Brønnøysundregistrene

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2022 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	938 752 648
Organisasjonsform:	Samvirkeforetak
Foretaksnavn:	NORTURA SA
Forretningsadresse:	Schweigaards gate 15 0191 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2022 - 31.12.2022

Konsern

Morselskap i konsern:	Ja
Konsernregnskap lagt ved:	Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	Regnskapslovens alminnelige regler
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet:	Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Hans Thorn Wittussen
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	19.04.2023

Grunnlag for avgivelse

År 2022: Årsregnskapet er elektronisk innlevert

År 2021: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2022

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 13.08.2024

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	2	19 166 769 000	18 106 563 000
Annen driftsinntekt	2,3	2 916 013 000	2 627 924 000
Sum inntekter		**22 082 782 000**	**20 734 487 000**
Kostnader			
Varekostnad	14	16 110 925 000	14 905 894 000
Lønnskostnad	4	3 554 286 000	3 432 842 000
Avskrivning varige dr.midler og imm.eiendeler	8,9	414 567 000	424 269 000
Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8,9	16 907 000	26 389 000
Annen driftskostnad	5,6,8	2 420 512 000	2 062 386 000
Sum kostnader		**22 517 197 000**	**20 851 780 000**
Driftsresultat		**-434 415 000**	**-117 293 000**
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap	10	96 626 000	137 419 000
Inntekt på inv. i tilknyttet selskap	11	50 343 000	57 127 000
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	6	6 869 000	6 744 000
Annen finansinntekt	6	76 692 000	238 873 000
Verdiøkning av markedsb. finansielle oml.m	6		4 342 000
Sum finansinntekter		**230 530 000**	**444 505 000**
Annen rentekostnad	6	6 023 000	25 032 000
Annen finanskostnad	6	261 730 000	170 942 000
Sum finanskostnader		**267 753 000**	**195 975 000**
Netto finans		**-37 223 000**	**248 531 000**
Ordinært resultat før skattekostnad		**-471 638 000**	**131 238 000**
Skattekostnad på ordinært resultat	7	-116 499 000	-53 630 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		**-355 139 000**	**184 868 000**
Årsresultat	16	**-355 139 000**	**184 868 000**

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
Årsresultat etter minoritetsinteresser		**-355 139 000**	**184 868 000**
Overføringer og disponeringer			
Overf. fond for vurderingsforskjeller		16 959 000	14 581 000
Overf. felleseid andelskap. samvirkef.			75 000 000
Ordinært utbytte			17 488 000
Mottatt/ytet aksjonærbidrag			77 799 000
Overføringer annen egenkapital		-372 097 000	
Sum overføringer og disponeringer		**-355 138 000**	**184 868 000**

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Systemer og rettigheter	9	939 605 000	921 324 000
Utsatt skattefordel	7	434 783 000	313 425 000
Sum immaterielle eiendeler		**1 374 388 000**	**1 234 750 000**
Varige driftsmidler			
Bygninger og annen fast eiendom	8	1 514 594 000	1 481 669 000
Maskiner og anlegg	8	739 344 000	578 085 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	8	247 718 000	250 727 000
Sum varige driftsmidler		**2 501 656 000**	**2 310 482 000**
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	10	978 053 000	918 560 000
Lån til foretak i samme konsern	10,13	63 379 000	128 583 000
Investeringer i tilknyttet selskap	11	281 898 000	271 695 000
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	11,13	22 474 000	18 477 000
Investeringer i aksjer og andeler	12	4 201 000	1 915 000
Pensjonsmidler	17	530 550 000	530 550 000
Andre langsiktige fordringer	13	12 205 000	47 513 000
Sum finansielle anleggsmidler		**1 892 760 000**	**1 917 293 000**
Sum anleggsmidler		**5 768 804 000**	**5 462 524 000**
Omløpsmidler			
Varer			
Varer	14	2 152 782 000	1 536 340 000
Sum varer		**2 152 782 000**	**1 536 340 000**
Fordringer			
Kundefordringer	13	544 083 000	811 015 000
Andre fordringer	13	248 248 000	270 622 000
Konsernfordringer	13	113 999 000	21 245 000
Sum fordringer		**906 331 000**	**1 102 882 000**

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
Investeringer			
Markedsbaserte obligasjoner	20	200 308 000	408 889 000
Sum investeringer		**200 308 000**	**408 889 000**
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	20	46 018 000	145 235 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		**46 018 000**	**145 235 000**
Sum omløpsmidler		**3 305 439 000**	**3 193 346 000**
SUM EIENDELER		**9 074 243 000**	**8 655 871 000**
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	16	209 966 000	214 094 000
Sum innskutt egenkapital		**209 966 000**	**214 094 000**
Opptjent egenkapital			
Fond for vurderingsforskjeller	16	166 952 000	166 952 000
Annen egenkapital	16	2 408 268 000	2 768 230 000
Sum opptjent egenkapital		**2 575 220 000**	**2 935 182 000**
Sum egenkapital		**2 785 186 000**	**3 149 276 000**
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	17	53 341 000	54 170 000
Andre avsetninger for forpliktelser	18	109 411 000	114 491 000
Sum avsetninger for forpliktelser		**162 752 000**	**168 662 000**
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	20	2 437 000 000	2 133 000 000
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	138 833 000	201 167 000
Subordinært hybrid obligasjonslån	20	900 000 000	500 000 000
Øvrig langsiktig gjeld		10 687 000	10 563 000
Sum annen langsiktig gjeld		**3 486 520 000**	**2 844 730 000**

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
Sum langsiktig gjeld		**3 649 272 000**	**3 013 391 000**
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	92 000 000	
Leverandørgjeld	13	910 280 000	798 363 000
Betalbar skatt	7	5 000 000	5 000 000
Skyldig offentlige avgifter		180 695 000	174 458 000
Låneinnskudd ansatte	13,22	33 465 000	37 352 000
Låneinnskudd produsent	13,22	125 582 000	136 528 000
Annen kortsiktig gjeld	13,22	1 292 764 000	1 341 503 000
Sum kortsiktig gjeld		**2 639 785 000**	**2 493 203 000**
Sum gjeld		**6 289 058 000**	**5 506 595 000**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**9 074 243 000**	**8 655 871 000**

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekter	2	25 336 954 000	23 727 706 000
Annen driftsinntekt	2,3	3 053 199 000	2 886 216 000
Sum inntekter		**28 390 153 000**	**26 613 922 000**
Kostnader			
Varekostnad	14	20 617 317 000	19 081 573 000
Personalkostnader	4	4 131 702 000	4 051 277 000
Avskrivning på varige dr.m. og imm. eiendeler	8,9	547 378 000	558 993 000
Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8,9	16 907 000	29 389 000
Annen driftskostnad	5,6,8	3 289 132 000	2 631 596 000
Sum kostnader		**28 602 437 000**	**26 352 828 000**
Driftsresultat		**-212 284 000**	**261 094 000**
Finansinntekter og finanskostnader			
Resultat fra investering i tilknyttet selskap	11	49 685 000	56 917 000
Annen Finansinntekt	6	121 370 000	103 094 000
Sum finansinntekter		**171 055 000**	**160 011 000**
Annen finanskostnad	6	314 595 000	251 182 000
Sum finanskostnader		**314 595 000**	**251 182 000**
Netto finans		**-143 540 000**	**-91 171 000**
Ordinært resultat før skattekostnad		**-355 824 000**	**169 923 000**
Skattekostnad	7	-80 284 000	-9 216 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		**-275 540 000**	**179 139 000**
Årsresultat	16	**-275 540 000**	**179 139 000**
Årsresultat etter minoritetsinteresser		**-275 540 000**	**179 139 000**
Overføringer og disponeringer			
Fonds		-275 540 000	179 139 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
Sum overføringer og disponeringer		**-275 540 000**	**179 139 000**

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Systemer og rettigheter	9	940 694 000	923 314 000
Utsatt skattefordel	7	485 083 000	367 314 000
Goodwill	9	70 932 000	67 872 000
Sum immaterielle eiendeler		**1 496 709 000**	**1 358 500 000**
Varige driftsmidler			
Bygninger, tomt og annen fast eiendom	8	1 976 483 000	1 931 745 000
Maskiner og anlegg	8	1 036 253 000	837 963 000
Driftsløsøre og inventar	8	261 668 000	265 787 000
Sum varige driftsmidler		**3 274 404 000**	**3 035 495 000**
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	11	292 730 000	283 952 000
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	11,13	22 474 000	18 477 000
Aksjer og andeler	12	7 374 000	4 922 000
Pensjonsmidler	17	626 000	484 000
Andre langsiktige fordringer	13	14 224 000	50 374 000
Innskudd i pensjonskassen	17	530 550 000	530 550 000
Sum finansielle anleggsmidler		**867 978 000**	**888 759 000**
Sum anleggsmidler		**5 639 091 000**	**5 282 754 000**
Omløpsmidler			
Varer			
varebeholdning	14	2 608 837 000	1 921 178 000
Sum varer		**2 608 837 000**	**1 921 178 000**
Fordringer			
kundefordringer	13	1 038 453 000	1 322 497 000
Andre kortsiktige fordringer	13	184 665 000	127 188 000
Sum fordringer		**1 223 118 000**	**1 449 685 000**
Investeringer			

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
Andre markedsbaserte og fin.instrumenter	20	200 308 000	408 889 000
Sum investeringer		**200 308 000**	**408 889 000**
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	20	182 461 000	209 168 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		**182 461 000**	**209 168 000**
Sum omløpsmidler		**4 214 724 000**	**3 988 920 000**
SUM EIENDELER		**9 853 815 000**	**9 271 674 000**
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Andelskapital	16	209 966 000	214 094 000
Frivillig andelskapital			
Sum innskutt egenkapital	16	**209 966 000**	**214 094 000**
Opptjent egenkapital			
Konsernets fond	16	1 605 456 000	1 927 963 000
Medlemskapitalkonto	16	444 307 000	450 102 000
etterbetalingsfond	16	470 333 000	470 333 000
Minoritetsinteresser	16	276 502 000	226 171 000
Sum opptjent egenkapital		**2 796 598 000**	**3 074 569 000**
Sum egenkapital		**3 006 564 000**	**3 288 663 000**
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	17	54 938 000	55 368 000
Utsatt skatt	7	7 284 000	7 031 000
Langsiktige finansielle forpliktelser		2 408 000	3 478 000
Avsetning for forpliktelser	18	120 660 000	115 859 000
Sum avsetninger for forpliktelser		**185 290 000**	**181 736 000**
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	20	2 437 000 000	2 133 000 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2022	2021
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	170 633 000	224 167 000
Subordinert hybrid olbigasjonslån	20	900 000 000	500 000 000
Annen langsiktig gjeld		12 790 000	19 527 000
Sum annen langsiktig gjeld		**3 520 423 000**	**2 876 694 000**
Sum langsiktig gjeld		**3 705 713 000**	**3 058 430 000**
Kortsiktig gjeld			
Gjeld kredittinstitusjoner	20	101 955 000	14 331 000
Leverandørgjeld	13	1 273 556 000	1 127 049 000
Betalbar skatt	7	38 715 000	36 257 000
Skyldig offentlige avgifter		218 881 000	209 401 000
Annen kortsiktig gjeld	13,22	1 508 432 000	1 537 543 000
Sum kortsiktig gjeld		**3 141 539 000**	**2 924 581 000**
Sum gjeld		**6 847 252 000**	**5 983 011 000**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**9 853 815 000**	**9 271 674 000**

REVISJONSBERETNING

Deloitte

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
www.deloitte.no

Til årsmøtet i Nortura SA

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon
Vi har revidert Nortura SAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon
Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret. Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Ledelsens ansvar for årsregnskapet
Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 8. mars 2023
Deloitte AS

Eivind Ungersness
statsautorisert revisor

Nortura SA Årsmelding 2022

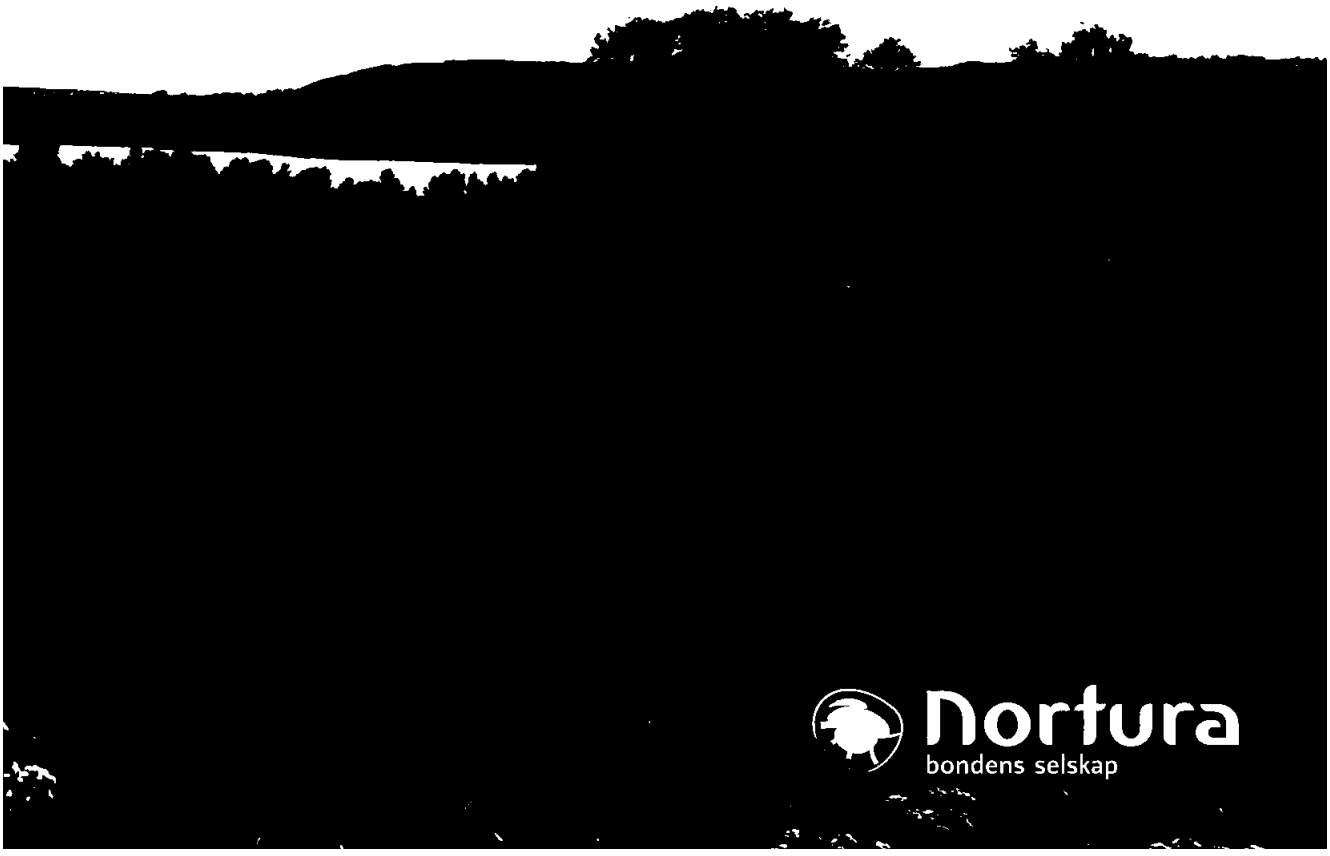

NØKKELTALL

Omsetning per årsverk

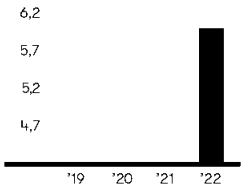

Driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA)

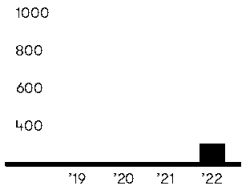

Resultat før etterbetaling / skatt

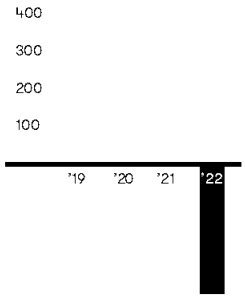

Egenkapitalandel %

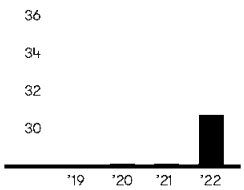

Netto rentebærende gjeld / EBITDA

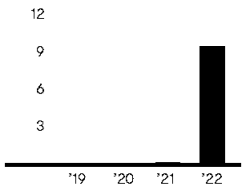

Ytelser utover nettonotering

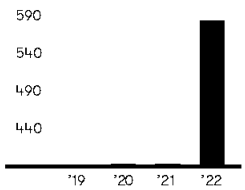

Tall i millioner kr	2022	2021	202	
Omsetning	28 390	26 613	24 722	23 728
Omsetning per årsverk	6,12	5,56	5,06	4,86
Driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA)	352	849	858	751
Driftsresultat (EBIT)	-212	261	326	197
Resultat før etterbetaling / skatt	-356	170	265	110
Totalkapital	9 854	9 272	9 221	9 316
Egenkapital	3 007	3 289	3 255	3 085
Netto rentebærende gjeld	3 298	2 440	2 203	2 557
Egenkapitalandel %	30,5	35,5	35,3	33,14
Totalkapital rentabilitet %	-1,0	3,9	4,9	3,08
Egenkapital rentabilitet %	-11,3	5,2	8,4	3,6
Netto rentebærende gjeld / EBITDA	9,4	2,9	2,6	3,4
Gjeldsgrad	2,2	1,8	1,8	1,9
Ytelser utover nettonotering uten innfrakt og nødslakt, inkl. etterbetaling	588	577	504	440
Tilført kvantum tonn	260 827	262 925	255 362	260 795
Antall aktive eiere med rettigheter	16 750	17 100	17 300	17 700
Antall utførte årsverk Nortura SA (uten innleide)	4 636	4 789	4 882	4 886
Tilstedeværelse %	91,9	93,5	94,6	94,9
H-verdi (fraværsskader pr. million arbeidstimer)	20	20	19	21
Antall skader med fravær	129	165	177	203

NØKKELTALL	2
OM NORTURA	4
KONSERNLEDELSEN	5
VI PRODUSERER	6
DATTERSELSKAPER	7
FABRIKKER	8
TILLITSVALGTE	9
STYRELEDER HAR ORDET	10
KONSERNSTYRET	12
KONSERNSTYRETS BERETNING	13
RESULTATREGNSKAPET	30
BALANSE	31
KONTANTSTRØM	33
NOTER	34
ALTERNATIVE RESULTATMÅL	57
REVISJONSBERETNING	58

Nortura SA

Postboks 360 Økern
0513 Oslo

Telefon: 955 18 000
Fax: 73 56 48 00
E-post: firmapost@nortura.no
Web: www.nortura.no

Utgiver: Nortura SA
Ansvarlig redaktør: Kjell S. Rakkenes
Grafisk design: LKT digital AS
Foto: Sporenstrek, Moxey,
Håvard Simonsen, Øivind Haug,
Siw Sanberg Holter, Grethe Ringdal,
Nikolai Blumenthal,
Erik Burås og Røros Tweed

Nortura
bondens selskap

OM NORTURA

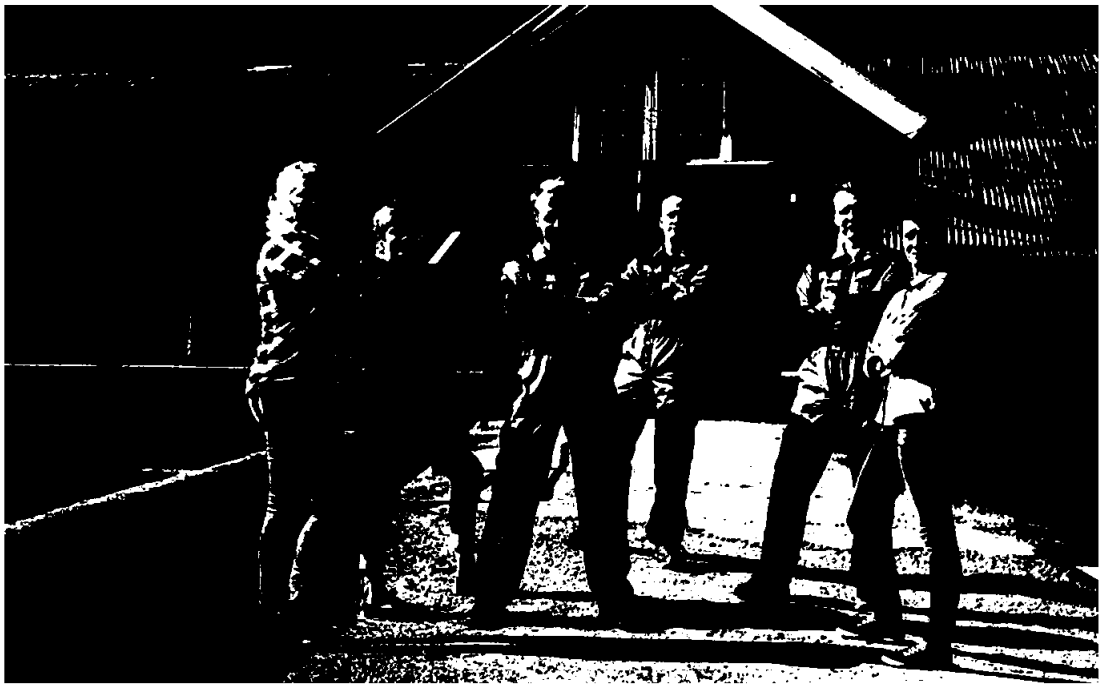

Egg og kjøtt fra den norske bonden

Nortura er bondens selskap og en av Norges største matprodusenter. Vi jobber med norsk egg- og kjøttproduksjon over hele landet, med Gilde og Prior som våre største og mest kjente merkevarer. Nortura er et samvirke, eid av over 17 000 norske bønder. Nortura har fått rollen som markedsregulator for egg og kjøtt i Norge.

Nortura er en fremtidsrettet samvirkebedrift for våre kunder, eiere og ansatte.
Vi arbeider målbevisst for å være et bærekraftig, offensivt og attraktivt matvareselskap, som baserer seg på egg og kjøtt fra bønder i hele Norge.

I Nortura jobber vi hver dag for matglede, helse og verdiskaping i bygd og by. Vi har store og små anlegg i alle landsdeler, der vi tar imot slakt, egg og foredler råvare. I tillegg har vi flere hel- og deleide datterselskaper i Norge, Sverige, Danmark og England. Disse jobber med beslektet næringsvirksomhet, som foredling og salg av restråstoff som ull og skinn fra norske dyr. Datterselskaper bidrar til å utnytte råvarene til fulle i tråd med vår overordnede målsetting.

Nortura er tilstede med et mangfold av råvarer og ferdige produkter både i dagligvare-, industri- og storkjøkkenmarkedet. God dyrevelferd, dyrehelse, trygg mat og klimavennlig produksjon er grunnforutsetninger for vår drift.

Vi skaper store verdier for Norge, omsetter for omlag 28 milliarder kroner årlig og legger igjen flere milliarder kroner til fellesskapet gjennom skatter og avgifter fra ansatte, eiere og underleverandører. Vi sikrer landbruk i hele landet og vi sikrer arbeidsplasser til om lag 5000 ansatte. Dessuten er det vårt ansvar å utvikle næringen i en mer fremtidsrettet og bærekraftig retning, slik at vi fortsetter å skape matglede og store verdier som forblir i Norge.

Nortura
bondens selskap

KONSERNLEDELSEN

Anne Marit Panengstuen
Konsernsjef

Hans Thorn Wittussen
Konserndirektør og visekonsernsjef
Nortura Råvare og medlem

Henrik Frisell
Konserndirektør
Nortura Økonomi og finans

Lisbeth Svendsen
Konserndirektør
Nortura Produksjon

Robert Bekkhus
Konserndirektør
Nortura S&OP

Lars Gunnar Johnsen
Konserndirektør
Nortura Rødt kjøtt

Siw Dejligbjerg Steen
Konserndirektør
Nortura Hvitt kjøtt, egg
og langtidsholdbart

Petter Brinchmann
Konserndirektør
Nortura Proff og industri

Erik Høeg
Konserndirektør
Nortura Vekst

Eline Sommerfelt Bårdstu
Konserndirektør
Nortura HR

Kjell S. Rakkenes
Konserndirektør
Nortura Kommunikasjon,
samfunnsansvar og bærekraft

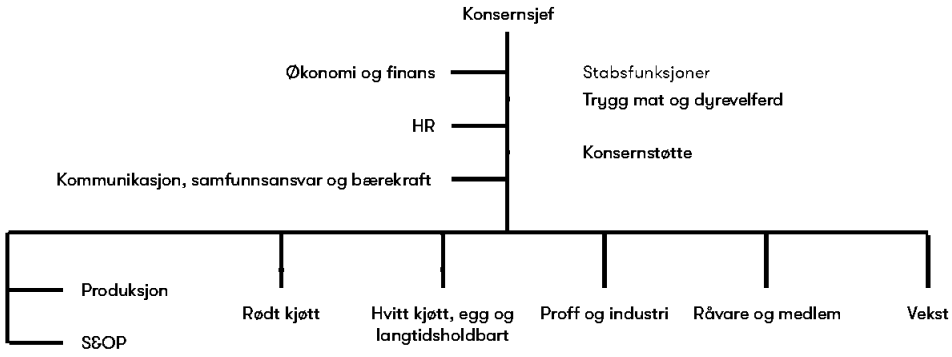

VI PRODUSERER

VÅRE MERKEVARER

Gilde

Gilde er en ledende merkevare innenfor rødt kjøtt i Norge.
Vi garanterer at alle Gilde-produkter inneholder 100 prosent norsk kjøtt fra kvalitetssikrede gårdsbruk over hele landet. Gilde har vært et nasjonalt varemerke siden 1964 og har kjøttprodukter av svin, storfe, lam/sau og reinsdyr, og dekker alle døgnets måltider.
Produktene er produsert av fagfolk med høy kompetanse etter Gildes strenge kvalitetsstandarder.

PRIOR

PRIOR er en av Norges mest kjente merkevarer, og nærmest synonymt med egg og hvitt kjøtt. PRIOR som merkevare ble etablert i 1977 og i dag tilbyr PRIOR en lang rekke produkter av kylling, kalkun og egg fra norske bønder. PRIOR tilbyr sunn og trygg mat som gir deg gode matopplevelser.

Andre merkevarer:

Terina, Vilti, Livèche, Tronfjell, Ajour, Matboden. Les mer om disse på nortura.no

Våre markeder

Dagligvare
Norturas merkevarer blir solgt i de fleste av landets dagligvarebutikker. I tillegg produserer Nortura produkter for flere av dagligvarekjedenes egne merkevarer. Våre største kunder er Norgesgruppen, Coop og Rema 1000.

PROFF
Nortura Proff selger våre merkevarer og en rekke spesialprodukter til hoteller, restauranter og kantiner over hele landet, blant annet til Nordic Choice Hotels, Thon Hoteller, Esso, Deli de Luca og ISS sine kantiner.

Industri
Til industrimarkedet selger Nortura i hovedsak råvarer, som videreforedles av våre kunder på vei til sluttmarked. Dermed spiser du Norturas råvarer når du er på besøk hos McDonalds, eller kjøper produkter fra Fjordland eller Grilstad.

Norilia
Norilia, Nortura sitt heleide datterselskap, foredler og selger plussprodukter, dvs. de delene av dyret som ikke blir brukt til menneskemat i Norge. Eksempler på produkter er ull, hud og skinn, naturtarm, matspesialiteter som spises i andre land, råvarer til kjæledyrfôr, samt ingredienser som fjørfeproteiner og eggeskallmembran. Slik får vi brukt hele dyret og ingenting går til spille.

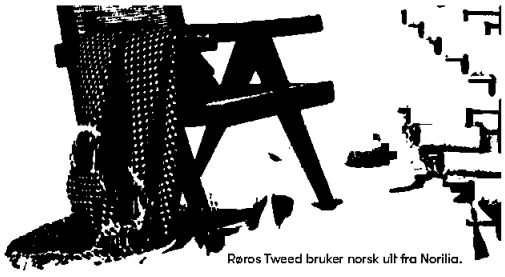
Røros Tweed bruker norsk ull fra Norilia.

DATTERSELSKAPER

Norilia AS og Norilia Nordic AS

Omsetning 569 mill.kr.
Antall utførte årsverk 46
Eierandel 100 %
Aktiviteten til Norilia er basert på plussprodukter fra slakting og nedskjæring på alle dyreslag. Norilia har egen virksomhet på hud, skinn, naturtarm, ull, råstoff til dyrefôr og noen eksportprodukter til mat. Norilia etablerte i 2020 datterselskapet Norilia Nordic AS som har ansvar for kjøp og salg av hud og skinn fra Norden. Rundt 89 prosent av salget er eksporthandel og de viktigste markedene er i Europa og Asia. Hovedkontoret er i Oslo.

NoriDane Foods AS (NOR) og NoriDane Foods AS (DAN)

Omsetning 2 862 mill. kr.
Antall utførte årsverk 57
NoriDane Foods AS (DAN) eies 100 % av NoriDane Foods AS (NOR)
Driver internasjonal handel med kjøttvarer. Det danske selskapet har hovedkontor i København, med avdelingskontorer i Oslo, Polen, Spania, Brasil, Argentina, Kroatia og Tyrkia. Det norske selskapet har hovedkontor i Oslo.

Norfersk AS

Omsetning 1 991 mill. kr.
Antall utførte årsverk 122
Eierandel 100 %
Norfersk AS er utviklet av Nortura og NorgesGruppen for eksklusivt å betjene Meny, Spar og Kiwi med førsteklasses produkter av storfe, svin og lam. Norfersk startet leveranser 3. september 2012.

Norsk Dyremat AS

Omsetning 327 mill. kr.
Antall utførte årsverk 52
Eierandel: 100 %
Driver produksjon og salg av dyremat. Hovedkontoret er i Sirevåg.

Curtis Wool Direct Holdings Ltd

Omsetning 479 mill. kr.
Antall utførte årsverk 134
Eierandel 87,5 %
Driver vasking, foredling og internasjonal handel med ull. Hovedkontoret ligger i Bingley, UK

BioSirk Norge AS

Omsetning 498 mill. kr.
Antall utførte årsverk 69
Eierandel 67 %
Videreforedler biprodukter fra slakterier og skjærebedrifter, kassater og døde dyr. Hovedkontoret ligger på Hamar.

Fjordkjøkken AS

Omsetning 599 mill. kr.
Antall utførte årsverk 135
Eierandel 56,5 %
Driver middagsproduksjon for merkevaren Fjordland. Hovedkontoret ligger på Varhaug i Rogaland.

Rondane Produksjon AS

Omsetning 23 mill. kr.
Antall utførte årsverk 11
Eierandel 60 %
Produserer frysetørret turmat for dagligvaremarkedet. Hovedkontoret ligger på Otta i Innlandet.

Se note 10 for ytterligere informasjon
om Norturas datterselskaper.

VI PRODUSERER

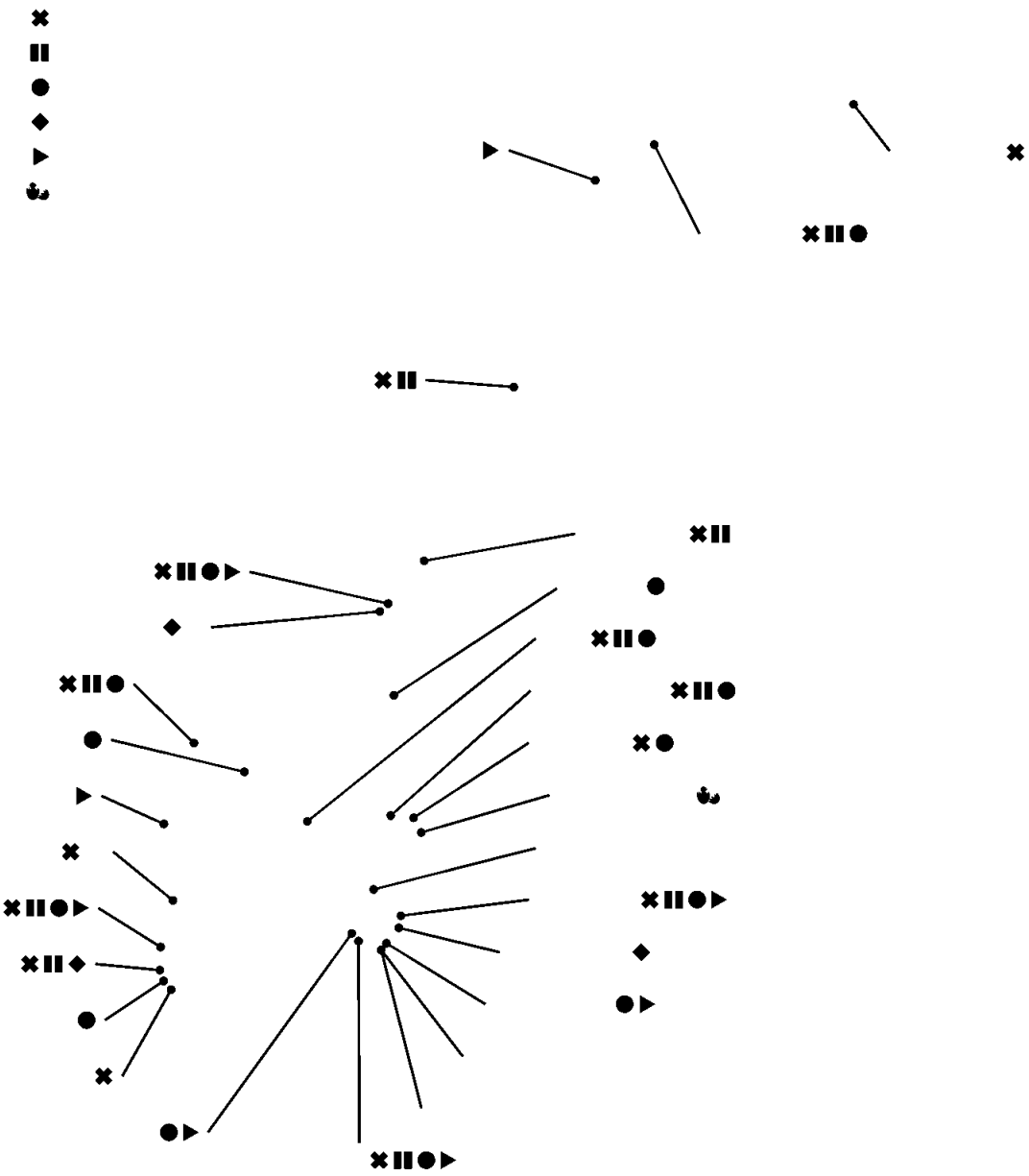

KONSERNTILLITSVALGTE

KONSERNSTYRET NORTURA SA

EIERVALGTE

Trine Hasvang Vaag
Jan Erik Fløtre
Hans Amund Braastad
Merethe Sund
Tone Steinsland
Bente Borgen
Tronn Olaf Flittie
Ole Johs Egeland
Linda Gjerde Myren

ANSATTVALGTE

Kenneth Johansen
Ken Ove Sletthaug
Erlend Rønning
Ronny Aunan
Tove Berit Berg

KONSERNRÅD

Kirsten Helen Myren
Bjørn Arne Skoglund
Ola Johansen
Bjørn Magnus Tordhol
Iver Isum
Else Horge Asplin
Hans O. Erikstein
Siv Meling
Tor Arne Frivold
Lidvin Hage
Sjur Åkra
Lars Morten Rosmo
Tilde Sæther

KONTROLLKOMITEEN

Ole Martin Fjeldberg
Jon Egil Grøtvedt
Anne Lise Kindingstad

VALGKOMITEEN

Borgny Grande
Bjørn Magnus Tordhol
Einar Høstbjør
Bent Ove Byberg
Anita Sæther
Tormod Nilsen

FAGUTVALGENE

FAGUTVALG GRIS

Hans O. Erikstein
Sverre Tyldum
Håvard Knygh
Harald Olav Fosso
Trond Steinar Løvdal
Olav Enger Olsen
Per Olav Krekling

FAGUTVALG STORFE

Martin Mæland
Stein Rønjus Hålien
Bjarte Myren
Sverre Hågbo
Geir Håvard Valbo
Ole Kai Sørbøl

FAGUTVALG SMÅFE

Bård Tore Berntsen
Wenche E. Rustad Wangen
Tor Halvard Mosdøl
Hans Steinar Staaland
Sunniva Skogan
Reidar Kallestad

FAGUTVALG EGG

Svein Iver Gjøby
Maria Helliesen
Andreas Hus
Sissel H. Johansen
Anders Braa
Iver Isum

FAGUTVALG FJØRFEKJØTT

Kirsten Kverneland
Per Runar Lia
Arthur Knutsen
Tore Rennan
Magnus Aandstad
Synnøve Veien

ÅRSMØTEUTSENDINGENE APRIL 2022

ORDFØRER/VARAORDFØRER

Kirsten Helen Myren
Bjørn-Arne Skoglund

RU NORD

Ola Johansen
Sunniva Skogan
Sverre Hågbo
Hanne Jonassen Harilia
Bente R Børsheim
Håvard Knygh
Laila Agersborg
Jørn Gunnar Ellingsen

RU MIDT

Lars Morten Rosmo
Tilde Sæther
Ole Joakim Ranheim
Tore Rennan
Ivar Wang
Jørgen Erik Baumfelder
Geir Håvard Valstad
Per Magnus Borten
Bård Tore Berntsen
Nils Halvor Snekvik
Jørgen Svisdal
Steinar Lium
Sverre Tyldum
Signe Nordmeland
Ingrid Gauslaa Hårstad
Inge Hoemsnes

RU VEST

Lidvin Hage
Sjur Åkra
Reidar Kallestad
Bjarte Myren
Steinar Evebø
Harald Olav Fosso
Hege Våtevik
Anne Karin Røssebø
Andreas Hus
Kjetil Gjul
Håkon Olai Lie
Inga Steinsland
Per Ivar Skodjereite

RU AGRO

Lasse Sagård
Tor-Arne Frivold
Kirsten Kvernland
Maria Helliesen
Siv Meling
Trond Steinar Løvdal
Martin Mæland
Bent Ove Byberg
Børge Helliesen
Tor Halvard Mosdøl
Åge Andre Brømnes
Ingvild Håverstad

RU ØST

Else Horge Asplin
Hans O. Erikstein
Ole Kai Sørbøl
Svein Iver Gjøby
Øystein Mysen
Hans Steinar Staaland
Arthur Knutsen
Marikken Røsholt
Heidi Øen
Mette Gunnes
Lars Talberg
Lars Holene
Harald Bøhnsdalen
Hans Jørgen Aase
Ole Kristian Skallerud

RU INNLANDET

Bjørn Magnus Tordhol
Iver Isum
Jan R. Botilsrud
Tone Marte Økseter
Mali Hauen
Haakon Andreas Alm
Ole Simen Baldishol
Harald Finden
Hans Arne Krogsti
Olav Enger Olsen
Ragnhild Sjursgard
Stein Rønjus Hålien
Ole-Kristian Oldre
Johannes Stikbakke
Wenche E Rustad Wangen
Per Marius Frøislie

ANSATTVALGTE

OMRÅDE NORD

Stein Frode Ronderstvedt
Alexander Halseth Roten
Ann-Iren Karlsen
Guttorm Jenssen

OMRÅDE VEST

Bjarte Hundvebakke
Per Henning Hovland
Kristin Ove Skare
Magnus Grøteig

OMRÅDE ØST

Bjørn Moastuen
Egil Nilsen
Lazar Vidacic
Morten Hansen

OMRÅDE PRIOR

Daniel Benberg
Jørn Borg
Sigrid Helene Savio Mathisen
Live Major

LO

Irene Åstveit
Roar Viken
Isa Bismo Lerudsmoen
Tor Arne Reppen

YS

Torbjørn Fevang
Steinar Rottem
Morten Trykstad
Bjørn Gunnar Stalsberg

STYRELEDER HAR ORDET

Nortura-eiere har både kjeldressen og blådressen på

Begrepet dyrtid kom tilbake i fjor. Øktende matvarepriser fikk mediene til å pusse støv av etterkrigstidens fyndord. Ikke rart. Russernes invasjon i Ukraina har fått prisene på strøm, drivstoff og alle andre innsatsfaktorer til å skyte i været. Dyrtiden er tilbake, for bonde, industrien og forbrukerne.

Et enkelt søk viser at dyrtidsbegrepet er brukt over 2000 ganger i mediene i 2022. Ordet ble i fjor brukt mer enn de 20 foregående årene til sammen, og i skrivende stund tyder alt på nye rekorder i 2023.

At vi børster støv av et slikt begrep, sier alt om tiden vi er inne i. Den sterke inflasjonen påvirker oss alle. Også økonomien til oss som er bønder. Den dramatiske prisveksten ble dessuten direkte ødeleggende for resultatet til Nortura.

At vi ender opp med et underskudd på rundt 360 millioner kroner i fjor skyldes i hovedsak dyrtiden. Økningen i energi- og transportkostnadene var på mer enn 500 millioner kroner. Prisveksten alene er nesten tre ganger så høy som overskuddet i selskapet i 2021.

Nortura varslet regjeringen om konsekvensene av denne prisveksten tidlig i fjor. Vi mente både at de burde rette opp i de urimelige prisforskjellene på strøm i Norge, men også at det ville være fornuftig å kompensere industrien generelt for prisveksten, slik at forbrukerne ikke ble sittende igjen med regningen. Å kompensere tidlig i en verdikjede ville vært billigere for landet enn å flytte kostnaden over til forbrukerne.

Vi fikk ingen svar på vårt brev til Regjeringen, men leste i mediene at regjeringen mente markedet måtte rydde opp ved å fordele

kostnadsveksten på aktørene i verdikjeden. Det vil si at bonden, industrien, distributørene, handelen og forbrukerne måtte spleise på regningen og i tillegg fungere som bank for samfunnet, i og med at vi kun har mulighet til å ta kostnadene ut i markedet to ganger i året. Beskjeden fra Regjeringen var at matprisene måtte opp.

Dyrtiden fikk sin forklaring

Jeg har i min levetid aldri vært vitne til en liknende situasjon som den vi står midt oppe i. Like etter to år med full nedstenging og dataangrepet mot Nortura, opplever vi at Europa nok en gang er i krig. Utfordringene vi står i i Norge kan ikke sammenliknes med de som Ukrainere gjennomgår. Men, vi merker konsekvensen av krigen også her hjemme.

Selv om kostnadene tynger industrien, bonden og privathusholdningenes økonomi, er situasjonen vi står i en kraftig påminnelse om at matproduksjon ikke er noe man kan ta for gitt. Uroligheter i hele verden minner oss på at vi må sikre forsyningskjedene for mat – fra gård til gaffel. Vi kan ikke lenger være trygge på at vi kan importere oss til velstand og trygghet. Maten må vi i størst mulig grad produsere selv og på de ressursene vi har tilgjengelig i vårt eget land.

Det gjør at vi trenger et sterkt Nortura mere enn noen gang. Et underskudd tærer på vår hardt tilkjempede egenkapital i et marked med veldig lave marginer og er derfor ekstra beklagelig. Vår jobb er å sikre økonomisk utbytte av råvareproduksjonen til deg som eier. Det innebærer at vi både skal arbeide for best mulig pris på eggene og kjøttet du leverer til oss, men vi skal også sørge for at selskapet tjener penger slik at du som eier får et økonomisk utbytte fra virksomheten. Som eier skal du tjene på å være medlem i Nortura på to måter. For det første med kjeldressen på gjennom gode vilkår og råvarepriser, men ikke minst også med «blådressen på» som eier og mottaker av utbytte fra selskapet.

Allerede i fjor satt vi i gang arbeidet med tiltak for å kompensere for de voldsomme kostnadene som traff oss. Vi fortsetter det arbeidet og skal styrke lønnsomheten over 400 millioner kroner allerede i 2023. Men, i fjor startet vi også et litt mer langsiktig arbeid. Vi skal legge en ny strategi for Nortura som tar inn over seg den utviklingen vi ser i verden rundt oss, og som skal vise veien inn i fremtiden for et nytt og revitalisert egg- og kjøttsamvirke.

Veien videre blir ikke lett, men den er full av muligheter og jeg gleder meg til turen!

Trine Hasvang Vaag

Styreleder

KONSERNSTYRET

Trine Hasvang Vaag
Styreleder
Fra Snåsa i Trøndelag.
Styremedlem siden 2016.
Driver melk- og kjøttproduksjon.

Jan Erik Fløtre
Nestleder
Fra Byrkjelo i Vestland.
Styremedlem siden 2017.
Driver med melk, ammeku og kjøttproduksjon på innkjøpt kalv.

Merethe Sund
Fra Sømna i Nordland.
Styremedlem fra 2017.
Driver med kombinertbesetning svin og melkeproduksjon.

Ole Johs Egeland
Fra Spydeberg i Viken.
Ble valgt inn i konsernstyret i 2022.
Egeland driver med slaktekylling, and, korn og skog.

Hans Amund Braastad
Fra Fåvang i Innlandet.
Styremedlem siden 2020.
Driver med melk- og storfekjøtt og sau og vært gardbruker siden 1998.

Tone Steinsland
Fra Bryne i Rogaland.
Styremedlem fra 2019.
Driver med rugeri og oppdrett av kyllinger til verpehøner.

Linda Gjerde Myren
Fra Valldal i Møre og Romsdal.
Ble valgt inn i konsernstyret i 2022, driver som svin-, storfe-, og småfeprodusent.

Bente Borgen
Fra Sør-Fron i Innlandet.
Styremedlem siden 2021.
Driver med melkeproduksjon.

Tronn Flittie
Fra Lesja i Innlandet.
Styremedlem siden 2021.
Driver med kjøttproduksjon.

Kenneth Johansen
Fra Sarpsborg i Viken.
Styremedlem siden 2015.
Ansatt ved Nortura Sarpsborg
Konserntillitsvalgt for de LO-organiserte i Nortura.

Ken Ove Sletthaug
Fra Sandnes i Rogaland.
Styremedlem siden 2006.
Ansatt ved Nortura Forus.

Erlend Rønning
Fra Trondheim i Trøndelag.
Styremedlem siden 2017.
Hovedtillitsvalgt for YS.
Ansatt ved Nortura salg.

Tove Berit Berg
Fra Nøtterøy i Vestfold og Telemark.
Styremedlem siden 2015.
Ansatt ved fabrikken i Revetal.

Ronny Aunan
Fra Steinkjer i Trøndelag.
Styremedlem siden 2019.
Hovedtillitsvalgt for NNN i Region-Nord.
Ansatt ved Nortura Steinkjer.

KONSERNSTYRETS BERETNI

RESULTATUTVIKLING

Nortura fikk et svært svakt årsresultat i 2022. Sviktende salg i dagligvarehandelen, kraftige økninger i kostnader for innsatsfaktorer og effektivitetstap som følge av driftsforstyrrelser er tre hovedforklaringer.

Gjenåpningen av samfunnet etter korona-epidemien fra midten av februar medførte økt salg i hotell-, restaurant- og kantinemarkedet. Likevel har økt grensehandel og feriering utenlands medført en netto nedgang i innenlands konsum, som har truffet hele bransjen negativt. Gjennom året har underdekning av tilgang på alt av norske kjøttråvarer snudd til en midlertidig overdekning for storfekjøtt, som har medført en stor økning i Norturas markedsreguleringslager. Vi ser også begynnende press på marginer i industrimarkedet. Selskapet nådde en viktig milepæl i industriutviklingsplanen da den nye slaktelinjen for svin ble åpnet i Tønsberg. I bygge- og oppstartsperioden har det vært noen merkostnader, særlig til transport, men fremover vil dette bidra til økt effektivitet og høyere kapasitetsutnyttelse innen svineslakting på Østlandet.

For hvitt kjøtt har Nortura hatt utfordringer med tilgang på nok råvare gjennom første halvår som følge av biologiske utfordringer i rugeegg-leddet, samt driftsutfordringer på Hærland. Denne situasjonen har bedret seg markant gjennom andre halvår. Kraftig prisøkning for viktige innsatsfaktorer som energi, transport og lagerleie har gitt et betydelig kostnadsoverheng gjennom høsten som først blir tatt ut gjennom prisjusteringer med virkning fra 1. februar 2023.

På den positive siden har Gildes markedsandeler økt gjennom hele året, og Norturas samlede merkevareandeler i dagligvaremarkedet viser en klar fremgang innen de fleste kategorier.

Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) ble 352 millioner kroner, som er en reduksjon på 498 millioner kroner sammenlignet med 2021. Datterselskapenes samlede EBITDA går tilbake med 11 millioner kroner. Det er allikevel en forbedring på fem millioner kroner, dersom vi tar vekk EBITDA fra Matiq for 2021. Datterselskapene Nordiane, Biosirk Norge og Norsk Dyremat økte EBITDA mot 2021, mens Fjordkjøkken, Norfersk, Curtis Wool og Hå Rugeri viser resultatsvekkelse. Det er altså morselskapets EBITDA-utvikling som forklarer resultatfallet.

Gjeldsbetjeningsevnen, målt ved justert netto rentebærende gjeld dividert med EBITDA justert for engangseffekter, er svekket fra 2,7 i 2021 til 10,3 i 2022. Hensyntas 50 prosent egenkapitaleffekt av Norturas to subordinerte hybride obligasjonslån er nøkkeltallet 8,9 for 2022. Nøkkeltallet er betydelig svakere enn Norturas målsetting på maks 3,0.

Kraftfulle tiltak for å bringe lønnsomheten tilbake
Selv om en vesentlig grunn til det svake resultatet er knyttet til kostnadsveksten i samfunnet, er resultatet en kraftig påminnelse om at selskapet må intensivere arbeidet med å håndtere operasjonell og strategisk risiko på en måte som gjør selskapet mer robust for plutselige svingninger i markedet.

Allerede ved fremleggelsen av resultatet for andre tertial i 2022, varslet Nortura at selskapet ville levere et dårlig resultat for året under ett.

Nortura har siden sommeren i fjor arbeidet med tiltak som til sammen skal gi forbedringer på rundt 400 millioner kroner i 2023. Tiltakene innebærer stopp av ikke tidskritiske prosjekter, lønns- og ansettelseskontroll, redusert reiseaktivitet, kraftige kutt i bruk av ekstern kompetanse, reduksjoner i varesortiment og interne omorganiseringer.

Den generelle kostnadsveksten rammer alle sektorer i samfunnet gjennom økte energi-, transport- og rentekostnader. Energi og transport rammer Nortura ekstra hardt fordi industristrukturen er spredt i hele Norge, og konsernets energiforbruk ligger i områder med historisk høye strømpriser.

Energi- og transportkostnader for konsernet økte med mer enn 500 millioner kroner i fjor. Dette delvis kompensert ved prisøkninger, men det er også et betydelig etterslep som belaster årsregnskapet negativt.

Nedgang i samlet etterspørsel i sluttmarkedene og en mindre gunstig råvarebalanse har medført lavere salg, marginpress for hele bransjen og svakere kapasitetsutnyttelse.

Personalkostnadene økte som følge av ordinær lønnsregulering, men er også negativt påvirket av bl.a. driftsuregelmessigheter og opprydning etter IT-angrepet i desember 2021.

Nortura har ikke kunnet videreføre hele kostnadsveksten på grunn av at det kun er mulig å endre prisene ut etterskuddsvis og begrenset til to ganger i året. Kostnadsøkninger som ikke ble tatt høyde for ved justeringen 1. juli 2022 vil Nortura først kunne videreføre i forbindelse med justeringsvinduet 1. februar i år.

Salgsinntektene til Nortura skapes gjennom tre forretningsområder, Rødt kjøtt (Gilde), Hvitt kjøtt, egg og langtidsholdbart (Prior) samt Proff og industrisalg.

Åpningen av grensene etter Covid førte til at svenskehandelen nå er nesten tilbake på 2019-nivået og at nordmenn reiser og igjen spiser måltider utenfor hjemmet. Konsekvensen er kraftig fall i dagligvaresalget ut av butikk i Norge, og at salget til hoteller og restauranter er tilbake på nivået fra før pandemien.

Til tross for at totalmarkedet for kjøtt i Norge falt med 801 millioner kroner, har Gilde-salget vokst med 196 millioner kroner i 2022.

Tiltak som er verdt å påpeke fra 2022 er:

- Nortura, Felleskjøpet og TINE inngikk under Arendalsuka et samarbeid for å kutte metanutslipp fra jordbruket.

- Nortura la som første norske virksomhet i bransjen fram en helhetlig bærekraftstrategi basert på FNs mål og rammeverk.
- Initiering av arbeid for å forenkle sporing av egg for forbrukere.
- Prosjekt for utnyttelse av blåskjell som innsatsfaktor i kylllingfôr.
- Prior øker satsingen på høy norskandel i fôr til kylling. Sammen med Felleskjøpet øker man nå norskandelen til 90 prosent i pilotprosjektet.
- Nortura fikk 18 medaljer i NM i Kjøtt.
- Gilde lanserte «Grilla», en helt ny påleggsvariant med grillet svinekjøtt.
- Gilde lanserte ny pølsepakke-teknologi som reduserer bruk av plast med 65 prosent. Pakketeknologien brukes på serien «Pølsemakerens beste» som gjennom året har blitt en salgsvinner i pølsekategorien.
- Nortura økte antallet nøkkelhullsprodukter med 19,3 prosent, og sikrer dermed posisjonen som leverandøren med flest nøkkelhullsmerkede produkter i handelen.
- Oppstart arbeid med ny konsernstrategi for 2024-2027.

Helhetlig industristruktur

Norturas plan for en ny helhetlig industristruktur er fundamentet i strategiperioden vi er inne i. Satsingen har sitt utgangspunkt i to vedtak fra Norturas årsmøte om å etablere en mer fremtidsrettet og konkurransedyktig industristruktur.

Målet med den nye industristrukturen er å effektivisere slakting, skjæring og foredling av rødt kjøtt ved å rettvende varestrømmer og samle volumer, samtidig som Nortura opprettholder slakterikapasitet over hele landet. Industriutviklingsplanen er et rammeverk som er initiert av årsmøtet, og vedtatt av konsernstyret. Planen innebærer en lønnsomhetsforbedring på over 400 millioner kroner i året.

I 2022 har Nortura arbeidet med implementering av ny helhetlig industristruktur i tråd med planen. Slaktingen av gris på Østlandet er nå samlet i Tønsberg, også det i henhold til tidsplan.

Norturas anlegg på Rudshøgda er betydelig oppgradert etter mer enn to års arbeid med utbygging og modernisering. Samling av storfe på ett anlegg har gitt både bærekraftsgevinster og en langt mer effektiv drift.

Konsernstyret vedtok nedleggelse av kyllingslakteriet i Elverum for å øke lønnsomhet og dyrevelferd i kyllingproduksjonen. Nortura har inngått et samarbeid med Ytterøy Kylling og blir leietaker i en felles slakterisatsing på Røra i Trøndelag. Denne endringen innebærer at kylling fra Innlandet vil bli slaktet på Hærland i Østfold, mens kyllingen i Trøndelag får kraftig nedkortet transport ved at slaktingen vil gjennomføres i fylket.

Bærekraft – mat på naturens premisser
Fremtidsrettet utvikling av Nortura betyr at selskapet er attraktivt for bønder, kunder, forbrukere og arbeidstakere. For Nortura betyr dette i stor grad lønnsom vekst gjennom produksjon av sunn og næringsrik mat, uten at det går på bekostning av klima, dyrevelferd og naturmangfold.

Nortura vedtok i fjor en bærekraftstrategi som skal bidra til selskapets konkurransekraft og at Nortura tilpasser seg nye offentlige reguleringer og videreutvikler produksjonen av norsk egg og kjøtt på en fremtidsrettet og bærekraftig måte.

Utnyttelse av ressursene egg og husdyr handler i første rekke om verdiøkning av de delene som går til humant konsum. Nortura arbeider imidlertid også målrettet med å øke verdien av de delene av dyret som ikke er mulig å nytte til humant konsum. Nortura har tidligere rapportert om den teknologiske fremdriften og samarbeidet med farmasøytisk industri om bruk av eggmembran til sårheling. Gjennomføringen av helhetlig industristruktur har åpnet ytterligere muligheter på dette området. Samlingen av slakting og skjæring av gris på Østlandet gjør det mulig å hente ut mykose fra grisetarmen. Mykose er en etterspurt innsatsfaktor for produksjon av enkelte legemidler.

Strategien og målene legger til grunn FNs rammeverk og 17 bærekraftmål. Bærekraftmål nummer 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15 og 17 blir vektlagt i Norturas videre bærekraftarbeid.

Målene grupperes i seks hovedsatsinger:
- Sikre produksjon av trygg og sunn mat.
- Sikre matproduksjon med utgangspunkt i det norske ressursgrunnlaget – mat på naturens premisser.
- Bidra til et lønnsomt og livskraftig landbruk i hele Norge.
- Sikre ansvarlig og bærekraftig produksjon.
- Sikre en ansvarlig produksjon med omsorg for mennesker og dyr.
- Bidra til kunnskapsdeling og samarbeid nasjonalt og internasjonalt.
- Nortura skal produsere mat på naturens premisser og med utgangspunkt i det norske ressursgrunnlaget. Vi jobber kontinuerlig for å sikre at maten vi lager må produseres slik at jorder, gårder og fabrikker kan overlates til neste generasjon i bedre stand enn når vi overtok dem.

Tiltak som ble gjennomført i 2022 var blant annet:
- Nortura deltok som partner i flere forskningsprosjekter for å utvikle mer bærekraftig kraftfôr, og satser på norske råvarer som blåskjell, erter, åkerbønner, raps og tare for å erstatte importerte kraftfôrråvarer.
- Alle produkter fra Gilde og Prior produseres nå uten tilsetningsstoffet karragenan.
- Nortura inviterte til bærekraftdialog på et heldags arrangement under Arendalsuka med paneldeltakere fra kunder, samfunn og myndigheter.
- Nortura har sammen med TINE, Felleskjøpet og noen av de største energi- og gjenvinningselskapene i Norge, inngått en intensjonsavtale om å vurdere å bygge et biogassanlegg på Grødaland i Hå kommune i Rogaland. Anlegget kan gi en klimagevinst i størrelsesorden 65 000 tonn CO2-ekvivalenter.
- På et dialogmøte med statsråd Espen Barth Eide og et bredt lag av interessegrupper la Nortura frem en helhetlig strategi for en mer bærekraftig egg- og kjøttproduksjon i Norge.
- I april 2022 publiserte Nortura sin første bærekraftrapport basert på den mest anerkjente standarden for rapportering på bærekraft: GRI-standarden (Global Reporting Initiative). I 2023 skal vi fortsette å utvikle rapporten med mål om å ha en verifiserbar rapport i 2024.
- Nortura ble valgt inn i styret i UN Global Compact Norge.
- Gildes største pølselansering, Pølsemakerens Beste, har fått ny emballasje, og pakkes nå på et resirkulerbart pappbrett som gir en plastbesparelse på 65 prosent. Brettet er satt sammen av 85 prosent papp og 15 prosent plast, og er spesielt produsert med tanke på miljøet.
- Nortura og Ytterøykylling har inngått en intensjonsavtale om å etablere et nytt moderne slakteri for kylling på Røra i Trøndelag.
- Nortura Sogndal startet DigiSpek, et digitaliseringsprosjekt med mål om å produsere spekepølser av enda høyere kvalitet og redusere matsvinn.
- Nortura Tønsberg utvides for å møte nye produksjonsbehov. Nye lokaler skal gi mer moderne og mer bærekraftig drift.

Ytre Miljø
Nortura skal produsere mat på naturens premisser og med utgangspunkt i norsk klima og geografi. For Nortura innebærer bærekraft at maten produseres slik at jorder, gårder og anlegg kan overlates til neste generasjon i bedre stand enn når vi overtok dem. På denne måten kan vi fortsette å produsere god og trygg mat av høy kvalitet for den norske befolkningen i kommende generasjoner.

I løpet av 2022 har Nortura gjennomført en grundig vesentlighetsanalyse som har identifisert selskapets påvirkning på miljøaspekter. Analysen viste at klima, naturmangfold og økosystemer, naturressursforvaltning, avfall og matsvinn har høy grad av vesentlighet for Nortura.

I 2022 fokuserte vi på følgende mål og tiltak for å forbedre vår påvirkning på ytre miljø:
1. Utfasing av fossil energi på våre produksjonsanlegg: Alle våre anlegg skal være 100 prosent fossilfrie innen 2025.
2. Reduksjon av matsvinn på våre produksjonsanlegg: Vi skal redusere matsvinn fra vår produksjon med 80 prosent innen 2030.
3. Full ressursutnyttelse av råvarer som kommer inn til vår produksjon: 100 prosent av råvarene skal utnyttes.
4. Effektivisering av transport for å redusere klimabelastning: Vi skal redusere utslipp fra transport med 80 prosent innen 2030.
5. Utfasing av fossil plast i vår emballasje: Vår emballasje skal være 100 prosent materialgjenvinnbar innen 2030.
6. Tiltak for å forbedre sortering av avfall på våre anlegg: Det skal ikke være mer enn 25 prosent andel restavfall fra våre anlegg innen 2030.

Ytterligere detaljering omkring vår påvirkning på ytre miljø, hvilke mål vi har satt for å redusere påvirkningen gjennom vår verdikjede, og hvilke resultater vi oppnådde som følge av tiltak i 2022, vil bli publisert i vår bærekraftrapport for 2022. Rapporten blir publisert i april 2023, basert på rapporteringsstandarden Global Reporting Initiative (GRI).

EIERSTYRING

Nortura SA er et samvirkeforetak eid av om lag 17 000 kjøtt- og eggprodusenter i hele Norge. Styring og ledelse av foretaket baseres på demokratisk organisering med tilhørende vedtekter, instrukser og styrings- og rapporteringssystemer. Dette sikrer at lovverk, standarder og egne etiske retningslinjer blir etterlevd.

Det er klar rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike organer i konsernet. Konsernstyret består av 14 medlemmer – ni medlemsvalgte og fem ansattvalgte. Ved årsskiftet besto konsernstyret av åtte menn og seks kvinner. Styret har i 2022 gjennomført 23 styremøter.

Representasjon fra kretsene til de seks regionutvalgene, og fra regionutvalgene til årsmøtet, baseres på en beregningsnøkkel der antall medlemmer teller 50 prosent og levert tonnasje til Nortura teller 50 prosent.

Nortura har et konsernråd som består av konsernstyret samt ledere og nestledere i de seks regionutvalgene. I tillegg møter lederne i fagutvalgene med tale- og forslagsrett. Også leder og nestleder i valgkomiteen, samt leder i kontrollkomiteen, har møterett i konsernrådet.

Prinsipper for eierstyring og ledelse
Medlemmene i Nortura SA produserer slakt, egg, ull og livdyr, og omsetter sin produksjon gjennom Nortura SA i samsvar med vedtektene. Nortura er organisert med 138 medlemskretser som skal ha minst ett medlemsmøte per år. Her blir virksomheten presentert og medlemmene drøfter utvikling, utfordringer og framtidsutsikter. Kretsmøtene velger ledelse og valgkomité for kretsen, samt kretsens utsendinger til regionutvalget.

Regionutvalgene møtes minst to ganger i året. Representanter fra konsernstyret og administrasjonen deltar på disse møtene. Regionutvalgene oppsummerer kretsenes behandling og drøftinger av årsmelding, regnskap og selskapets utvikling. Regionutvalgene velger ledelse og valgkomité for regionen, samt regionens utsendinger til årsmøtet i Nortura SA.

Årsmøtet er foretakets øverste organ og består av 80 medlemsvalgte utsendinger pluss styret, ordfører og varaordfører. I tillegg møter ansattvalgte utsendinger i henhold til avtale mellom foretaket og de ansattes organisasjoner. Til sammen teller årsmøtet 120 utsendinger. Årsmøtet velger ordfører for årsmøtet,

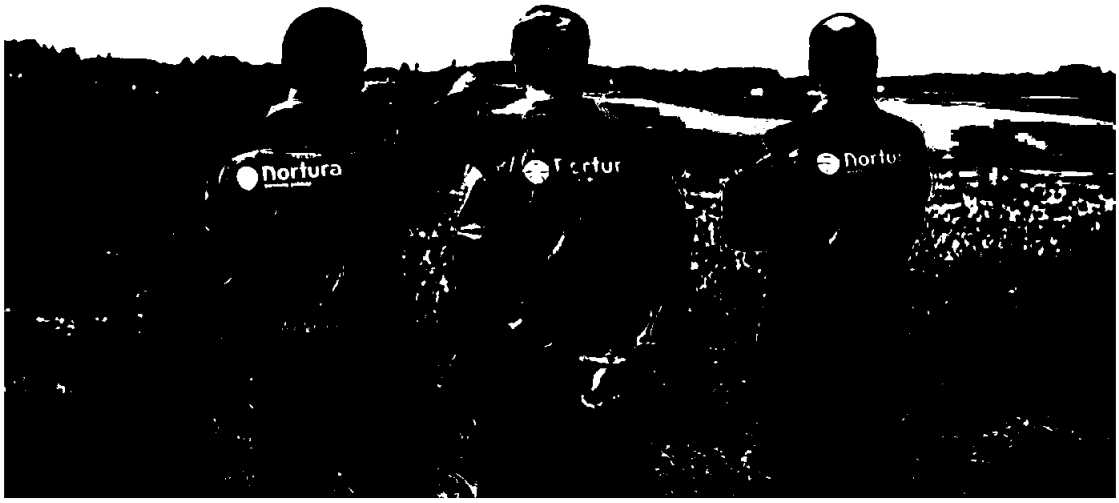

medlemsvalgte styremedlemmer, valgkomité og kontrollkomité. Årsmøtet fastsetter honorarer og godtgjørelser for tillitsvalgte på bakgrunn av innstilling fra valgkomiteen.

Årsmøtet 2022 ble arrangert i Lillestrøm 5. og 6. april.

Nortura SA baserer sin virksomhet på norsk samvirkelov, de internasjonale samvirkeprinsippene og landbrukets tradisjon. Selskapets etiske retningslinjer forutsetter at alle lover, forskrifter, bransjenormer og god praksis etterleves. Det er etablert styreinstruks, fullmaktstrukturer, rapporteringsrutiner og etiske retningslinjer. Årsrapporter, delårsrapporter, samfunnsrapporter og annen informasjon er tilgjengelig på foretakets hjemmeside. I tillegg sendes jevnlig informasjon i ulike digitale kanaler til tillitsvalgte og alle eiere.

Årsmøtet behandler styrets årsmelding og regnskap og vedtar disponering av årsresultatet. Rammene for dette defineres av vedtektenes § 22.

Medlemmene i Nortura SA har like rettigheter og plikter. Medlemskapet i Nortura SA er knyttet til fullt innbetalt andelsinnskudd på kr 12 000, og at foretaket har hatt leveranse til Nortura ett av de to siste regnskapsår og at den vedtektsfestede leveringsplikten er oppfylt.

Styret har rutiner for evaluering av eget arbeid og kompetanse.

Revisjons- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i Nortura SA, med formål å føre uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Hvert halvår gjennomgår revisjons- og risikoutvalget virksomhetens viktigste risikoområder og internkontroll. Eventuelle funn rapporteres til styret. Ved behov kan slike gjennomganger foretas hyppigere. God kommunikasjon med eiere og kreditorer ivaretas gjennom års- og delårsrapportering. Nortura sine hjemmesider på nortura.no, er vår hovedkanal til investorer, kunder og medlemmer.

Revisor fremlegger hvert år hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet for revisjons- og risikoutvalget. Revisor orienterer revisjons- og risikoutvalget og konsernstyret om resultatene fra revisjonen.

Revisjons- og risikoutvalget gir innstilling ved valg av revisor til styret. Revisor deltar i revisjonsutvalgsmøte og konsernstyremøte der årsregnskapet blir gjennomgått. I tillegg har revisor årlig møte med konsernstyret uten at administrasjonen er til stede.

NORTURA PRODUKSJON – DRIFT OG INDUSTRIELL UTVIKLING

Fabrikkdriften i Nortura har gjennom hele 2022 vært påvirket av ettervirkningene av dataangrepet i desember 2021. Nortura har produsert på midlertidige systemer og løsninger siden januar 2022, og er gradvis på vei over i mer permanente IT-systemer. Produksjonen har gått tilnærmet normalt gjennom året, takket være ekstraordinær god laginnsats fra ansatte i hele organisasjonen.

Som industribedrift er prioritering av arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet grunnleggende. Gjennom systematisk arbeid ser vi positiv utvikling på personalskader. HMS er like viktig hver eneste dag og tillater ingen hvileskjær. Vi jobber forebyggende, involverer ansatte og vurderer risiko og mulige farer. Samarbeid mellom ledere, tillitsvalgte og verneombud er vår arbeidsform og en forutsetning for å lykkes godt i alt forbedringsarbeid.

Tiltak for bedret kvalitet, samt styrking av prosesser som skal stimulere til kontinuerlig forbedring i organisasjonen, er sammen med styrt medarbeiderutvikling viktige prioriteringer for Nortura Produksjon.

Ny helhetlig industristruktur
Industriutviklingen fortsetter etter oppsatt plan. Vi er om lag halvveis i løpet frem mot en ny helhetlig industristruktur, hvor målet er å styrke lønnsomheten og konkurransekraften til selskapet og Nortura-bonden. Det har vært gjennomført store ombygginger og installasjoner knyttet til slakteprosessen av svin på Østlandet. Et større og mer fremtidsrettet anlegg for svineslakting ble satt i produksjon i Tønsberg høsten.

Parallelt med dette har det vært arbeidet med å forberede en helt ny og modernisert skjæreavdeling for svin som skal stå klar sommeren 2023.

Etter en partssammensatt detaljutredning, med omfattende forankringer i medlemsmassen, ble det i fjor høst besluttet å avvikle Nortura Elverum for å overføre aktiviteten til et nytt kyllingslakteri på Røra i Trøndelag og til Hærland i Østfold. Nortura vil på denne måten bedre lønnsomheten i kyllingproduksjonen, samtidig som transportavstandene for kylling bedres.

Alle anlegg jobber etter vedtatt strategi, der kontinuerlig forbedringsprosesser er vår arbeidsform. Det er gjort forbedringer og forsterkninger innen sikkerhet, dyrevelferd, kvalitet, medarbeiderutvikling, smart teknologi og bærekraft.

I 2022 var det tilbaketrekking av to produkter fra markedet grunnet feilmerking/kvalitetsavvik. Vi forsterker arbeidet med å være enda bedre på årsaksanalyser, involvering, opplæring og oppfølging.

Utslipp av klimagasser fra Norturas fabrikker er redusert gjennom målrettede investeringer og forbedringer.

Industriell beredskap, sårbarhetsvurderinger, trening og håndtering av alle typer uønskede hendelser er svært viktig. Det er gjennom 2022 gjort tiltak for å styrke den fysiske og digitale sikringen av anleggene våre. Med en mer sentralisert industristruktur kreves det nye tiltak for forebygging og forhindringer mot langvarig driftsstans. Videreutvikling av tiltak, beredskapsplaner, trening av medarbeidere samt årvåkenhet er viktig for å ivareta et sterkt og riktig dimensjonert industrivern.

Egg og rugerier
En betydelig overproduksjon av egg i 2022 resulterte i at markedsregulator og verdikjeden egg iverksatte omfattende produksjonsregulerende og avsetningsmessige tiltak. Deler av overproduksjonen er anvendt som proteinråvare i fôrproduksjon.

Som følge av synkende etterspørsel og produksjon, har markedet for egg fra høner i miljøbur blitt ytterligere redusert i 2022. Pakking av egg fra slik produksjon blir nå gjennomført på to av våre tre pakkerier.

Gjennom året har det blitt en vesentlig endring i forbrukeradferd og det er en betydelig økning i salget av kjedenes egne merkevarer. EMV-salget av egg er nå større enn salget av Prior-merkede egg.

Eggsalget holder posisjonen etter covid, og salget har styrket seg med ytterligere 2,2 prosent sammenliknet med det sterke året i 2021.

Industrielt har søkelyset på kontinuerlig forbedring og smarte investeringer med effekt på automasjon, produktivitet og HMS blitt prioritert. Økt fokus på råvarekvalitet og linjebalansering har bidratt til økt konkurransekraft.

Slaktekyllingrugeriene har i løpet av 2022 hatt enkelte utfordringer med tilførsel av rugeegg, noe som har ført til svakere leveringsevne i en periode. Utslaktingsalderen på rugeeggflokkene har, som i 2021, vært utvidet. Som et tiltak for å være leveringsdyktige ble det i en periode i 2022 opprettet et importrugeri for ruging av Svenske rugeegg.

Utbruddet av HPAI (fugleinfluensa) i Rogaland, og registreringer på Østlandet og i Trøndelag, har vært utfordrende for produksjon og smittesikring. Tilfellene er håndtert på en god måte, og har ikke vesentlig påvirket leveransene fra Nortura.

HELE EGG- OG KJØTTMARKEDET I NORGE: MARKEDSREGULERING OG TOTALMARKEDET

At Nortura er markedsregulator betyr at jordbruket og myndighetene har gitt Nortura i oppgave å hjelpe til med å sikre at det er tilgang til egg og kjøtt i det norske markedet. Virkemidlene er mottaksplikten som innebærer et ansvar for mottak fra bønder og forsyningsplikt til våre konkurrenter som trenger egg og kjøtt til sine virksomheter.

Markedsreguleringsenheten er adskilt fra Norturas kommersielle virksomhet. Den er organisert under Råvare og Medlem og rapporterer til konsernstyret.

Totalmarked har det operative ansvaret for å foreslå og gjennomføre reguleringstiltak og andre oppgaver som tilfaller markedsreguleringen for kjøtt og egg. Aktiviteten er regulert i forskrift. Foreslåtte reguleringstiltak besluttes til slutt av Omsetningsrådet, som består av representanter for landbruket, industrien og handelen.

Under koronapandemien økte etterspørselen etter kjøtt og egg som følge av redusert grensehandel og at flere ferierte i Norge. I 2022 var markedet preget av at etterspørselen gradvis kom tilbake til nivåene før Koronapandemien. I takt med utfasing av reiserestriksjoner ble etterspørselen i økende grad dekket med norsk råvare og behovet for import ble gradvis redusert.

I 2022 var salget av helt slakt av storfe, svin, sau og lam i Norge syv prosent lavere enn i 2021, mens salget av egg var én prosent lavere.

Kjøtt- og eggmarkedet i 2022 (Totalmarked)

	Produksjon		Import-kvoter	Engrossalg		Balanse	Adm. og annen import	M dek a
	Tonn	Indeks		Tonn	Indeks			
Storfe/kalv	91 700	105	8 700	103 800	94	-3 300	7 800	4 500
Lam	18 300	96	736	19 000	88	0		-
Sau	4 900	98	70	5 000	95	0		-
Gris	132 900	99	1 700	138 000	93	-3 400	3 600	200
Egg	65 300	100	176	65 300	99	200		-
Kylling	105 100	99	961	105 700	98			-
Kalkun	8 400	98		8 400	98			-

I 2022 har Nortura økt prisene på kjøtt og egg betydelig for å kompensere for den ekstraordinære kostnadsveksten bøndene har opplevd på sine innsatsfaktorer.

Storfe
Samlet økte tilførslene av norske storfe med fem prosent som følge av at det ble slaktet flere kyr og kviger. Det var knapt 500 tonn storfe på reguleringslager ved inngangen til året. Lageret ble tømt i løpet av januar. Fram til starten av august ble behovet for storfekjøtt ut over norske tilførsler og kvoteimport dekket opp av import til nedsatt toll. I løpet av august ble underdekning avløst av overskudd.

Det er normalt med sesongoverskudd av storfe på høsten etter endt beitesesong, men overskuddet høsten 2022 var større enn normalt. Det skyldtes i all hovedsak høye strømpriser som førte til at flere handelsaktører valgte å redusere bruken av egne fryselagre for å ta vare på sesongoverskuddet. Det resulterte i at mye slakt måtte legges på reguleringslager hos Nortura. Ved utgangen av året var lageret på 4 900 tonn.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris på storfe med 8,50 kroner per kilo i 2022. Avregningsprisen har ikke økt tilsvarende.

Gris
Tilførslene av gris var én prosent lavere sammenliknet med året før. Det var tomme reguleringslagre ved inngangen av året og gjennom første halvår var det nødvendig med import for å dekke etterspørselen. Gjennom andre halvår var markedet dekket.
Ved utgangen av året var det vel 200 tonn svinekjøtt på reguleringslager.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris med 6,00 kroner per kilo i 2022.

Lam
Det var ingen beholdning av lam på reguleringslager ved inngangen til 2022. Produksjonen av lam i 2022 var fire prosent lavere enn året før, mens salget var 12 prosent ned.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris med 9,10 kroner per kilo i 2022.

Egg
Det ble produsert mer egg enn etterspørselen i 2022. For å oppnå bedre balanse i markedet innførte markedsregulator tiltak for å redusere produksjonen og balansere markedet. Tilførslene, og dermed overskuddet, ble redusert med 2 780 tonn egg gjennom tiltaket redusert verpeperiode.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris med 2,30 kroner per kilo i 2022.

Prisuttak
Prisuttakene traff godt i forhold til forutsetningene både for gris, lam og egg. For storfe ble prisuttaket litt lavere enn planlagt på grunn av noe forskyvning av slaktetidspunkt og lavere kvalitet på representantvaren enn det som var forutsatt.

RÅVARE OG MEDLEM – TILFØRSLER TIL NORTURA

Etter to år med smitteverntiltak, har vi i 2022 kunnet ta opp igjen normale fysiske møter i medlemsarbeidet. Det har vært høy aktivitet igjennom hele året med rådgivningsbesøk, fjøsåpninger, fagmøter og gjennomføring av kongressen Gris i 22. Samtidig så har pandemien lært oss å bruke digitale verktøy, som Teams, som et godt supplement til fag- og informasjonsmøter.

Også i 2022 har vi hatt en betydelig innsats for å sikre god dyrevelferd hos våre leverandører og under transport inn til slakteriene. Vi implementerer tiltak på storfe som følge av vår deltakelse i bransjeinitiativet «Dyrevelferdsprogrammet» (DVP). Nortura bidrar sammen med bransjen med implementeringen for småfe. Vi venter implementering fra siste halvdel av 2023.

Dataangrepet i desember 2021 har påvirket vår arbeidssituasjon betydelig. Det har vært lagt ned betydelig arbeid med å erstatte bøndenes innmeldingsportal, Min Side, og de tjenestene som vi og våre produsenter trenger tilgang til for å kunne samhandle godt og effektivt for slaktedyr og livdyr.

I påvente av ny løsning har det vært benyttet reserveløsninger, og i stor grad manuelle og arbeidskrevende prosesser.

Tilførsel tonn	2022	2021
Gris	79 301	79 086
Storfe/kalv	63 681	60 553
Småfe	14 984	15 709
Egg	46 703	47 038
Kyling	49 960	51 165
Kalkun/gourmethøne	9 198	9 374

Skjæring tonn	2022	2021
Gris	54 473	56 937
Storfe/kalv	34 181	34 200
Småfe	9 864	11 091
Totalt	**98 518**	**102 228**

Ved årsskiftet 2022/2023 er nye innmeldings- og slakteløsninger lansert for småfe, livdyr, storfe fôringsdyr, smågris, avlsdyr kjøttfe og avlsdyr mjølk, samt Mine Slaktereferanser på «nye» Min Side.

Løsninger for innmelding av storfe og gris til slakt, avlsdyr gris og transportoppdrag/beitekjøring vil bli lansert i første kvartal 2023. Egg- og fjørfekjøttkontrollen lanseres i løpet av første halvår 2023, mens avregningssammendrag vil bli tilgjengelig på et seinere tidspunkt.

Norturas markedsandel blant kjøtt- og eggprodusentene er relativt stabil, vi har en positiv utvikling på storfe og gris, og en mindre tilbakegang på småfe.

Omleggingen til ny forretningsmodell for inntransport av levende dyr leverer på målsatt innsparing, korrigert for økte drivstoffkostnader og endret anleggsstruktur.

Vi har videreutviklet medlemskommunikasjonen og har høyt engasjement i våre kanaler på Facebook. Vi har lansert Medlem Nortura på Instagram, samtidig som vi har videreført vår aktivitet igjennom tradisjonelle kanaler som Bondebladet, Eierbrev og medlemssiden på internett

Storfe
For storfe er tilførslene økt med om lag 3 300 tonn, dette skyldes slakting av flere dyr, spesielt gjennom høsten 2022.

Småfe
Det var i 2022 god tilgang på ferske lam, slik at det var god markedsdekning igjennom hele sesongen. Nortura slaktet færre lam sammenlignet med året før. Gjennomsnittsvekten var marginalt lavere (-0,2 kg) enn i 2021. Kvaliteten på lam er fortsatt i positiv utvikling. Samlet slaktevolum gikk totalt ned med om lag 600 tonn.

Gris
Nortura har slaktet 938 000 slaktegris i 2022 og det er 14 000 færre sammenlignet med året før. Gjennomsnittsvekten på slaktegris har vært stabil rundt 84,9 kg. Totalt har Nortura slaktet ca. 1 200 tonn mindre gris i 2022 enn året før på grunn av færre dyr.

Kylling og Kalkun
Nortura har i 2022 økte tilførsler av fjørfekjøtt. Tilførslene av kylling er økt med 2 036 tonn og av kalkun med 282 tonn sammenliknet med 2021. Tilførslene av fjørfekjøtt er markeds- og kontraktstyrt, og innveide volum påvirkes og styres etter løpende markedsbehov og lager.

Egg
Norturas tilførsler av egg var 355 tonn mindre i 2022 enn i 2021. Det ble et godt salgsår for egg gjennom dagligvare og storkjøkken, med en økt omsetning på 785 tonn i forhold til 2021. Spesielt salget gjennom storkjøkkenmarkedet har hatt vesentlig økning, mens salget til dagligvare og industri har ligget på nivå med 2021.

Etterspørselen etter økologiske egg er redusert gjennom 2022, noe som har medført midlertidige tiltak ved å overføre økologisk produksjon til frittgående høner. Etterspørselen etter egg produsert av høner i miljøbur er ytterligere redusert i 2022.

MERKEVARE OG SALG

Dagligvaremarkedet
MARKEDET
Etter to år med stor «koronadrevet» vekst i dagligvaremarkedet med svært lite grensehandel, har det vært en markant markedsnedgang i 2022. På rapporteringstidspunktet foreligger det ikke offisielle tall for dagligvaremarkedet samlet, men markedet for kjøttprodukter og egg gikk tilbake 2,8 prosent i verdi 2022 (Nielsen IQ).

Netthandelen har vokst kraftig de siste årene, særlig fra 2020, men mye tyder på at denne veksten nå er avtakende. Den største aktøren, Oda, meldte i desember at de trodde på 20 prosent vekst i 2022 (mot 25 prosent året før), men de går fortsatt med store tap (DN 6/12-22). Coop har ved årsskiftet lagt ned sin satsning på netthandel med dagligvarer.

Dagligvaremarkedet pleier vanligvis å være en bransje som klarer seg godt gjennom dårlige tider. Men det spesielle med denne økonomiske krisen er de historisk store prisøkningene på mat. Det har medført at mange forbrukere er blitt mer nøysomme, kaster mindre mat, kjøper mindre på impuls, ser etter gode tilbud og kjøper mer av butikkenes egne merkevarer (EMV).

GILDE – ALLTID NORSK KJØTT
På tross av sterkt økt prisbevissthet blant norske forbrukere, noe som i utgangspunktet gavner kjedenes egne merkevarer, har Gilde klart å øke markedsandelen i verdi på kjøttprodukter med i 1,4 prosentpoeng til 25,0 prosent i 2022 (Nielsen IQ).

To forbrukertrender har bidratt i positiv retning for Gilde i 2022. For det første er det stadig flere som setter pris på norsk opprinnelse for landbruksvarene, og for det andre har trenden vi har sett over flere år med ønske om å redusere sitt kjøttforbruk, gått noe tilbake. Dette gjelder særlig i Oslo og blant yngre (Ipsos, Norske Spisefakta 2022).

Over halvparten av Norges befolkning har Gilde som sitt favorittmerke for kjøtt og kjøttvarer (Ipsos, Q4 2022), og Gilde står særlig sterkt på pølser, ferskt kjøttpålegg og bearbeidede kjøttprodukter som karbonader og kjøttkaker. På ubearbeidede kjøttvarer er det fortsatt en meget utfordrende markedsituasjon der kjedene i stor grad prioriterer å selge sine egne merkevarer, og der Gilde har under 20 prosent markedsandel.

Gilde har i 2022 hatt spesielt fokus på det voksende produktsegmentet «spesialpølser». Gjennom lanseringen av serien «Pølsemakerens beste» er Gilde nå markedsleder på spesialpølser. Gilde har i 2022 også lansert det innovative påleggskonseptet «Gilde Grilla» som er det eneste kjøttpålegget i Norge som er grillet på åpen flamme.

PRIOR – MATGLEDE SIDEN 1929
Priors posisjon hos det norske folk er svært sterk. Omtrent halvparten av befolkningen har Prior som sitt favorittmerke både på egg og kylling-/kalkunkjøtt, mens de nærmeste konkurrentene scorer i overkant av ti prosent (Ipsos, Q4 2022).

Prior har i 2022 hatt en utfordrende konkurransesituasjon der store prisreduksjoner på EMV-egg har bidratt til å redusere Priors markedsandel i verdi på egg med fem prosentpoeng til 38,6 prosent (Nielsen IQ). Også på kylling har Prior tapt noe til EMV i 2022. Dette skyldes primært råvaremangel. I og med at dagligvarekjedene har valgt hver sin hovedleverandør på kyllingprodukter, er det hovedsakelig i NorgesGruppens butikker at folk kan finne Prior kylling.

Utvikling markedsandeler* Gilde 2022

Varegruppe	Markeds-andel %	Endr
Pølser	60,9	+1,4
Bacon	43,4	+6,2
Ferskt kjøttpålegg	42,1	-1,6
Fersk postei	33,7	+1,8
Dypfryst bearbeidet kjøtt	32,4	+3,6
Ferskt bearbeidet kjøtt	28,9	+3,0
Spekepølse	21,3	-0,2
Ferskt rent kjøtt	19,4	+2,4
Ferske deiger/farser	17,0	+1,0
Spekemat	13,5	+0,1

*) markedsandelene er uttrykt i omsetningsverdi

Utvikling markedsandeler* Prior 2022

Varegruppe	Markeds-andel %	Endr
Egg	38,6	-5,0
Fersk fjærkre	28,8	-1,9
Ferskt kjøttpålegg	9,6	-0,7
Pølser	8,5	-0,1
Ferskt bearbeidet kjøtt	5,7	+0,5
Fersk postei	1,9	0,0
Bacon	1,9	-0,1
Ferske deiger/farser	1,6	-0,1

*) markedsandelene er uttrykt i omsetningsverdi. Tallene inkluderer i år også Kyllinggården.

Prior har i 2022 jobbet mye med å implementere den nye designmanualen. Priors sterke identitet brukes nå mye mer gjennomgående og bevisst både på pakninger og i reklame fra Prior. Markedsforskning viser at dette er viktig for gjenkjennelse og oppmerksomhet for merkevaren, noe som på sikt skal gi høyere avkastning på markedsinvesteringene.

LANGTIDSHOLDBARE PRODUKTER

Langtidsholdbare produkter inngår som en del av forretningsområdet Hvitt kjøtt, Egg og Langtidsholdbare produkter i Nortura. Produktene markedsføres under merkevarene Prior, Gilde, VILTi og Snurring. Sortimentet består av hermetiserte produkter pakket i miljøvennlig Tetra Recart emballasje, i tillegg til frysetørket mat.

Frysetørket er et nytt satsingsområde for Nortura, og første lansering var Gilde turmat i 2021. I dag består serien av fire produkter som produseres på Otta. I 2022 har Nortura utvidet salget av Gilde turmat til andre kanaler.

I 2022 har det vært sterkt søkelys på aktiviteter og synlighet i butikk for å få opp prøvingen av de langtidsholdbare produktene. God gjennomføring har skapt resultater og bidratt til positiv utvikling i markedsandeler på hermetiske middagsretter.

Nortura PROFF

Etter at Covid-pandemien førte til lange perioder med smitteverntiltak og stengte restauranter, er serveringsmarkedet endelig tilbake. Salget i 2022 økte med 20 prosent sammenliknet med 2021, noe som også er et høyere nivå enn før covid i 2019.

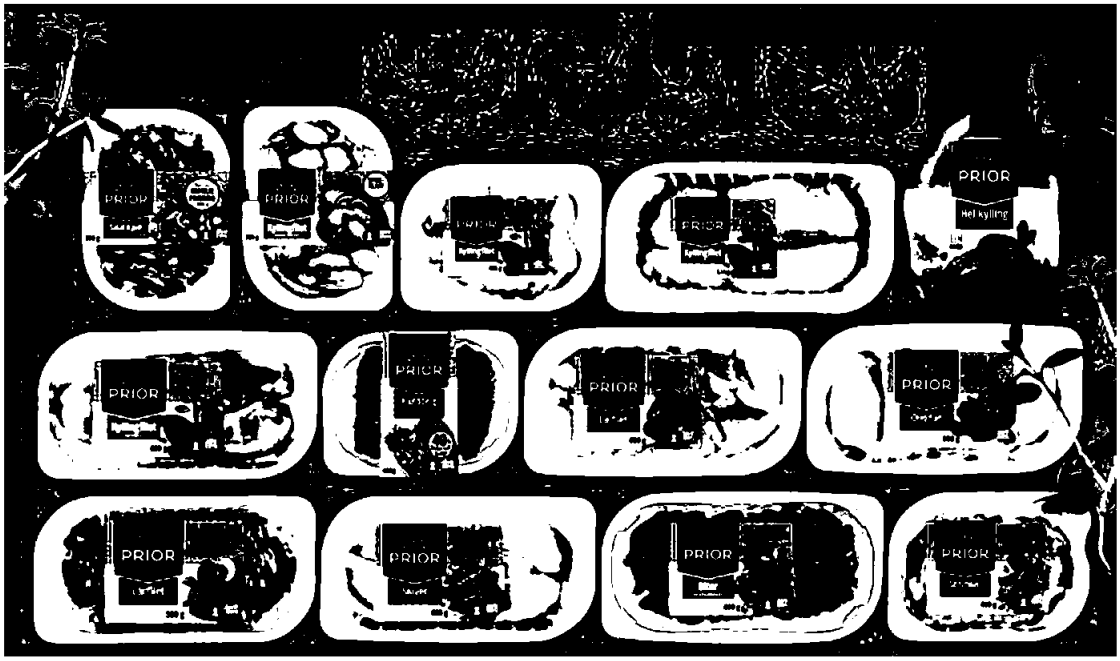

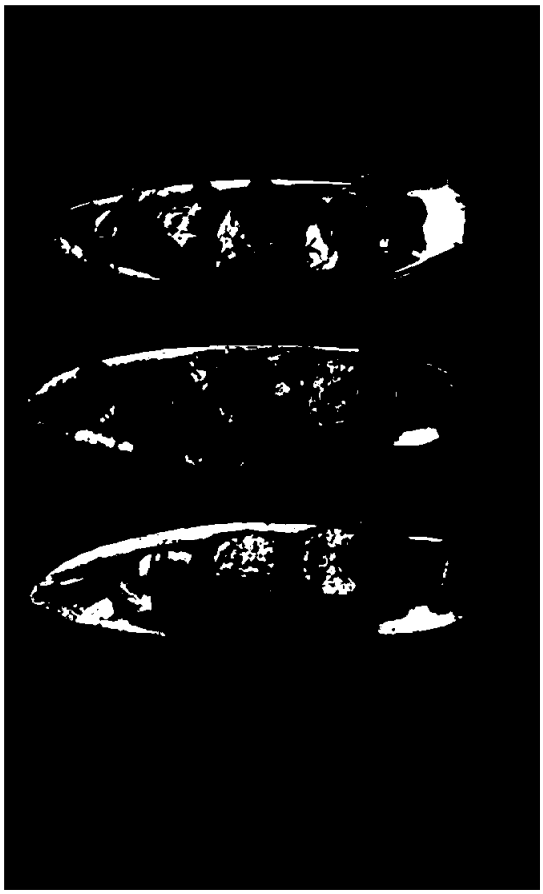

Hoteller og restauranter er de kundesegmentene som vokser kraftigst, mens kantiner fortsatt ligger litt bak (flere som har hjemmekontor). Kiosk- og bensinstasjons-markedet har hatt et godt år. Folk er mer på farten igjen, som gjør at kiosksalget øker.

Nortura PROFF ble kåret til årets leverandør hos Reitan Convenience, som er den største aktøren på dette segmentet, og har også fått fornyet tillitt hos denne kunden fremover. Nortura Proff vokser mer enn markedet (InTrack, desember 2022), er klar markedsleder i ti av 12 kategorier og drar veksten i åtte av 12 kategorier der Nortura er representert.

Nye Konsepter
Nye Konsepter jobber strategisk for å realisere Norturas muligheter innenfor nye salgskanaler, netthandel og matkasser. Salg av mat på nett, og i kanaler utenom dagligvare, har hatt nok et år med solid vekst i Nortura. Oda.no er største kunden i denne kanalen, og det er oppnådd sterk vekst for blant annet Prior pålegg og egg (40 prosent) i 2022. HelloFresh er verdens største matkasseaktør og samarbeidet har også i 2022 gitt god vekst.

Nortura Industrisalg
Nortura Industrisalg er kommersielt ansvarlig for salg av råvarer inn til norsk matvareindustri. Industrisalg har levert solide resultater i 2022, og har gjennom året landet viktige forhandlinger, som sikrer langsiktig avsetning. I et år preget av sterk kostnadsvekst har industrisalg jobbet hardt for å sikre dekning for de økte kostnadene Nortura er påført.

NÆRINGS- OG HANDELSPOLITIKK

Nortura anmodet Omsetningsrådet om en ekstraordinær økning av engrospriser (PGE) på de markedsregulerte produksjonene. Anmodningen ble fremmet i desember 2021 med bakgrunn i de ekstraordinære kostnadsøkningene for innsatsfaktorer i jordbruket. Nye priser ble innført med virkning fra 28. februar 2022, på bakgrunn av at Nortura fikk gjennomslag for å øke PGE-prisene for egg, storfe, svin og lam.

I august ba Nortura i brev til landbruks- og matministeren og nærings- og handelsministeren om utjamning av prisforskjeller og strømstøtte på grunn av den kraftige kostnadsveksten for industrien. Regjeringen avviste senere anmodningen, med henvisning til at kostnadsveksten fordeles i verdikjeden.

I to brev til landbruks- og matministeren og helse- og sosialministeren har Nortura påpekt utfordringer som følge av innføring av nye holdbarhetsregler for egg i EU. Nortura mener at situasjonen vil kreve tiltak fra Regjeringens side for å opprettholde næringsstrukturen i Norge.

Regjeringen startet i fjor opp arbeidet med en ny Dyrevelferdsmelding. Nortura leverte sitt innspill til denne i slutten av august.

SV og Venstre la i 2022 frem to Dokument 8-forslag i forbindelse med Stortingets oppfølging av arbeidet med konkurranse i dagligvarehandelen. Nortura bidro både i høringen rundt de to forslagene, samt at vi holdt et lengre innlegg i forbindelse med næringsministerens seminar om samme tema.

Nærings- og handelsdepartementet utlyste på slutten av året høring knyttet til regulering av prisforskjeller i handelen. Nortura har lagt ned stort engasjement rundt temaet, og innleverte høringsinnspillet like før jul. Denne høringen er den første i en rekke andre rundt temaet som ventelig vil komme i løpet av 2023.

Vi har gjennomført flere møter med Konkurransetilsynet og Dagligvaretilsynet i 2022.

JURIDISKE PROSESSER

Ingen selskaper i Nortura-konsernet har for tiden pågående rettsprosesser.

Nortura SA foretok i 2022 oppkjøp av Steinsland & Co AS. Oppkjøpet ble godkjent av Konkurransetilsynet på vilkår. Nortura har gjennom dette påtatt seg særlige vilkår for å sikre konkurransen i markedet for daggamle verpehøner og markedet for unghøner. Vilkårene vil følges opp årlig i ti år av en forvalter utnevnt av Konkurransetilsynet. Forvalter har per januar 2023 bekreftet at Nortura så langt har oppfylt alle vilkår som er satt av Konkurransetilsynet.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Nortura er en prosessindustriell virksomhet hvor høy oppmerksomhet rettet mot HMS-arbeidet er nødvendig. Håndtering av levende dyr, maskinelt utstyr, tunge løft og skarpe kniver kan føre til farlige situasjoner på arbeidsplassen. Støt og treff av gjenstand, fallskader og kutt eller stikk er de skadetypene som det er mest av. Defekt utstyr utpeker seg som en medvirkende faktor til flere av hendelsene.

En oppsummering av 2022 viser at selskapet har hatt en positiv utvikling på flere HMS indikatorer. I løpet av året er det registrert totalt 201 personskader. 129 av disse har medført fravær. Siden 2019 har vi en nedgang i fraværsskader med 38,3 prosent.

Samtidig er registrering av farlige forhold økt med 40 prosent fra 2019 til 2022. Dette skjer som følge av interne kampanjer og tiltak for å øke antallet registreringer. Totalt er det registrert 4 592 hendelser, noe som gir forbedrede muligheter til å iverksette tiltak før alvorlig sykdom eller skade inntreffer.

I 2022 er det gjennomført 25 HMS-revisjoner. Identifiserte avvik er en kilde til læring og forbedring som følges opp i vårt avvikssystem, og som deles og drøftes i våre regelmessige HMS-nettverksmøter.

Det er gjennomført fire heldigitale 40-timers HMS-kurs for ansatte. Til sammen har 86 deltakere fullført kurs. Dette er HMS-koordinatorer, verneombud, tillitsvalgte og nye ledere. I 2022 ble det også arrangert to webinarer sammen med AKAN kompetansesenter hvor 110 ledere og medarbeidere i Nortura deltok.

Endringer og videreutvikling for Nortura sine medarbeidere
2022 har for Nortura sine medarbeidere vært et år der Covid-pandemien etter hvert ble et tilbakelagt kapittel. Ansatte har

Antall personskader med fravær Nortura morselskap

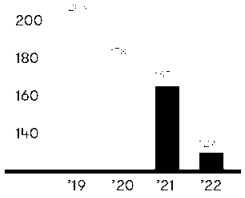

H-verdi Nortura morselskap

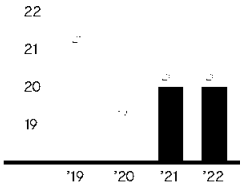

Antall utførte årsverk Nortura morselskap (uten innleide)

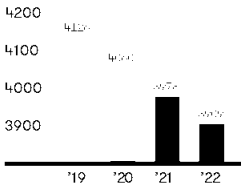

Tilstedeværelse - % Nortura morselskap

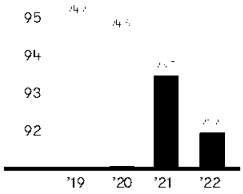

kunnet ta tilbake arbeidshverdagen, med flere fysiske møter, flere arenaer for å samarbeide og bli kjent med hverandre uten bruk av munnbind eller digitale verktøy.

Vi har kunnet gjennomføre tavlemøter og avdelingsmøter, og sittet sammen rundt matbordet for en hyggelig prat. Vi har fortsatt å jobbe mye digitalt, men nå fordi vi ønsker det og ser gevinstene i form av økt fleksibilitet og reduserte kostnader.

Samtidig har Covid fortsatt satt preg på året gjennom at vi har et høyere sykefravær enn tidligere. Året startet med tre tøffe «covid-måneder» med et svært høyt korttidsfravær, før det igjen stabiliserte seg på et normalt nivå.

Totalt har over 100 ledere fått tilbud innenfor lederutvikling. Et forsterket fokus på både medarbeiderundersøkelsen og medarbeidersamtaler gir resultater.

Fagopplæring
Fagarbeideren er viktig for at Nortura skal kunne levere produkter med høy kvalitet. Denne kvaliteten må vi ha gjennom hele vår verdikjede, og det satses derfor på å utdanne og rekruttere fagarbeidere innenfor slakting, skjæring, pølsemakerfaget, industriell matproduksjon, produksjonsteknikk, automasjon, logistikk m.m. Nortura har 1 495 godkjente fagarbeidere med fagbrev, og hadde ved årsskifte 63 lærlinger innenfor en rekke fagområder.

Gjennom et samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og opplæringskontorer, gjennomfører vi en rekke aktiviteter i løpet av året som skal sørge for at Nortura fremstår som en attraktiv læreplass. Omvisninger på våre anlegg samt skolebesøk er noen av disse aktivitetene. Samtidig bidrar våre dyktige fagopplæringsansvarlige og instruktører til at de ungdommene som får en lærlingeplass hos oss, blir fulgt opp slik at de er godt forberedt når de skal gjennom en fag-/svenneprøve.

Likestilling og mangfold
Nortura er en flerkulturell arbeidsplass med medarbeidere fra om lag 70 ulike nasjoner. Rundt 25 prosent av medarbeiderne har sin opprinnelse fra andre land enn Norge. Nortura er derfor bevisst de språk- og kulturutfordringer som dette kan medføre, og en rekke initiativ og tiltak er gjennomført lokalt ved de enkelte fabrikker og enheter for å tilpasse arbeidsplassen til medarbeidere med ulik bakgrunn.

Medarbeiderundersøkelsen viser at vi har medarbeidere med et høyt engasjement for virksomheten. Resultatene viser at Nortura har et sunt psykososialt arbeidsmiljø. Medarbeiderne sier det er en god ledelseskultur og godt samarbeidsklima.

Det er ikke registrert større utfordringer med diskriminering grunnet religion, seksuell legning eller etnisitet på arbeidsplassen.

Det er innført tiltak for alle medarbeidere i konflikthåndtering og etablert varslingsrutiner.

82 prosent av Norturas ansatte er direkte knyttet til forretningsområde produksjon, mens 18 prosent er funksjonærer knyttet til konsernets øvrige forretningsområder og stabsfunksjoner. Ni prosent av våre ansatte er ledere med personalansvar på ulike nivåer.

Kjønnsfordeling personal

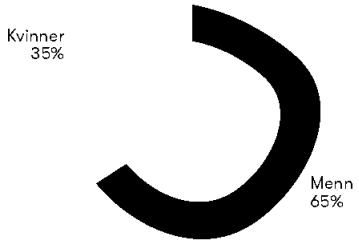

Aldersfordeling personal

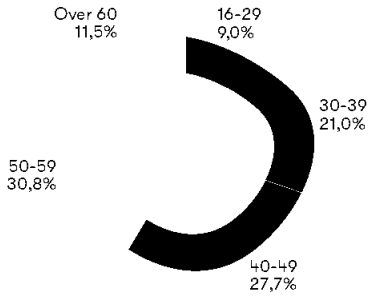

Kjønnsfordelingen i Nortura er 35 prosent kvinner og 65 prosent menn. For ledere med personalansvar er fordelingen 34 prosent kvinner og 66 prosent menn. Konsernledelsen består av 36 prosent prosent kvinner og 64 prosent menn.

Det ble i 2022 avviklet 4 370 dager med foreldrepermisjon for kvinnelige ansatte (42 prosent) og 6 033 dager for mannlige ansatte (58 prosent) i Nortura SA.

Nortura hadde ved årsskiftet 563 midlertidige ansatte, hvorav 36 prosent var kvinner og 64 prosent menn. Tilsvarende tall for totalt 362 deltidsstillinger er 53 prosent kvinner og 47 prosent menn. Deltidsgraden (gjennomsnittlig stillingsprosent) er på 96. 95 for kvinner og 97 for menn. Antall innleide utgjorde i 2022 441,7 årsverk.

Hovedgrunnen til bruk av midlertidig arbeidskraft og deltidsansatte i Nortura er sterke svingninger i aktiviteten som følge av sesongmessige variasjoner både i råvaretilførsel og etterspørsel. Vår hovedregel er likevel ansettelse i hundre prosent fast stilling.

Nortura jobber for at kjønn ikke skal være en faktor i fastsettelse av lønn, og avtalt lønn for kvinner utgjør i dag 100,44 prosent av snittlønn i Nortura SA. For ledere er den 99,5 prosent og for funksjonærer 95,43 prosent.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAP

Fortsatt drift
I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn, da det etter styrets vurdering ikke foreligger forhold som tilsier noe annet. Norturas banklånerammer hadde ved utgangen av året under ett år gjenværende løpetid, men disse er etter balansedato forlenget.

Konsernets driftsinntekter ble 28,4 milliarder kroner i 2022, en økning på 1,8 milliarder kroner eller 6,7 prosent mot 2021. Morselskapets eksterne inntekter øker med 1,5 milliarder, 8,0 prosent, mens Norfersk AS, Noridane Foods AS, Rondane Produksjon AS, Norsk Dyremat AS og Norilia også hadde vekst. I morselskapet er det økt salg i alle kanaler, dagligvare-, storkjøkken- og industrikanalene som gir økte salgsinntekter: Salgsvolumet til proff-/storkjøkkenmarkedet har økt med 6,6 prosent som følge av lettelser relatert til koronasituasjonen. Norturas merkevarers verdiandel i dagligvaremarkedet hadde en framgang på 0,6 prosentenheter til 32,8 prosent.

Konsernets driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) i 2022 ble 352 millioner kroner, en reduksjon på 498 millioner kroner. Justert for engangseffekter er EBITDA svekket med 343 millioner kroner mot året før.

Avskrivninger på varige driftsmidler ble 62 millioner kroner lavere enn i 2021, mens avskrivninger på immaterielle eiendeler og goodwill ble 37 millioner kroner høyere enn i 2021.

Driftsresultatet (EBIT) i 2022 kom ut på -212 millioner kroner, en reduksjon på 473 millioner kroner mot 2021.

Netto finansposter viste -143 millioner kroner, mot - 91 millioner kroner året før. Gjennomsnittlig rentesats på innlån var 4,76 prosent. Gjeldsnivået er økt som følge av høyere investeringer og økt arbeidskapital. Gjennomsnittlig innlånsrente er økt, særlig som følge av høyere rentenivå i markedet.

Resultat før skatt ble -356 millioner kroner mot 170 millioner kroner for 2021.

Balansen
Sum eiendeler er økt med 582 millioner kroner mot 2021. Økte investeringer og høyere varebeholdning og finansielle investeringer trekker opp, mens lavere kontantbeholdning trekker ned eiendelene.

Styrets forslag til disponering av resultatet gir en egenkapitalandel for konsernet på 30,5 prosent, en reduksjon på 4,9 prosentpoeng mot 2021. Det er iverksatt en kraftfull tiltakspakke med mål om bedre lønnsomhet i selskapet raskt gjennom 2023. Det svake resultatet har medført at det har vært behov for en dialog med kreditorene på bank siden, for midlertidig å gjøre tilpasninger på de kravene som er satt til finansielle nøkkeltall, inntil tiltakspakken får full effekt. Det har vært et godt samarbeid med bankene i situasjonen og selskapet har fått innvilget de tilpasninger på lånekrav som det har vært behov for, slik at selskapet fortsatt har tilstrekkelig tilgang på finansiering. (Henvisning note 20).

Markedsrisiko
Konsernet er utsatt for normal risiko som følge av konkurransesituasjonen i markedene vi opererer i. Forbrukstrender for rødt kjøtt utgjør en risiko for selskapet. Handelens satsing på egne merkevarer (EMV) har økt betydelig de senere år og forventes å ligge som en latent risiko også fremover.

Finansiell risiko
Konsernets virksomhet er utsatt for renterisiko, kredittrisiko og i noen grad valutarisiko. Uønskede negative effekter på konsernets resultat, egenkapital og kontantstrøm unngås gjennom operasjonell overvåkning og styring av risikoeksponering, samt ved å bruke finansielle sikringsinstrumenter innen fastsatte rammer.

Refinansieringsrisiko
For å eliminere refinansieringsrisiko ved låneforfall, samt finansieringsbehov i utenlandsk valuta, er det etablert komiterte bilaterale lånerammer hos anerkjente banker på til sammen 1 250 millioner kroner, hvorav 200 millioner kroner er øremerket toppfinansieringsdekning for Markedslageret for kjøtt. De ordinære rammene var ikke benyttet ved årsskiftet, mens rammen for toppfinansiering av Markedsreguleringslageret for kjøtt var trukket opp med 117 millioner kroner. Rammene vil kunne dekke aktuelle låneforfall, samt eventuelle ekstraordinære likviditetsbehov som påregnelig vil kunne oppstå i et industriselskap med Norturas virksomhet og omfang. Se for øvrig årsregnskapets note 20.

mill. kr.	2022	2021	
EBITDA	352	849	-497
Restrukturerings- og juridiske engangskostnader	56	42	14
Gevinstrealisering og engangskostnader relatert IT	-88	-94	6
Justert EBITDA	**320**	**797**	**-477**

Kredittrisiko
Gjennom konsentrasjonen i dagligvarehandelen har Nortura etter hvert langt færre, men større debitorer i konsernets største markedssegment. Betalingsevnen vurderes som god, noe som har vært synliggjort gjennom svært små tap gjennom flere år. Bruk av fordringskreditt, der fakturaer selges til en finansiell tredjepart, gjør at Nortura er beskyttet mot kredittap ved betalingsmislighold for gjennomførte salg. Risikoen er noe større i industrimarkedet og på tilgodehavender på omsetning (livdyr) til eiernes egen produksjon. For industrimarkedet er kredittforsikring etablert for en betydelig del av kundeporteføljen. I livdyrmarkedet er det mange små aktører slik at risikoen samlet sett er beskjeden. Nortura har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket hvor andelen av innvilget kreditt ved utgangen av 2022 var på 772 millioner kroner.

Renterisiko
Norturas rentebærende gjeld er hovedsakelig knyttet opp mot flytende rente (NIBOR) og er dermed eksponert for endringer i kortsiktige rentenivå. For å redusere denne risikoen er rentesikringspolicyen at omtrent halvparten av rentebærende gjeld skal være sikret med fastrente. Rentesikringspolicyen er å sikre omtrent 50 prosent av rentebærende gjeld mot rentesvingninger, med gjennomsnittlig rentebindingstid på tre til seks år. Ved årsskiftet var 1 650 millioner kroner knyttet til det langsiktige rentenivået gjennom rentebytteavtaler (swaps), med løpetid fra ett til ni år. I tillegg var 550 millioner kroner sikret ved fastrenteobligasjon, med rentebinding i fem år og til sammen 51 mill. kr sikret ved to fastrentelån hos Innovasjon Norge, med rentebinding i to og tre år.

Valutarisiko
Konsernet er eksponert mot valutasvingninger knyttet til investeringer i virksomhet i Storbritannia, Danmark og Sverige, internasjonal handel, samt innkjøp med oppgjør i utenlandsk valuta. Konsernet benytter valutabytteavtaler mot britiske pund samt en rente- og valutabytteavtale mot danske kroner for å sikre vesentlige balanseeksponeringer, og valutaterminer/ –opsjoner for eksponering mot kontantstrømeksponering, med formål å redusere valutarisikoen for konsernet.

Ansvarsforsikring for styret og ledelsen
Nortura har tegnet styre- og ledelsesforsikring som dekker ansvarsforhold som følge av utøvelsen av deres verv. Forsikringen dekker sikredes personlige erstatningsansvar for formueskade på grunnlag av uaktsomhet i egenskap av stilling eller verv i sikret selskap.

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:	
Avkastning på andelskapital og medlemskapital	0
Overføres til medlemskapitalkonto	0
Overføres til/fra fond for vurderingsforskjeller	16 959
Overføres etterbetalingsfond	0
Overføres til/fra annen egenkapital	–372 097
Sum disponert	**–355 138**

I styret for Nortura SA
Oslo, 8. mars 2023

Trine Hasvang Vaag
Styreleder

Jan Erik Fløtre
Nestleder

Anne Marit Panengstuen
Konsernsjef

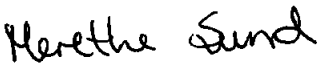
Merethe Sund

Linda Gjerde Myren

Hans Amund Braastad

Tone Steinsland

Ole Johs Egeland

Bente Borgen

Tronn Flittie

Kenneth Johansen

Ken Ove Sletthaug

Erlend Rønning

Tove Berit Berg

Ronny Auhan

RESULTAT

Driftsinntekter	Tall i 1 000 kr Note	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Salgsinntekt	2	25 336 954	23 727 706	19 166 769	18 106 563
Annen driftsinntekt	2,3	3 053 199	2 886 216	2 916 013	2 627 925
Sum driftsinntekter		**28 390 153**	**26 613 922**	**22 082 782**	**20 734 487**
Driftskostnader					
Varekostnad	14	20 617 317	19 081 573	16 110 925	14 905 894
Lønnskostnad	4	4 131 702	4 051 277	3 554 286	3 432 842
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8,9	547 378	558 993	414 567	424 269
Nedskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8,9	16 907	29 389	16 907	26 389
Annen driftskostnad	5,6,8	3 289 132	2 631 596	2 420 512	2 062 385
Sum driftskostnader		**28 602 437**	**26 352 828**	**22 517 196**	**20 851 780**
Driftsresultat		**-212 284**	**261 094**	**-434 415**	**-117 293**
Finansinntekter og finanskostnader					
Resultat fra investering i datterselskap	10			96 626	137 419
Resultat fra investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	11	49 685	56 917	50 343	57 127
Annen finansinntekt	6	121 370	103 094	83 561	249 959
Annen finanskostnad	6	314 595	251 182	267 753	195 975
Netto finansposter		**-143 540**	**-91 171**	**-37 223**	**248 531**
Ordinært resultat før etterbetaling og skattekostnad		**-355 824**	**169 923**	**-471 637**	**131 238**
Skattekostnad	7	-80 284	-9 216	-116 499	-53 630
ÅRSRESULTAT	16	**-275 540**	**179 139**	**-355 138**	**184 868**
Minoritetens andel av årsresultatet	16	42 787	41 988		
Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:					
Avkastning på andelskapital og medlemskapital				0	17 488
Overføres til medlemskapitalkonto				0	75 000
Overføres til/fra fond for vurderingsforskjeller				16 959	14 581
Overføres etterbetalingsfond				0	77 799
Overføres til/fra annen egenkapital				-372 097	0
Sum disponert				**-355 138**	**184 868**

BALANSE - EIENDELER

ANLEGGSMIDLER Immaterielle eiendeler	Tall i 1 000 kr Note	Konsern 31.12.22	Konsern 31.12.21	Morselskap 31.12.22	Morselskap 31.12.21
Utsatt skattefordel	7	485 083	367 314	434 783	313 425
System og rettigheter	9	940 694	923 314	939 605	921 324
Goodwill	9	70 932	67 872	0	0
Sum immaterielle eiendeler		**1 496 709**	**1 358 500**	**1 374 388**	**1 234 750**
Varige driftsmidler					
Bygninger, tomt og annen fast eiendom	8	1 976 483	1 931 745	1 514 594	1 481 669
Maskiner og anlegg	8	1 036 253	837 963	739 344	578 085
Driftsløsøre, inventar o.l.	8	261 668	265 787	247 718	250 727
Sum varige driftsmidler		**3 274 404**	**3 035 495**	**2 501 656**	**2 310 482**
Finansielle anleggsmidler					
Investeringer i datterselskap	10	0	0	978 053	918 560
Lån til foretak i samme konsern	10,13	0	0	63 379	128 583
Investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	11	292 730	283 952	281 898	271 695
Lån til tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	11,13	22 474	18 477	22 474	18 477
Investeringer i aksjer og andeler	12	7 374	4 922	4 201	1 915
Innskudd i pensjonskasse	17	530 550	530 550	530 550	530 550
Pensjonsmidler	17	626	484	0	0
Andre langsiktige fordringer	13	14 224	50 374	12 205	47 513
Sum finansielle anleggsmidler		**867 978**	**888 759**	**1 892 760**	**1 917 293**
Sum anleggsmidler		**5 639 092**	**5 282 754**	**5 768 804**	**5 462 524**
OMLØPSMIDLER **Varebeholdning**					
Varebeholdning	14	2 608 837	1 921 178	2 152 782	1 536 340
Sum varebeholdning		**2 608 837**	**1 921 178**	**2 152 782**	**1 536 340**
Kortsiktige fordringer					
Kundefordringer	13	1 038 454	1 322 497	544 083	811 015
Andre kortsiktige fordringer	13	184 665	127 188	362 248	291 866
Sum kortsiktige fordringer		**1 223 118**	**1 449 685**	**906 331**	**1 102 882**
Investeringer					
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	20	200 308	408 889	200 308	408 889
Sum investeringer		**200 308**	**408 889**	**200 308**	**408 889**
Kontanter og bankinnskudd					
Kontanter og bankinnskudd	20	182 461	209 168	46 018	145 235
Sum kontanter og bankinnskudd		**182 461**	**209 168**	**46 018**	**145 235**
Sum omløpsmidler		**4 214 724**	**3 988 920**	**3 305 439**	**3 193 346**
SUM EIENDELER		**9 853 815**	**9 271 674**	**9 074 243**	**8 655 871**

BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

EGENKAPITAL Innskutt egenkapital	Tall i 1 000 kr Note	Konsern 31.12.22	Konsern 31.12.21	Morselskap 31.12.22	Morselskap 31.12.21
Obligatorisk andelskapital		209 966	214 094	209 966	214 094
Sum innskutt egenkapital		**209 966**	**214 094**	**209 966**	**214 094**
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital		0	0	1 476 670	1 847 795
Konsernets fond		1 605 456	1 927 963	0	0
Fond for vurderingsforskjeller		0	0	183 910	166 952
Medlemskapitalkonto		444 307	450 102	444 307	450 102
Etterbetalingsfond		470 333	470 333	470 333	470 333
Minoritetsinteresser		276 502	226 171	0	0
Sum opptjent egenkapital		**2 796 598**	**3 074 569**	**2 575 220**	**2 935 182**
Sum egenkapital	16	**3 006 564**	**3 288 663**	**2 785 186**	**3 149 276**
LANGSIKTIG GJELD					
Avsetning for forpliktelser					
Pensjonsforpliktelser	17	54 938	55 368	53 341	54 170
Langsiktige finansielle forpliktelser		2 408	3 478	0	0
Avsetning for forpliktelser	18	120 660	115 858	109 411	114 491
Forpliktelse ved utsatt skatt	7	7 284	7 031	0	0
Sum avsetning for forpliktelser		**185 290**	**181 736**	**162 752**	**168 662**
Annen langsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	170 633	224 167	138 833	201 167
Obligasjonslån	20	2 437 000	2 133 000	2 437 000	2 133 000
Subordinert hybrid obligasjonslån	20	900 000	500 000	900 000	500 000
Annen langsiktig gjeld		12 790	19 527	10 687	10 563
Sum annen langsiktig gjeld		**3 520 423**	**2 876 694**	**3 486 520**	**2 844 729**
Sum langsiktig gjeld		**3 705 713**	**3 058 430**	**3 649 272**	**3 013 391**
KORTSIKTIG GJELD					
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	101 955	14 331	92 000	0
Leverandørgjeld	13	1 273 556	1 127 049	910 280	798 363
Betalbar skatt	7	38 715	36 257	5 000	5 000
Skyldig offentlige avgifter		218 882	209 401	180 695	174 458
Annen kortsiktig gjeld	13,22	1 508 432	1 537 543	1 451 811	1 515 383
Sum kortsiktig gjeld		**3 141 539**	**2 924 581**	**2 639 785**	**2 493 203**
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		**9 853 815**	**9 271 674**	**9 074 243**	**8 655 871**

KONTANTSTRØM

	Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Tall i 1 000 kr Note	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
	Resultat før skattekostnad		-355 824	169 923	-471 637	131 238
-	Periodens betalte skatter		-36 257	-33 129	-4 858	-5 139
-/+	Gevinst og tap på anleggsmidler	8	-49 787	-16 268	-49 786	-24 879
+	Avskrivninger og nedskrivninger	8	564 285	588 383	431 473	450 658
+/-	Endring i varelager		-687 658	-121 075	-616 442	-74 019
+/-	Endring i kundefordringer		284 043	-367 612	266 932	-253 211
+/-	Endring i leverandørgjeld		146 507	130 119	111 917	92 880
+/-	Resultat ved bruk av egenkapitalmetoden	11	-49 685	-56 917	-50 343	-57 127
+/-	Poster klassifisert som investerings/ finansierings aktiviteter		0	-163 101	0	-175 903
+/-	Endring i andre tidsavgrensningsposter		-74 770	-18 585	-137 236	-99 005
=	**Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter**		**-259 146**	**111 738**	**-519 980**	**-14 508**
	Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
+	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	8	58 736	17 974	58 736	29 348
-	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8,9	-798 471	-581 443	-649 879	-482 086
+/-	Endring i langsiktige fordringer		30 690	-13 745	74 686	21 939
+	Innbetalinger ved andre investeringer og utbytte		249 531	261 552	248 732	259 838
-	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		-30 378	-103 985	-31 271	-106 485
=	**Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**		**-489 892**	**-419 647**	**-298 996**	**-277 446**
	Kontantstømmer fra finansieringsaktiviteter					
+	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		10 000	18 164	0	0
-	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		-71 540	-163 597	-67 289	-161 196
+/-	Netto inn-/utbetalinger av obligasjonslån	20	704 000	-157 000	704 000	-157 000
+/-	Netto endring i kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner		87 624	14 331	92 000	0
+/-	Inn / utbetalinger av egenkapital	15	-8 951	-11 446	-8 951	-11 446
=	**Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter**		**721 133**	**-299 547**	**719 759**	**-329 642**
=	**Netto endring i kontanter og bankinnskudd**		**-27 905**	**-607 456**	**-99 217**	**-621 595**
+	Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse		209 168	816 623	145 235	766 830
+	Likvider ved fusjon/oppkjøp		1 198	0		
=	**Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt**	20	**182 461**	**209 168**	**46 018**	**145 235**

NOTER

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

PRESENTASJONSVALUTA
Den funksjonelle valuta i konsernet og morselskapet er NOK. Presentasjonsvaluta er i NOK og tall presenteres i TNOK.

NYE REGNSKAPSSTANDARDER
Konsernet har med virkning fra 1. januar 2022 implementert NRS 11 Delårsrapportering. Standarden har ikke medført endring i regnskapsprinsipp, men tertialrapporteringen er fra 2022 i et format som harmoniserer med standarden med tanke på opplysningskrav.

KONSOLIDERING
Konsernregnskapet presenterer samlet økonomisk stilling, resultat av årets virksomhet og kontantstrømmer for morselskapet, Nortura SA, og datterselskapene. Datterselskap omfatter de selskap hvor Nortura SA direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse anses, i utgangspunktet, å foreligge når en direkte eller indirekte eier mer enn 50 % av den stemmeberettigede kapital, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll. Det anvendes enhetlige regnskapsprinsipp for alle selskap som inngår i konsernet. Alle transaksjoner mellom konsernselskapet, mellomværende og urealiserte konserngevinster elimineres i konsernregnskapet.

Eierandeler i datterselskap innarbeides i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for eierandelene og bokført verdi av netto eiendeler på oppkjøpstidspunktet analyseres og henføres til de enkelte balanseposter i henhold til virkelig verdi. Kostpris som overstiger virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler, aktiveres som goodwill og avskrives i resultatregnskapet i takt med de underliggende forhold for forventet økonomisk levetid. Ved oppkjøp anvendes nominell skattesats ved beregning av utsatt skatt på merverdi eksklusiv goodwill.Ved trinnvise kjøp utgjør anskaffelseskost summen av virkelig verdi av tidligere eierandeler på oppkjøpstidspunktet og anskaffelseskost på siste kjøp. Dersom tidligere eierandeler har økt i verdi, føres verdiendringen mot opptjent egenkapital i konsernregnskapet. Er verdiendringen negativ, resultatføres denne som nedskrivning. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

Tilknyttede selskap er selskap der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har en eierandel på mellom 20 % og 50 %.

Felleskontrollert virksomhet er selskap hvor Nortura har felles kontroll sammen med en eller flere eiere, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Felles kontroll foreligger normalt der konsernet har en eierandel på 50 %.

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet innarbeides etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og selskapsregnskapet. Konsernets andel av resultatet fra tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet er basert på resultat etter skatt i det tilhørende selskapet med fradrag for eventuelle avskrivninger på merverdier som skyldes at kostpris på eierandelene var høyere enn den ervervede andel av bokført egenkapital. I resultatregnskapet er andel av resultatet i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet vist under finansposter. I balansen vises eierandeler i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet under anleggsmidler. Andel av underskudd i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet resultatføres ikke hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ, med mindre konsernet har påtatt seg en forpliktelse eller avgitt garantier for det tilknyttede selskapet eller felleskontrollerte virksomheten. Forskjellen mellom balanseført beløp og anskaffeleskost overføres til fond for vurderingsforskjeller.

Ved innarbeidelse av investeringer i datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet hvor årsregnskapene er utarbeidet i utenlandsk valuta, omregnes balanseposter til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Resultatposter omregnes til norske kroner ved å benytte gjennomsnittskurs for regnskapsåret. Omregningsdifferansen som oppstår ved at selskapets inngående egenkapital og årets resultat er omregnet til annen kurs enn utgående egenkapital, føres som korreksjon til konsernets egenkapital. Dette omfatter også kursgevinster eller – tap som oppstår på transaksjoner som anses som valutasikring av en nettoinvestering i et utenlandsk selskap.

DRIFTSINNTEKTER OG ANDRE INNTEKTER
Inntekt fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Normalt skjer dette når varene er levert til kunden og det ikke er uoppfyllte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av levering. Driftsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter, bonuser og andre offentlige avgifter. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Slakteinntekter innteksføres i det tjenesten er levert og livdyromsetning inntektsføres når dyrene er overlevert mottaker.

DRIFTSKOSTNADER
Kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

HOVEDREGEL FOR KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, samt andre eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.
Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

IMMATERIELLE EIENDELER
Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill oppføres med både majoritetens og minoritetens andel, det vil si oppføres med 100 prosent. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap eller felleskontrollert virksomhet inngår i balanseført verdi på investeringer i tilknyttet selskap. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivninger for goodwill er fem år med mindre lengre levetid er særskilt begrunnet.

Investeringer knyttet til systemer og rettigheter er utviklingsprosjekter både når det gjelder ny IT-plattform og nye IT-løsninger. Disse balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseførte systemer og rettigheter avskrives lineært over økonomisk levetid. Immaterielle eiendeler nedskrives til virkelig verdi dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn sum av balanseført verdi og eventuelle gjenstående tilvirkningsutgifter.

ANLEGGSMIDLER
Varige driftsmidler
Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler måles til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Enkelte lastebærere (med pant) som Bigbox og Bisonpaller balanseføres som varige driftsmidler. Anskaffelseskost for varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden. Renter som knytter seg til anleggsperioden for betydelige varige driftsmidler under oppføring balanseføres ikke

som en del av kostprisen. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir løpende kostnadsført. Kostnader ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, aktiveres og avskrives i takt med driftsmiddelet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de framtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Leieavtaler
Leieavtaler vurderes som finansiell eller operasjonell leie etter en konkret vurdering av den enkelte avtale. Eiendeler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører økonomisk risiko og kontroll til selskapet (finansiell leie), balanseføres som varige driftsmidler og tilhørende leieforpliktelser medtas i balanseposten avsetning for forpliktelse til nåverdien av leiebetalingene. Driftsmiddelet avskrives planmessig, og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet og datterselskap
Investeringer i datterselskap vurderes etter kostmetoden, og tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet vurderes etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. Investeringene vurderes til anskaffelseskost fratrukket eventuelle nedskrivninger. Nedskrivning til virkelig verdi gjennomføres dersom verdifallet ikke er forbigående. Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap er inntektsført samme år som det er avsatt i givers regnskap. Overstiger utbyttet eller konsernbidraget fra datterselskap andel av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen til morselskapet.

Andre aksjer og andeler klassifisert som anleggsmidler
Investeringer i anleggsaksjer og andeler hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene som representerer avkastning i eiertiden, inntektsføres som annen finansinntekt.

Langsiktige fordringer
Langsiktige fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger. Renteinntekter regnskapsføres når de er opptjent.

OMLØPSMIDLER

Varer
Beholdninger av varer vurderes til det laveste av kostpris etter "først inn - først ut"-prinsippet og virkelig verdi. Kostpris for tilvirkede varer er direkte materialer, direkte lønn samt andel av indirekte tilvirkningskostnader, mens kostpris for innkjøpte varer er anskaffelseskost. Årets varekostnad består av kostpris solgte varer med tillegg av eventuell nedskrivning i samsvar med god regnskapsskikk pr. årsslutt. Virkelige verdier er estimert salgspris fratrukket estimerte utgifter til ferdigstillelse, salg og distribusjon.

Reservedeler
Innkjøpte reservedeler klassifisert som varelager og omfatter deler og utstyr til maskiner som inngår i vareproduksjonen. Reservervedeler kostnadsføres ved uttak. Reservedelslagert verdsettes til gjennomsnittlig anskaffelseskost.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Andre markedsbaserte finansielle instrumenter
Markedsbaserte finansielle instrumenter består av kortsiktige rentefond. Verdsettelse skjer til virkelig verdi.

Bankinnskudd og kontanter
Regnskapslinjen bankinnskudd og kontanter inkluderer både kontanter og bankinnskudd.

PENSJONSORDNINGER

Konsernet har både innskuddsordninger og ytelsesordninger for sine ansatte og pensjonister. Konsernet har også pensjonsordninger som går over driften.

Innskuddsordning
Den innskuddsbaserte pensjonsordningen er en ordning hvor Nortura SA betaler faste innskudd til et fond som forvaltes av selskapets pensjonspartner, og hvor det ikke foreligger noen juridiske forpliktelser til å betale ytterligere innskudd. Innbetalinger til innskuddsordningen kostnadsføres fortløpende.

Ytelsesordning
Den generelle ytelsesbaserte pensjonsordningen opphørte fra 31.12.2016 og det ble utstedt fripolise for de rettigheter den enkelte hadde opptjent. Fripolisene forvaltes i Nortura Konsernpensjonskasse. Eierinteressen i Nortura Konsernpensjonskasse presenteres som Innskudd i pensjonskasse og vurderes til anskaffeleskost. Investeringen nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående.

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, Selskapene innen avtaleområdet LO - NHO har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen om ny AFP-ordning. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å muliggjøre innregning av forpliktelse i årsregnskapet. Dette medfører at ingen forpliktelse for AFP-ordning er balanseført.

Den resterende ytelsesbaserte pensjonsordningen i konsernet gjelder et av datterelskapene Biosirk Norge AS, og er en ordning som gir pensjonister kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjons-ytelser. Pensjonsforpliktelsen beregnes basert på en opptjening og benytter forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt aktuarielle forutsetninger for dødelighet, frivillig avgang med mer.

Netto pensjonsforpliktelse består av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelse på underfinansierte ordninger balanseføres som langsiktige finansielle forpliktelser, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte ordninger balanseføres som finansielle anleggsmidler dersom der er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. Arbeidsgiveravgift inkluderes i tallene for faktisk underfinansierte ordninger. Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplanen, kostnadsføres umiddelbart dersom planendringer er ubetingede på tidspunkt for endring. Effekten av endring i forpliktelser knyttet til endring i forutsetninger (estimatavvik) føres direkte mot egenkapitalen i henhold til IAS 19.

Netto pensjonskostnad, som er brutto pensjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene og endringer i pensjonsplaner, klassifiseres som ordinær driftskostnad og er presentert under personalkostnader i resultatregnskapet. Pensjonsforpliktelser finansisert over driften gjelder topplederpensjon. Denne forpliktelsen er beregnet og balanseført under pensjonsfor-pliktelser. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med personalkostnader.

SKATTER

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) korrigert for feil i tidligere års beregninger, endring i netto utsatt skatt, samt formuesskatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto i balansen for skatteposisjoner knyttet til selskap som inngår i skattekonsernet.

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Ved beregningen benyttes nominell skattesats. Positive og negative forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Utsatt skattefordel oppstår dersom en har midlertidige forskjeller som gir opphav til skattemessige fradrag i framtiden. Utsatt skattefordel balanseføres når det er sannsynlig at denne kan utnyttes i framtidige år.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til valutakurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta, som ikke inngår i sikringsforhold, vurderes til dagskurs og eventuelle urealiserte og realiserte gevinster eller tap resultatføres under finansposter.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Nortura benytter finansielle sikringsinstrumenter for å redusere effekten av svingninger i valutakurser, strømpriser og kortsiktige markedsrenter (NIBOR).

SIKRING AV NETTOINVESTERING I UTENLANDSK VIRKSOMHET

Nortura har valgt å verdisikre vesentlige selskapsinvesteringer i utenlandsk valuta denominert i engelske pund (Curtis Wool-gruppen) og danske kroner (Noridane) gjennom såkalte "syntetiske lån". Valutaderivatkontrakter, henholdsvis valutaswap for GBP/NOK og rente- og valutaswap for DKK/NOK, med volum tilsvarende verdien av Norturas investeringer i de respektive valutaene, skal nøytralisere nettovirkningen av valutakursendringer på konsernets egenkapital. Verdiendringer som følge av endring i valutakurser på sikrings-objektene (investeringene i utenlandsk valuta) regnskapsføres ikke i morselskapet, men sikringsinstrumentene (valutaderivatene) regnskapsføres til virkelig verdi. Verdiendringer som følge av endring i valutakurser på sikringsobjektene og sikringsinstrumentene regnskapsføres mot egenkapitalen i konsernregnskapet.

Kontantstrømsikring

Norturas har valgt å kontantstrømsikre deler av selskapets strømforbruk for første halvår 2023 gjennom finansielle terminkontrakter, såkalte "forwards". Ca 50% av Norturas estimerte strømforbruk for hver av de fem prissonene i det norske strømmarkedet er bundet opp mot kvartalskontrakter for første og andre kvartal. Verdiendring for fremtidige strømsikringskontrakter resultatføres ikke.

Rentebytteavtaler

Nortura har valgt å kontantstrømsikre deler av fremtidige renteutgifter knyttet til konsernets netto rentebærende gjeld. Ca 50% av konsernets netto rentebærende gjeld skal være bundet opp mot fastrenteavtaler gjennom rentebytteavtaler ("renteswaps") eller fastrenteavtaler i obligasjons- eller banklån. Rentebytteavtalene innebærer at kortsiktige interbankrenter byttes med avtalt fastrente for en definert periode. Endringer i markedsverdi for rentebytte-avtalene regnskapsføres ikke. Fastrenteobligasjoner kan helt eller delvis være "swappet" til flytende rente gjennom rentebytteavtaler der Nortura mottar fastrentekupongen og betaler flytende interbankrente tillagt obligasjonslånets opprinnelige kredittmargin. Fastrenteobligasjoner og tilhørende rentebytteavtaler regnskapsføres som verdisikring, og verdiendringer i lån og rentebytteavtaler regnskapsføres ikke.

FORSKNING OG UTVIKLING

Kostnader til egen forskning kostnadsføres, men kostnader til egen utvikling balanseføres dersom kravene til balanseføring er tilfredsstilt.

BRUK AV ESTIMATER OG INFORMASJON OM BETYDELIGE ESTIMATER

De beskrevne regnskapsprinsippene innebærer at ledelsen i Nortura SA har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker poster i resultat og balanse. Estimatene baseres på erfaring og en vurdering av underliggende faktorer. Framtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Endringer i regnskapsmessige estimater resultatføres i den periode estimatene endres, med mindre utsatt resultatføring følger av god regnskapsskikk. Vurderinger, estimater og forutsetninger som har vesentlig effekt for regnskapet oppsummeres nedenfor.

Avskrivninger

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt levetid for disse. Endrede markedsforhold og framtidige investeringsbeslutninger vil påvirke eksisterende produksjonskapasitet og forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke framtidige resultater.

Nedskrivninger

Nortura SA har betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler inkludert goodwill, tilknyttede selskaper og datterselskap. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulig verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende framtidige kontantstrømmer der prisbaner, salgsvolum og levetid er blant de viktigste faktorene.

Pensjoner

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelser er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger. Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til note for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Utsatt skattefordel

Utsatt skattefordel balanseføres bare i den grad det er sannsynlig at det vil være framtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å nyttiggjøre seg skattefordelen enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier som kan realiserers og genere skattefordeler.

Avsetninger for usikre forpliktelser

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for usikre forpliktelser basert på estimater og informasjon som er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelse. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk framtidig kostnad. Avsetninger knytter seg eksempelvis til omstillingskostnader, tap på kundefordringer, ukurans på varer og betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, herunder omtvistede forhold og rettsaker.

TILSKUDD

Tilskudd er presentert etter bruttometoden for det som gjelder virksomhetens drift. Inntektsført tilskudd som gjelder virksomhetens drift er presentert som andre inntekter i regnskapet. Tilskuddet er bokført i samme periode som tilsvarende kostnader/investeringer. Skattefunn bokføres etter endelig mottak av skatteoppgjør. Se nærmere omtale av offentlige tilskudd under note 3.
For tilskudd som mottas fra Landbruksdirektoratet for markedsreguleringsrollen til Nortura, opplysningsvirksomheten eller for tilskudd til produsentene presenteres disse netto i regnskapet.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP

Virkning av endring av regnskapsprinsipp føres direkte mot egenkapitalen. Virkningen av prinsippendringen måles på tidspunktet for inngående balanse. Sammenligningstall omarbeides i den grad det er vesentlig. Sammenligningstall omarbeides ikke dersom det påløper store kostnader og det ikke er vesentlig for selskapets inntjeningsevne.

NOTE 2 - SPESIFISERING AV INNTEKTER

Salgsinntekter	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Dagligvare, storhusholdning, KBS og industrisalg	19 286 880	18 489 850	15 800 335	14 699 674
Eksport	885 328	741 941	7 152	5 620
Internasjonal handel	2 856 897	2 379 569	0	0
Øvrige områder	2 307 849	2 116 346	1 779 861	1 666 312
Salg til datterselskaper	0	0	1 579 421	1 734 957
Sum salgsinntekter	**25 336 954**	**23 727 706**	**19 166 769**	**18 106 563**

Forklaring:
Dagligvare, storhusholdning og KBS: Omfatter dagligvare kjeder, hotell, bensinstasjoner, kiosker o.l i Norge
Industrisalg: Omfatter salg til andre kjøttbedrifter i Norge
Internasjonal handel: Salg mellom andre land enn Norge
Øvrige områder: Omfatter andre omsetningsledd og salg til medlemmer

Annen driftsinntekt	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Gevinst ved salg av anleggsmidler	49 735	17 113	49 735	25 724
Gevinst ved salg av datterselskaper	0	163 101	0	0
Tilskudd jf note 3	292 639	142 694	174 039	34 225
Skattefunn	712	3 745	291	2 637
Andre driftsinntekter	2 710 112	2 559 563	2 646 401	2 506 853
Driftsinntekter til datterselskaper	0	0	45 547	58 486
Sum annen driftsinntekt	**3 053 199**	**2 886 216**	**2 916 013**	**2 627 925**

Andre driftsinntekter omfatter blant annet slakteinntekter i Nortura SA

NOTE 3 - OFFENTLIGE TILSKUDD

For Nortura Konsernet og Nortura SA er det mottatt statlige tilskudd i henhold til tabellen under.
Tilskuddene er ført etter bruttometoden. Tilskuddene inngår i Annen driftsinntekt jf note 2.

	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Innovasjon Norge	1 205	–	0	0
Norges Forskningsråd	7 299	8 911	5 999	8 911
Skattefunn	712	3 745	291	2 637
Landbruksdirektoratet	272 765	125 159	168 040	25 313
Annet	11 370	8 621	–	–
Sum offentlige tilskudd	**293 351**	**146 437**	**174 330**	**36 862**

Forklaring:
Norges Forskningsråd: Tilskudd i hvert enkelt prosjekt i henhold til regelverk hos Norges Forskningsråd.
Landbruksdirektoratet: Prisnedskrivingstilskudd for eggprodukter i henhold til dagens regelverk og
Sodd tilskudd i henhold til dagens regelverk. For konsern vil det også være inntekter som mottas som omsetningsavgift. For ytterligere informasjon om mellomværende med Landbruksdirektoratet se note 21.

NOTE 4 - LØNNSKOSTNADER

	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Lønninger	2 967 238	2 969 560	2 519 297	2 485 365
Arbeidsgiveravgift	437 852	432 281	375 337	365 676
Pensjonskostnader jfr. note 17	262 922	231 297	228 553	195 944
Innleid arbeidshjelp	348 716	312 859	340 280	309 303
Andre ytelser	114 974	105 279	90 819	76 553
Sum lønnskostnad	**4 131 702**	**4 051 277**	**3 554 286**	**3 432 842**
Antall utførte årsverk av ansatte (uten innleide)	4 636	4 789	3 909	3 978

Honorar og lønn til styret, årsmøte, kontrollkomite og konsernsjef	2022	2021
Honorar til styret, råd og utvalg	4 991	4 453
Resultatlønn til konsernsjef	-	1 170
Lønn til konsernsjef	3 555	3 386
Innbetalt pensjonspremie for konsernsjef	568	537
Fri bil og andre godtgjørelser til konsernsjef	255	281
Sum honorar og lønn til styret, årsmøte, kontrollkomite og konsernsjef	**9 369**	**9 827**

Avsetning for pensjons- og andre forpliktelser akkumulert pr 31.12:		
Konsernsjef	1 753	1 398

Avtaleforhold vedrørende konsernsjefen:
Det er en gjensidig oppsigelsestid på 6 måneder. Dersom konsernet velger å bringe arbeidsforholdet til opphør, beholder konsernsjef sin lønn og sosiale ytelser i 12 måneder.

Om Lederlønninger i Nortura:
Nortura sin lønnspolicy er at vi skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Vi skal ha et moderat lønnsnivå på tvers av konsernet, innenfor de ulike fagområdene og stillingstypene, sett i forhold til arbeidsmarkedet forøvrig. Dette prinsippet gjelder også for lederlønningene i konsernet.

Om resultatbasert lønn for toppledelsen:
Toppledelsens resultatbaserte lønnsordning er blitt avviklet i 2022.

Styret i Nortura		Godtgjørelse fra Nortura SA
Styreleder	Trine Hasvang Vaag	980
Nestleder	Jan Erik Fløtre	395
Styremedlem	Tronn Olaf Flittie	286
Styremedlem	Hans Amund Braastad	285
Styremedlem	Ole Johs Egeland	231
Styremedlem	Linda Gjerde Myren	201
Styremedlem	Merethe Sund	283
Styremedlem	Tone Steinsland	269
Styremedlem	Bente Borgen	300
Styremedlem (vara)	Mari Trosten	–
Styremedlem (vara)	Johan Kristian Daling	75
Styremedlem (vara)	Bente Børsheim	–
Styremedlem (vara)	Live Major	–
Styremedlem (vara)	Roar Viken	–
Styremedlem (vara)	Martin Mæland	–
Styremedlem (vara)	Ann Iren Karlsen	–
Styremedlem (vara)	Inger Elisabeth Ødegård	–
Styremedlem (vara)	Jimmy Andreas Karlsen Aas	–
Styremedlem (vara)	Bjørn Moastuen	–
Styremedlem (ansatt repr)	Kenneth Johansen	183
Styremedlem (ansatt repr)	Ken Ove Sletthaug	183
Styremedlem (ansatt repr)	Ronny Aunan	183
Styremedlem (ansatt repr)	Tove Berit Berg	183
Styremedlem (ansatt repr)	Erlend Rønning	183
Styremedlem (ansatt repr vara)	Irene Åstveit	52
Sum honorarer		**4 271**

Årsmøte		Godtgjørelse fra Nortura SA
Ordfører	Kirsten Helen Myren	147
Varaordfører	Bjørn-Arne Skoglund	159
Sum honorarer		**307**

Fratrått 2022		Godtgjørelse fra Nortura SA
Styremedlem	Olav Håkon Ulfsnes	60
Styremedlem	Ole Reino Tala	141
Styremedlem (vara)	Kjell Ove Høydal	–
Styremedlem (vara)	Elisabeth Hokland	–
Styremedlem (vara)	Erik Bergseng	–
Kontrollkomite (vara)	Einar Myki	–
Sum honorarer		**201**

Kontrollkomite i Nortura SA		Godtgjørelse fra Nortura SA
Leder	Ole Martin Fjeldberg	53
Medlem	Jon Egil Grøtvedt	41
Medlem	Anne Lise Kindingstad	41
Vararepresentant	Lidvin Hage	79
Sum honorarer		213

Honorar til styret, årsmøte og kontrollkomite	**4 991**

Fast godtgjøresle i Nortura SA			
Styreleder	515	Styrets nestleder	258
Styremedlemmer Nortura SA	180	1. varamedlem	50
Ordfører	75	Varaordfører	16
Leder av kontrollkomite	52	Kontrollkomitemed.	41

Det er for styreleder inngått avtale om kompensasjon av husleie for leilighet i Oslo.
Avtalen erstatter ordinær dekning av overnatting. Total dekning for 2022 har vært 174 tusen kr.

Alle medlemstillitsvalgte har fraværsgodtgjørelse. Kretsledere honoreres med fraværsgodtgjørelse for de oppdrag de gjør for organisasjonen.

Fraværsgodtgjørelse: Kr 2 500,- for fravær over 5 timer inkl. reisetid
Kr 1 250,- for fravær 2-5 timer inkl. reisetid
Kr 600,- for møter 0-2 timer inkl. reisetid
Alle satsene gjelder både for teamsmøter og fysiske møter

NOTE 5 - HONORAR TIL REVISJON

	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Lovpålagt revisjon	4 237	3 613	2 022	1 618
Andre attestasjonstjenester	211	400	126	354
Skatterådgivining	215	96	116	0
Andre tjenester	510	57	125	0
Sum	**5 173**	**4 166**	**2 389**	**1 972**

Alle beløp er eksklusiv merverdiavgift

Honorar for attestasjonstjenester gjelder hovedsakelig mot Landbruksdirektoratet og andre tilskudd.

NOTE 6 - SAMMENSLÅTTE POSTER

Annen finansinntekt	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Renteinntekter fra foretak i samme konsern	0	0	5 145	4 707
Annen renteinntekt	30 472	15 281	23 195	14 525
Gevinst ved salg av datterselskap	0	0	0	175 903
Annen finansinntekt	883	6 623	2 509	7 163
Valutagevinst	90 015	81 190	52 712	47 661
Sum finansinntekt	**121 370**	**103 094**	**83 561**	249 959

Annen finanskostnad				
Rentekostnader til foretak i samme konsern	0	0	284	172
Annen rentekostnad	194 978	130 915	182 667	126 560
Annen finanskostnad	34 149	21 782	28 956	17 045
Valutatap	85 442	98 485	55 846	52 198
Nedskrivning av finansielle omløpsmidler og anleggsmidler	0	0	0	0
Sum finanskostnad	**314 569**	**251 182**	**267 753**	195 975

Andre driftskostnader				
Reparasjon og vedlikehold	362 440	338 486	260 317	242 038
Energikostnader	727 507	386 370	538 738	263 035
Transportkostnader	356 517	460 071	297 766	258 255
IKT-kostnader	367 154	404 337	330 566	190 140
Andre driftskostnader	1 475 514	1 042 332	977 235	927 976
Andre driftskostnader konsernselskap	0	0	15 890	180 942
Sum andre driftskostnader	**3 289 132**	**2 631 596**	**2 420 512**	**2 062 385**

NOTE 7 - SKATT

Betalbar skatt	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Resultat før skattekostnad	-355 824	169 923	-471 637	131 238
Permanente forskjeller	36 861	-185 087	-27 937	-341 109
Resultatandel tilknyttede selskap	-49 685	-57 338	-50 343	-57 127
Underskudd til fremføring	-34 244	-26 164	0	-2
Endring midlertidige forskjeller	-94 953	269 259	-91 987	267 000
Grunnlag betalbar skatt (netto)	**-497 845**	**170 593**	**-641 904**	**0**
Skatt (22%)	33 715	39 872	0	0
Formueskatt	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum betalbar skatt	**38 715**	**44 872**	**5 000**	**5 000**
Andre konserneffekter	0	-8 615	0	0
Sum betalbar skatt i balansen	**38 715**	**36 257**	**5 000**	**5 000**

Skattekostnad				
Årets betalbare skatt	38 714	44 837	5 000	5 000
Beregnet skatt på poster ført mot egenkapital	-2 063	0	0	0
For mye/for lite avsatt tidligere år	-179	139	-175	139
Utsatt skatt, netto endring og konserneffekter	-116 756	-54 191	-121 324	-58 769
Sum skattekostnad	**-80 284**	**-9 216**	**-116 499**	**-53 630**

4,4 mill. kr av skattekostnaden i konsernet er knyttet til datterselskap i UK og 9 mill. kr er knyttet til Danmark, resten er skatteinntekt i Norge.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 22 % av resultat før skatt:				
Resultat før skatt	-355 824	169 923	-471 637	131 238
22 % skatt av resultat før skattekostnad	-78 281	37 383	-103 760	28 872
Permanente forskjeller (22 %) *)	-2 756	-52 470	-17 221	-87 612
Skatt ført mot egenkapitalen	-2 063	0	0	0
Formueskatt	5 000	5 000	5 000	5 000
Ikke balanseført utsatt skattefordel	143	2 114	0	0
Korreksjon betalbar skatt tidligere år	-2 327	-1 243	-517	110
Beregnet skattekostnad	**-80 284**	**-9 216**	**-116 499**	**-53 630**
Effektiv skattesats **)	23 %	-5 %	25 %	- 41 %

*) Inkluderer: Ikke fradragsberettige kostnader, som for eksempel representasjon, samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttet selskap
**) Skattekosntad i prosent av resultat før skatt

Spesifikasjon av forskjeller	Konsern 31.12.2022	Konsern 31.12.2021	Morselskap 31.12.2022	Morselskap 31.12.2021
Anleggsreserve driftsløsøre	-1 114 531	-1 196 764	-1 052 096	-1 143 701
Pensjonsmidler/pensjonskassen	231 177	231 035	230 550	230 550
Gevinst- og tapskonto	23 090	3 266	22 473	3 545
Varelager	-104 089	-39 949	-98 917	-34 237
Leasing	166	176	0	0
Fordringsreserver	-14 558	-9 971	-6 800	-6 800
Regnskapsmessige avsetninger	-140 134	-200 718	-132 507	-189 123
Pensjonsforpliktelser	-54 938	-55 368	-53 341	-54 170
Andre forskjeller	3 103	6 684	3 356	7 272
Sum midlertidige tidsforskjeller	**-1 170 714**	**-1 261 609**	**-1 087 282**	**-1 186 664**

Underskudd til fremføring	-1 111 321	-492 315	-890 129	-240 675
Forskjell knyttet til rentebegrensingsregler	0	-294	0	0
Andre forskjeller	65 689	68 840	1 124	2 678
Sum midlertidige forskjeller	**-2 216 346**	**-1 685 378**	**-1 976 287**	**-1 424 661**
Utsatt skattefordel (22%)	**487 596**	**370 783**	**434 783**	**313 425**
Ikke balanseført utsatt skattefordel	10 947	10 894	0	0

Vist i balansen:				
Utsatt skattefordel	485 083	367 314	434 783	313 425
Utsatt skatt forpliktelse	7 284	7 031	0	0
Netto utsatt skattefordel og utsatt skatt	**477 799**	**360 283**	**434 783**	**313 425**

Utsatt skattefordel kan sannsynliggjøres gjennom fremtidig inntjening. Det foreligger vesentlige merverdier i konsernet som ved realisering kan realisere skattefordelen. I tillegg har Nortura langsiktige industriutviklingsplaner som vil realisere gevinster for konsernet på lengre sikt.

NOTE 8 - VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskap	Bygninger og Tomt	Maskiner	Drifts-løsøre	Sum 2022	Sum 2021
Anskaffelseskost 01.01.	4 679 176	2 919 355	1 079 171	8 677 701	8 467 997
+ Tilgang i året	210 773	269 228	24 968	504 969	358 750
– Avgang i året	-51 319	-45 762	-213 960	-311 041	-149 046
Anskaffelseskost 31.12	**4 838 630**	**3 142 821**	**890 179**	**8 871 629**	**8 677 701**
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	**-3 324 036**	**-2 403 477**	**-642 461**	**-6 369 974**	**-6 367 219**
Bokført verdi 31.12	**1 514 594**	**739 344**	**247 718**	**2 501 655**	**2 310 482**
Årets avskrivning	168 939	107 295	28 610	304 844	333 750
Årets nedskrivning	0	0	0	0	26 390
Årets avskriving og nedskrivning	**168 939**	**107 295**	**28 610**	**304 843**	**360 140**
Økonomisk levetid (tomt avskrives ikke)	10–40 år	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær		
Regnskapsmessig gevinst/tap (–) solgte driftsmidler	**48 864**	**103**	**819**	**49 786**	**24 879**
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	154 693	4 800	41 561	201 054	131 631

Konsern					
Anskaffelseskost 01.01.	5 675 472	4 141 846	1 225 923	11 043 241	10 862 795
+ Tilgang datterselskap	0	6 229	15	6 244	0
+ Tilgang i året	257 635	366 419	28 243	652 297	457 168
– Avgang i året	-51 319	-104 216	-221 020	-376 555	-146 323
– Avgang datterselskap	0	0	0	0	-130 399
Anskaffelseskost 31.12	**5 881 788**	**4 410 278**	**1 033 161**	**11 325 227**	**11 043 241**
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	**-3 905 305**	**-3 374 025**	**-771 493**	**-8 050 823**	**-8 007 747**
Bokført verdi 31.12	**1 976 483**	**1 036 253**	**261 668**	**3 274 404**	**3 035 495**
Årets avskrivning	203 861	172 580	33 035	409 476	441 660
Årets nedskrivning	0	0	0	0	29 390
Årets avskrivning og nedskrivning	**203 861**	**172 580**	**33 035**	**409 475**	**471 049**
Økonomisk levetid (tomt avskrives ikke)	10–40 år	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær		
Regnskapsmessig gevinst/tap (–) solgte driftsmidler	**48 864**	**103**	**819**	**49 786**	**24 879**
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	172 884	7 090	46 886	226 860	156 075

Tilgang datterselskaper knyttet til oppkjøpet av datterselskapet Steinsland & Co AS 30. juni 2022.
Konsernet benytter seg i liten grad av finansiell leasing. Bokført beløp knyttet til finansiell lease er 2 mill. kr.

NOTE 9 - IMMATERIELLE EIENDELER

Morselskap	System og rettigheter	Sum 2022	Sum 2021
Anskaffelseskost 01.01.	1 143 518	1 143 518	1 020 182
+ Tilgang i året	144 909	144 909	123 336
– Avgang i året	-46 652	-46 652	0
Anskaffelseskost 31.12	**1 241 775**	**1 241 775**	**1 143 518**
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	**-302 170**	**-302 170**	**-222 195**
Bokført verdi 31.12	**939 605**	**939 606**	**921 324**
Årets avskrivning	109 722	109 722	90 519
Årets nedskrivning	16 907	16 907	0
Årets avskrivning og nedskrivning	**126 629**	**126 629**	**90 519**
Økonomisk levetid	5 -10 år		
Avskrivningsplan	lineær		

Tilgang på systemer og rettigheter er i hovedsak knyttet til utvikling og implementering av nye IT-løsninger i Nortura.
Prosjekter under utvikling som ikke har startet avskrivning på utgjør 102 mill. kr.

Immaterielle eiendeler hvor det foreligger indikasjoner på verdifall er vurdert for nedskrivningsbehov. Nedskrivning til gjenvinnbart beløp er gjennomført som følge av vedtak om avslutning av prosjekter, prosjekter som er blitt mindre lønnsomme enn forutsatt eller omleggelse av driften.

Årets nedskrivning er knyttet til kostnader på prosjekter som har påløpt i en tidlig fase av prosjekter og som man ved senere vurderinger har ansett som ikke har grunnlag for balanseføring.

Forventet samlet inntjening av pågående FoU motsvarer de medgåtte samlede utgifter. Det vil si sum av allerede opptjente inntekter og inntekter som forventes opptjent i fremtiden.

Konsern	System og rettigheter	Goodwill	Sum 2022	Sum 2021
Anskaffelseskost 01.01.	1 153 747	326 015	1 479 762	1 383 915
+ Tilgang i året	145 285	29 962	175 247	124 275
– Avgang i året	-46 652	0	-46 652	-28 428
Anskaffelseskost 31.12	**1 252 380**	**355 977**	**1 608 357**	**1 479 762**
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	**-311 686**	**-285 045**	**-596 731**	**-488 577**
Bokført verdi 31.12	**940 694**	**70 932**	**1 011 626**	**991 186**
Årets avskrivning	111 000	26 903	137 903	117 334
Årets nedskrivning	16 907	0	16 907	0
Årets avskrivning og nedskrivning	**127 907**	**26 903**	**154 810**	**117 334**
Økonomisk levetid	5-10 år	5-10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær		

Goodwill knytter seg til :	Avskrivningsperiode	År	2022	2021
Prima Slakt AS	10 år	2014	43 916	67 871
Steinsland & Co AS	5 år	2022	26 167	-
Andre poster			848	-
Sum balanseført verdi goodwill			**70 931**	**67 871**

Goodwill fra oppkjøpene avskrives over den perioden det forventes synergier fra oppkjøpet.

NOTE 10 - INVESTERING I DATTERSELSKAP PR 31.12

	Forretnings-kontor	Eier/ stemme-andel	Egenkapital i selskapet pr. 31.12.2022	Andel av egenkapitalen i selskapet 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2022	Resultat før skatt 2022	Resultat før skatt 2021	Utbytte/ konsern-bidrag	Langsiktige lån 31.12.2022
Animalia AS	Oslo	66,0 %	20 358	13 436	**3 982**	2 331	1 838		-
Biosirk Norge AS	Hamar	67,0 %	126 706	84 893	**43 688**	39 188	30 048	16 281	-
Curtis Wool Direct Holdings Ltd	Bingley, UK	87,5 %	212 520	185 955	**101 061**	22 635	35 032	7 779	18 276
Fjordkjøkken AS	Hå	56,5 %	188 482	106 492	**14 700**	16 002	33 576		-
Hå Rugeri AS	Hå	51,0 %	22 572	11 512	**28 050**	12 409	17 610	4 080	8 000
Karasjok Slakteeiendom AS	Karasjok	66,0 %	3 822	2 523	**660**	457	343		-
Kviamarka Eiendom AS	Oslo	100,0 %	20 296	20 296	**95 141**	8 777	7 950	11 390	-
Newco Nortura AS	Oslo	66,7 %	42 477	28 319	**28 525**	29	0		-
Norfersk AS	Eidsberg	100,0 %	106 251	106 251	**205 005**	13 842	24 602		-
Noridane Consult A/S	København, DK	35,0 %	57	20	**699**	117	-104		-
Noridane Foods AS	Oslo	65,0 %	106 956	69 521	**5 197**	26 090	23 510	1 040	-
Norilia AS	Oslo	100,0 %	41 615	41 615	**99 077**	12 507	8 854	22 200	35 000
Norsk Duroc AS	Hamar	70,0 %	985	690	**350**	-232	43		-
Norsk Dyremat AS	Hå	100,0 %	29 614	29 614	**45 899**	17 500	8 838	17 337	-
Prima Slakt AS	Hå	100,0 %	15 055	15 055	**276 188**	16 649	15 724	16 519	-
Rondane Produksjon AS	Otta	60,0 %	6 380	3 828	**4 140**	1 733	-2 067		-
Telespor AS	Asker	100,0 %	3 704	3 704	**25 691**	-1 990	-9 929		-
Sum investeringer i datterselskap hos morselskapet			**947 850**	**723 724**	**978 053**	**188 044**	**195 868**	**96 626**	**61 276**
Selskap eiet via datterselskap:									
Madeco International A/S	København, DK	100,0 %	12 124	12 124	**2 349**	6 356	5 342		-
Noridane Foods A/S	København, DK	100,0 %	132 890	132 890	**12 355**	34 571	22 100		-
Noridane Consult A/S	København, DK	35,0 %	57	20	**32**	117	-104		-
Norilia Nordic AS	Oslo	51,0 %	21 698	11 066	**5 100**	6 854	6 500		2 103
Scapo Hides AB	Skjeberg, Norge	100,0 %	2 091	2 091	**2 845**	1 222	424		-
Steinsland & Co AS	Time, Norge	100,0 %	15 960	15 960	**45 058**	118	0		
Sum investeringer i datterselskap hos datterselskap			**184 820**	**174 151**	**67 739**	**49 238**	**34 262**	**0**	**2 103**
Sum investeringer og langsiktig lån			**1 132 670**	**897 875**	**1 045 792**	**237 282**	**230 130**	**96 626**	**63 379**

Nortura SA har gitt datterselskapet Norilia AS et skattefritt konsernbidrag på 8,7 mill. kr som er ført mot investeringen.
Noridane Consult A/S ble stiftet i 2019. Selskapet eies 35 % av Nortura SA og 35 % av Noridane Foods A/S, og innregnes derfor som et datterselskap siden konsernet har samlet kontroll.
For aksjer i Scapo Hides AB er kostprisen 9,7 mill. kr nedskrevet med 7,8 mill. kr i år og tidligere år.
Nortura SA har foretatt en gjeldskonvertering i datterselskapet Telespor AS i 2022 og samtidig kjøpt ut minioritetsaksjonærene. Gjeldskonverteringen var på 20 mill. kr.

Oppkjøp Steinsland
Nortura kjøpte 67 % av aksjene i rugeribedriften Steinsland & Co AS med virkning fra 30. juni 2022. Nortura fikk med dette 67 % av stemmeberettigede aksjer og dermed kontroll i selskapet. Anskaffelseskost er 42,5 millioner kroner i tillegg til 2,5 millioner kroner i transaksjonskostnader. Minoritetseier er Steinsland Holding AS og deres minoritetsandel utgjør 14 millioner kroner. Majoritetens andel utgjør 28,5 millioner kroner.

Vederlaget skal gjøres opp som følger:

Kontanter	23 475
Selgerkreditt som konverteres til egenkapital umiddelbart etter transaksjonen	14 025
Selgerkreditt som nedbetales over en 5 års periode basert på nærmere bestemte KPI'er	5 000
Sum foreløpig vederlag ekskl. transkasjonskostnader	42 500

Foreløpig innregning av Steinsland & Co AS:

Eiendeler	22 964
Gjeld	7 167
Netto identifiserbare eiendeler og gjeld	15 797
Goodwill ved oppkjøpet	29 261
Kjøpesum	**45 058**

Steinsland & Co AS har bidratt med 27,2 millioner kroner til konsernets driftsinntekter og 0,2 millioner kroner til konsernets ordinære resultat før skatt i perioden fra 1. juli til 31. desember 2022. Dersom oppkjøpet hadde blitt gjennomført pr 1. januar 2022, ville konsernets totale driftsinntekter for hele perioden ha vært 28 418 millioner kroner og konsernets ordinære resultat før skatt hadde vært tilnærmet uendret.

Goodwill avskrives over 5 år.
Det overtatte foretak er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden.

NOTE 11 - SPESIFISERING AV TILKNYTTEDE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET I MORSELSKAPET OG KONSERN

Tilknyttede selskap og felles-kontrollert virksomhet bokført etter egenkapitalmetoden i morselskapet	Forretnings-kontor	Eier/ stemme-andel	Kostpris 31.12.22	Bokført verdi 31.12.21	Tilgang/ avgang i året	Resultat-andel	Utbytte/ andre endringer	Bokført verdi 31.12.22
Agrikjøp AS	Oslo	26,1 %	1 151	2 994	0	1 627	-2 089	2 532
Agro Transport AS	Stavanger	50,0 %	2 490	3 239	0	1 403		4 642
Art-Nor AS	Finnsnes	34,2 %	225	4 290	0	745		5 035
Bondevennen SA	Stavanger	33,3 %	1 117	2 346	0	-11	-200	2 135
Borg Systemvask AS	Sarpsborg	40,0 %	520	3 273	0	3 206	-3 200	3 279
Bunes fryselager AS	Bunes	37,0 %	165	5 833	0	-324	-555	4 954
Den Magiske Fabrikken Jæren AS	Tønsberg	20,0 %	50	50	0	0		50
Fjordland AS	Oslo	38,9 %	8 160	95 100	0	35 475	-26 221	104 354
Gårdsand AS	Re	20,0 %	100	4 722	0	-13		4 709
Hå Kylling AS	Nærbø	50,0 %	3 006	8 847	0	-251		8 596
Longvamør AS	Ålesund	34,0 %	204	1 295	0	-88		1 207
Malvik Vask og Terminal AS	Malvik	33,3 %	3 000	7 655	0	519	-200	7 974
Meråker Kjøtt AS	Meråker	50,0 %	3 504	10 453	0	-510		9 943
Norpri AS	Hå	49,0 %	58 786	28 062	0	86	-7 350	20 798
Norsvin International Holding AS	Hamar	23,7 %	20 518	22 012	0	-472		21 540
Notra AS	Hommelvik	50,0 %	2 026	1 670	0	-140		1 530
Nærbø Kyllingslakt AS	Nærbø	50,0 %	6 150	5 482	0	2 317		7 799
Skala AS	Oslo	44,0 %	22 966	49 337	0	5 534		54 871
Svindland AS	Flekkefjord	32,5 %	2 332	15 034	0	1 239	-325	15 948
Sum investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet hos morselskapet			**136 470**	**271 695**	**0**	**50 343**	**-40 140**	**281 898**

Investeringer med vesentlig goodwill som avskrives over 10 år: Norpri AS	
EK på anskaffelsestidspunkt	8 828
Goodwill ved kjøp	49 958
Akk. Avskriving Goodwill	-40 798
Sum bokført verdi	**14 156**

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet bokført etter egenkapital-metoden hos datterselskaper	Forretnings-kontor	Eier/ stemme-andel	Kostpris 31.12.22	Bokført verdi 31.12.21	Tilgang/ avgang i året	Resultat-andel	Utbytte/ andre endringer	Bokført verdi 31.12.22
Bioco AS	Oslo	50,0 %	15 000	3 343	0	-614	0	2 729
Miljøfor Norge AS	Ingeberg	38,1 %	1 403	8 735	0	-101	-762	7 872
Norskinn AS	Horten	35,7 %	200	179	0	56	-4	231
Sum investeringer i tilknyttede selskap hos datterselskap			**16 603**	**12 257**	**0**	**-659**	**-766**	**10 832**
Sum investeringer i tilknyttede selskap i konsernet			**153 073**	**283 952**	**0**	**49 685**	**-40 906**	**292 730**

NOTE 12 - ANDRE AKSJER OG ANDELER KLASSIFISERT SOM ANLEGGSMIDLER

Investeringer i aksjer og andeler	Bokført verdi 31.12.2022
Diverse aksjer og andeler hos morselskapet	4 202
Diverse aksjer og andeler hos datterselskap	3 172
Sum investeringer i aksjer og andeler i konsernet	**7 374**

Anleggsaksjer og andeler med eierandel mellom 20% og 50% er vurdert som investering i aksjer og andeler når Nortura ikke har betydelig innflytelse. Disse balanseføres til anskaffelseskost.

NOTE 13 - FORDRINGER OG GJELD

Fordringer med forfall senere enn ett år	Konsern 31.12.2022	Konsern 31.12.2021	Morselskap 31.12.2022	Morselskap 31.12.2021
Andre langsiktige fordringer	14 224	48 393	12 205	47 513
Lån til tilknyttet selskap	22 474	18 477	22 474	18 477
Lån til foretak i samme konsern	0	0	61 379	118 583
Sum fordringer med forfall senere enn ett år	**36 698**	**66 870**	**96 058**	**184 573**
Gjeld med forfall senere enn fem år				
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 419 733	815 275	1 400 000	800 000
Sum gjeld med forfall senere enn fem år	**1 419 733**	**815 275**	**1 400 000**	**800 000**
Mellomværende med foretak i samme konsern				
Kundefordringer			60 940	72 043
Andre kortsiktige fordringer			100 126	158 195
Mellomværende konsernkontoordning			110 499	21 245
Lån til foretak i samme konsern			63 379	128 582
Sum fordringer			**334 944**	**380 065**
Mellomværende med foretak i samme konsern				
Leverandørgjeld			21 143	23 630
Mellomværende konsernkontoordning			132 926	158 022
Annen kortsiktig gjeld			14 834	5 063
Sum gjeld			**168 903**	**186 715**
Mellomværende med tilknyttede foretak				
Kundefordringer	37 468	27 563	18 218	11 011
Lån til tilknyttet selskap	22 474	18 477	22 474	18 477
Sum fordringer	**59 942**	**46 040**	**40 692**	**29 488**
Mellomværende med tilknyttede foretak				
Leverandørgjeld	30 176	27 490	23 358	24 976
Sum gjeld	**30 176**	**27 490**	**23 358**	**24 976**

NOTE 14 - SPESIFISERING AV VAREBEHOLDNING

	Konsern 31.12.2022	Konsern 31.12.2021	Morselskap 31.12.2022	Morselskap 31.12.2021
Råvarer	1 639 129	1 396 672	1 235 239	1 035 634
Varer under tilvirkning og ferdigvarer	525 464	421 888	479 341	403 034
Reservedeler	95 226	78 682	89 184	73 736
Markedsreguleringslager	349 019	23 935	349 019	23 935
Sum varebeholdning	**2 608 837**	**1 921 178**	**2 152 782**	**1 536 340**
Nedskrivning for ukurans	116 691	57 674	105 421	49 618

Nortura SA er markedsregulator for kjøtt og egg i Norge. Dette gjelder kjøtt av storfe, sau/lam, svin og egg. Nortura har en utøvende funksjon gjennom å foreslå og gjennomføre reguleringstiltak. Markedsreguleringen blir finansiert av omsetningavgiften, som betales av produsenter ved levering av kjøtt til videreforedling. For ytterligere informasjon, se note 21. Markedsreguleringslager består av innfryst og fryselagret kjøtt av storfe og gris på forskjellige lokasjoner i Norge.

NOTE 15 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 4, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 13. Nortura SA er et samvirkeforetak hvor andelseierne er leverandører til foretaket. I oppstillingen nedenfor tas transaksjoner med andelseierne ikke hensyn til.

KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

a) Salg av varer og tjenester	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
– Datterselskap	2 391 392	2 727 887	1 624 968	1 793 443
– Tilknyttede selskaper	932 961	876 956	390 126	358 173
Sum salg av varer og tjenester	**3 324 353**	**3 604 843**	**2 015 094**	**2 151 616**
b) Kjøp av varer og tjenester				
– Datterselskap	2 391 392	2 727 887	453 575	589 223
– Tilknyttede selskaper	500 263	477 837	464 566	448 899
Sum kjøp av varer og tjenester	**2 891 655**	**3 205 724**	**918 141**	**1 038 122**

NOTE 16 - EGENKAPITAL

Obligatorisk andelskapital i Nortura SA er summen av de andeler medlemmene i Nortura SA har. Hvert medlem eier en andel hvorav andelens pålydende er kr 12 000. Ordningen med frivillig andelskapital er avviklet. Resterende beløp, som også var oppsagt, ble utbetalt etter årsmøtet i 2022.
Årlig avsatte beløp innestående på medlemskapitalkonto kan tilbakebetales kontoinnehaver 7 år etter det året avsetningen fant sted, men endelig beslutning om utbetaling skjer på bakgrunn av vedtak på årsmøtet. Det er ikke avsatt for utbetaling av medlemskapital eller renter i 2022. Endelig beslutning om utbetaling skjer på årsmøtet.

EGENKAPITALEN I MORSELSKAPET

Årets endringer i egenkapital	Obligatorisk andelskapital	Annen egenkapital	Fond for vurderings-forskjeller	Medlems-kapitalkonto	Etter-betalingsfond	Sum
Egenkapital 31.12.21 hos morselskapet	214 094	1 847 795	166 952	450 102	470 333	3 149 276
Endring andelskapital	-4 128					-4 128
Utbetalt medlemskapitalkonto		971		-5 795		-4 824
Årets resultat		-372 097	16 959			-355 138
Egenkapital 31.12.22 hos morselskapet	**209 966**	**1 476 670**	**183 910**	**444 307**	**470 333**	**2 785 186**

EGENKAPITALEN I KONSERNET

Årets endringer i egenkapital	Obligatorisk andelskapital	Konsernets fond	Medlems-kapitalkonto	Etter-betalingsfond	Minoritets-interesser	Sum
Egenkapital 31.12.21 hos konsernet	214 094	1 927 963	450 102	470 333	226 171	3 288 663
Endring andelskapital	-4 128					-4 128
Utbetalt medlemskapitalkonto		971	-5 795			-4 824
Tilgang / avgang minioritet					17 754	17 754
Årets resultat		-318 307			42 787	-275 520
Minoritetens andel utbytte					-13 610	-13 610
Feil i tidligere års regnskap ført mot egenkapitalen		7 316				7 316
Sikring av nettoinvestering i utenlandsk datterselskap		-9 079				-9 079
Omregningsdifferanse		4 158			2 152	6 310
Andre endringer		-7 566			1 248	-6 318
Egenkapital 31.12.22 hos konsernet	**209 966**	**1 605 456**	**444 307**	**470 333**	**276 502**	**3 006 564**

NOTE 17 - PENSJONER

Nortura er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningen tilfredsstiller kravene i denne loven.

Nortura har innskuddspensjon for alle ansatte fra fylte 13 år. Endringen trådte i kraft fra 1. juli 2022. Innskuddspensjonen gjelder både alders- og uførepensjon. Pensjonsinnskuddet består av 7 % av lønn under 7,1 G og 18,5 % av lønn mellom 7,1 G og 12 G.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen opphørte fra 31. desember 2016 og det ble utstedt fripoliser for de rettighetene den enkelte hadde opptjent. Fripolisene forvaltes i dag av Nortura Konsernpensjonskasse. Siden Nortura ikke har noen pensjonsforpliktelser til pensjonskassen og Nortura heller ikke i vesentlig grad er eksponert for aktuarmessig risiko eller investeringsrisiko knyttet til fripolisene, presenteres eierforholdet som "Innskudd i pensjonskasse" på egen regnskapslinje under finansielle anleggsmidler. Posten vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke er forbigående. Bidrag fra Nortura til pensjonskassen inngår i anskaffelseskost. Det har ikke vært bidrag de siste årene.

Nortura har ytt et langsiktig ansvarlig lån til Nortura Konsernpensjonskasse på 30 millioner kroner i tidligere år. Dette lånet er fullt oppgjort i 2022.

Pensjonsforpliktelser pr 31.12.22 på sikret ordning gjelder en ytelsesordning på pensjonister i datterselskapet Biosirk Norge AS.

AFP-ordningen er en ytelsesbasert fleforetaksordning. Selskapene innen avtaleområdet LO-NHO har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å muliggjøre innregning av forpliktelse i årsregnskapet. Dette medfører at ingen forpliktelse for AFP-ordningen er balanseført.

I tillegg er det individuelle pensjonsordninger for konsernledelsen, både nåværende og tidligere medlemmer. Pensjonsordningen er innskuddsbasert foretakspensjon med pensjonsinnskudd som utgjør 7 % av lønn under 7,1 G og 18,5 % av lønn mellom 7,1 G og 12 G. Samt topplederpensjon som pensjonsinnskudd på 46,25 % av lønn mellom 12 G og 20 G, men med full opptjening etter 12 år. Disse presenteres som usikrede ordninger selv om det er en bankgaranti på 44 millioner kroner.

Arbeidsgiveravgift kostnadsføres i takt med påløpt pensjonskostnad.

Ordningene omfatter følgende antall personer Ordningene omfatter 31.12 :	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Innskuddsbasert pensjon inkl. AFP	6 494	6 749	5 647	5 674
Indivduelle ordninger	12	12	11	11
Indivduelle ordninger, ikke aktive i konsernet	10	11	10	11
Andre ytelsesordninger, pensjonister	16	16	-	-

Balanseført verdi innskudd i pensjonskasse pr 31.12.	Konsern 2022	Konsern 2021
Innskudd i pensjonskasse i morselskapet	530 550	530 550

Årets pensjonskostnad	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	4 229	-2 614	3 830	-3 013
Serviekost og andre kostnader	65	55	0	0
Finanskostnader/ (inntekter)	-10	-10	0	0
Årets pensjonskostnad ytelsesordning	**4 284**	**-2 569**	**3 830**	**-3 013**
Kostnadsført premie innskuddsordninger	**212 915**	**212 945**	**185 088**	**156 745**
Andre pensjonskostnader, herunder AFP premie	**45 724**	**55 830**	**39 636**	**42 213**
Total pensjonskostnad	**262 923**	**266 206**	**228 554**	**195 945**

Arbeidsgiveravgift på innskuddsordninger og AFP-premie er ikke inkludert i tallene ovenfor.

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSMIDLER USIKRET ORDNING

Endring brutto pensjonsforpliktelse:	Morselskap 2022	2021
Pensjonsforpliktelse 1.1.	54 170	57 183
Tilgang og avgang samt omdanning til fripolise	-4 659	0
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	3 830	-3 013
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	**53 341**	**54 170**
Endringer brutto pensjonsmidler:		
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	0	0
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.		
Pensjonsforpliktelse (+) / Pensjonsmidler (-)	**53 341**	**54 170**

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSMIDLER

KONSERN

Endring brutto pensjonsforpliktelse:	2022 Sikret	2022 Usikret	2022 Sum	2021 Sikret	2021 Usikret	2021 Sum
Pensjonsforpliktelse 1.1.	10 587	55 368	65 955	10 887	57 983	68 870
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	0	4 229	4 229	0	-2 615	-2 615
Rentekostnad	161	0	161	164	0	164
AGA av innbetaling pensjonsmidler	-61	0	-61	-79	0	-79
Aktuariell gevinster og tap (ført mot egenkapital)	685	0	685	348	0	348
Utbetaling pensjon	-696	-4 659	-5 355	-733	0	-733
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	**10 676**	**54 938**	**65 614**	**10 587**	**55 368**	**65 955**
Endringer brutto pensjonsmidler:						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	11 071	0	11 071	11 253	0	11 253
Aktuariell gevinster og tap (ført mot egenkapitalen)	386	0	386	-131	0	-131
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	106	0	106	119	0	119
Premieinnbetalinger	434	0	434	562	0	562
Utbetaling pensjon	-696	0	-696	-732	0	-732
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	**11 301**	**0**	**11 301**	**11 071**	**0**	**11 071**
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.						
Pensjonsforpliktelse (+) / Pensjonsmidler (-)	**-626**	**54 938**	**54 313**	**-484**	**55 368**	**54 884**

Endringer i forpliktelsen:	Konsern 2022	Konsern 2021	Morselskap 2022	Morselskap 2021
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 1.1	54 884	57 617	54 170	57 183
Resultatført pensjonskostnad	4 284	-2 569	3 830	-3 013
Utbetalt pensjonsforpliktelse	-4 659	0	-4 659	0
Premiebetalinger	-497	-643	0	0
Estimatavvik	299	479	0	0
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.				
Pensjonsforpliktelse (+) / Pensjonsmidler (-)	**54 311**	**54 884**	**53 341**	**54 170**
Balanseførte pensjonsmidler etter IAS 19	**626**	**484**	**0**	**0**
Balanseført pensjonsforpliktelse	**54 938**	**55 368**	**53 341**	**54 170**

Ved beregning av pensjonsforpliktelse er følgende forutsetninger lagt til grunn i konsernet og morselskap:

	2022	2021
Diskonteringsrente	3,20 %	1,50 %
Avkastning på pensjonsmidler	3,20 %	1,50 %
Lønnsvekst	3,75 %	2,50 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	2,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiversats	14,10 %	14,10 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	IR02	IR02

NOTE 18 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSE

Forsikringsordning
Nortura SA har en forpliktelse for ansatte som blant annet består av uførekapital. I en periode frem til 30.06.2016 har Nortura vært selvassurandør. Avsetningen er basert på meldte skader pr 31.12.2022 for perioden frem til 30.06.2016. Dessuten er det avsatt for skader som har skjedd frem til 31.12.2022 som ikke er meldt, basert på erfaringer fra tidligere forsikringsordning. Fra 01.07.2016 er det inngått en vanlig forsikringsordning der Nortura innbetaler en premie og forsikringsselskapet bærer risikoen.

Omstillingsordninger
Konsernet har omstillingsordningen "gavepensjon", som tilbys ansatte som er overtallige, i omstilling eller er uføre. Ordningen innebærer at den enkelte medarbeider ytes en kompensasjon mot å fratre sin stilling i selskapet tidligere enn normal pensjonsalder, som del av omstillingsprosesser og nedbemanningsløp i Nortura. Medarbeidere som tilfredsstiller vilkårene for fullt opptjent alderspensjon med AFP-tillegg fra fylte 62 år, kan motta tilbud om en årlig økonomisk støtte i form av gavepensjon, samt en kompensasjon for manglende opptjening i kollektiv pensjonsordning gjennom kompensasjonsperioden. Nye inngåtte avtaler i 2022 er avsatt fullt ut pr 31.12.22. Avsetningen er neddiskontert med en diskonteringsrente på 5 % siden den har et langsiktig løp. Diskonteringsrenten er før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og forpliktelsens særlige risiko.

Endringer i forpliktelsen:	Konsern 31.12.2022	Konsern 31.12.2021	Morselskap 31.12.2022	Morselskap 31.12.2021
Forsikringsordning	4 428	6 843	4 428	6 843
Gavepensjon	105 907	109 015	104 983	107 648
Uopptjent inntekt	5 325	0	0	0
Selgerkreditt i forbindelse med oppkjøp (note 10)	5 000	0	0	0
Avsetning for forpliktelse	**120 660**	**115 858**	**109 411**	**114 491**

NOTE 19 - PANTSTILLELSE, GARANTIANSVAR OG LANGSIKTIGE FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Bankgarantier stillet på vegne av Nortura SA eller konsernselskap i favør av tredjepart	31.12.2022	31.12.2021
Garantiansvar i favør av Oslo Kommune, Næringsetaten	3 374	3 374
Garantiansvar i favør av Skatteetaten (skattetrekk)	150 450	148 000
Garantiansvar i favør av NT Pensjon AS	44 000	47 000
Garantiansvar i favør av Økern Torvei 13 AS	1 627	1 627
Garantiansvar i favør av Mærsk Line A/S	630	564
Garantiansvar i favør av Heggstadmoen 18 AS	3 850	3 850
Garantiansvar i favør av Nordea Finance Equipment AS	-	300
Sum bankgarantier	**203 931**	**204 715**

Garantier og kausjoner stillet av Nortura SA		
Garantiansvar i favør av Danske Bank A/S vedr kreditt Bioco AS	40 000	40 000
Garantiansvar i favør av Jyske Bank A/S vedr kreditt Noridane AS	28 876	53 728
Garantiansvar i favør av DNB vedr lån Fjordkjøkken AS	12 600	13 800
Garantiansvar i favør av Herda Totalentreprenør AS vedr utbygging Fjordkjøkken AS	6 345	0
Garantiansvar i favør av Nordea Bank Abp vedr valutalinje Noridane A/S	10 000	10 000
Garantiansvar i favør av Nordea Bank Abp vedr valutalinje Noridane AS	10 000	10 000
Garantiansvar i favør av Norautron AS vedr innkjøp Telespor AS	5 770	7 646
Garantiansvar i favør av Gylling Teknikk AS vedr innkjøp Telespor AS	3 807	2 373
Garantiansvar i favør av M. Kristoffersen vedr leie av leilighet Bioco AS	27	27
Sum garantier og kausjoner stillet av Nortura SA	**117 425**	**137 574**

Nortura konsern har ingen pantsatte eiendeler.
Nortura har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket .
Beregnet garantiansvar ved utløpet av 2022 var 772 mill kr (i 2021 823 mill kr), og garantiansvar basert på saldo 31.12.2022 var 358 mill kr (i fjor 377 mill) kr.
Konsernets andel av tap på driftskredittordningen har vært minimal de siste årene.

NOTE 20 - FINANSIELL RISIKO OG FINANSIERING

Konsernets virksomhet er utsatt for renterisiko, kredittrisiko, råvarerisiko og valutarisiko, og styrer mot å ha en akseptabel risikoeksponering innenfor disse områdene. Rentebærende gjeld er i hovedsak knyttet til flytende interbankrente, og er eksponert for endringer i kortsiktig rentenivå. Obligasjonslån med fast rente er for det meste omgjort til flytende renteeksponering ved rentebytteavtaler ("swaps"). Disse rentebytteavtalene er regnskapsført som sikringsinstrumenter. Markedsverdien av sikringene er ikke balanseført og verdiendring i markedsverdi påvirker dermed ikke finanspostene i resultatregnskapet. Fastrentelånene er også regnskapsført til historisk anskaffelsesverdi og endring i virkelig verdi for lånene påvirker heller ikke resultatet.

Målsettingen for rentesikringsstrategien er å redusere effekten på årsresultatet av endringer i det kortsiktige referanserentenivået som Nortura er eksponert mot. Ca. 50 % av konsernets netto rentebærende gjeld er bundet opp mot langsiktige rentesikringer. Gjennomsnittlig rentebindingstid skal være mellom tre og seks år.

På balansedato var 1 650 mill. kr knyttet til det langsiktige rentenivået gjennom rentebytteavtaler ("swaps"), med løpetid fra 1 til 9 år. I tillegg hadde Nortura utstedt 575 mill.kr av obligasjonslånene med fast rente, hvorav 200 mill.kr var "swappet" til fllytende gjenom renttetbytteavtale og 375 mill.kr var "rent" fastrentelån. 20,8 mill. kr sikret ved fastrentelån hos Innovasjon Norge, med rentebinding i to år og 30 mill. kr sikret ved fastrentelån hos Innovasjon Norge, med rentebinding i tre år. For rentebytteavtaler der Nortura betaler fast rente og mottar flytende benyttes kontantstrømsikring. Verdien av sikringsinstrumentene balanseføres ikke, og endringer i markedsverdi for disse instrumentene påvirker ikke resultatet.

Innfrielse av samtlige rentesikringsinstrumenter pr. 31.12.22 ville gi en gevinst på 33,1 mill. kr. Markedsverdien på rentebytteavtaler med formål å gjøre lån med flyttende rente om til fast rente for selskapet var pr. 31.12.2022 positiv med 30,0 mill. kr. Markedsverdien på rentebytteavtaler med formål å gjøre obligasjoner med fast rente til obligasjonseier om til flytende rente for selskapet er positiv med 3,1 mill. kr.

Nortura-konsernets viktigste kunder er grossister og enkeltkunder innenfor alle kundesegmenter. Betalingsevnen vurderes å være god, noe som er synliggjort gjennom svært begrensende tap gjennom flere år. Risiko for tap mot dagligvarekunder som følge av betalingsmislighold er sikret ved at fordringer selges til DNB Bank under inngått avtale om fordringskreditt.

Konsernet er eksponert mot valutasvingninger knyttet til internasjonal handel, virksomhet i England, Danmark og Sverige, samt innkjøp med oppgjør i utenlandsk valuta. Konsernet sikrer vesentlige valutaeksponeringer på balansen som følge av investeringer i utenlandske datterselskaper, ved å låne

gjennom en valutaswap i GBP og med en rente- og valutaswap ("basis-swap") i DKK. I tillegg sikres vesentlige kontantstrømmer i utenlandsk valuta, som vurderes å ikke kunne avlastes i sluttmarkeder, gjennom sikringsforretninger, primært forwardkontrakter og opsjoner. Ved årsskiftet hadde Nortura og datterselskaper inngått opsjonskontrakter for salg av euro på totalt 2 mill. EUR med forfall i 2023. Markedsverdien på disse transaksjonene var pr. 31.12.2022 positiv med 0,1 mill. kr. Innfrielse av samtlige valutasikringsinstrumenter pr. 31.12.22 ville gi en gevinst på 6,9 mill. kr.

Langsiktig finansiering:
Nortura finansierer seg ved opptak av lån i verdipapiriserte lånemarkeder ved obligasjons- og sertifikatlån, lån hos banker og finansieringsforetak, innskudd fra medlemmer og ansatte, og kassekreditt. Oversikt over morselskapets og konsernets innlån er gjengitt under. Innfrielse av samtlige kontrakter pr. 31.12.22 ville gi et tap på 25,7 mill. kr.

RENTEBÆRENDE GJELD I MORSELSKAP OG KONSERN beløp i tusen kroner

LANGSIKTIGE LÅN

Subordinert gjeld	ISIN	Renter	Løpetid	Netto utestående	Virkelig verdi	Sikkerhets-stillelse	Avdrags-profil
Hybrid Obligasjonslån	NO 001 0822893	Nibor +4,25%	2018/2078	150 000	148 125	Subordinert, usikret	Ingen
Hybrid Obligasjonslån	NO 001 2519737	Nibor +4,25%	2022/2047	750 000	700 950	Subordinert, usikret	Ingen
Sum subordinert gjeld				**900 000**	**849 075**		
Verdipapiriserte lån							
Obligasjonslån	NO 001 0790363	Nibor +1,15%	2017/2023	12 000	11 983	Senior, usikret	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0709686	Fast 4,36%	2014/2024	225 000	221 783	Senior, usikret	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0886716	Nibor +2,95%	2020/2025	700 000	708 750	Senior, usikret	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 1136624	Nibor +1,10%	2021/2026	500 000	472 950	Senior, usikret	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0886724	Nibor +3,20%	2020/2027	150 000	152 400	Senior, usikret	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0886740	Fast 3,95%	2020/2027	350 000	323 155	Senior, usikret	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 2513581	Nibor +1,38%	2022/2028	500 000	464 950	Senior, usikret	Ingen
Sum obligasjonslån				**2 437 000**	**2 355 971**		

ANDRE LANGSIKTIGE LÅN

Trukne lån i norske kroner	Tatt opp	Forfall	Netto utestående	Sikkerhets-stillelse	Avdrags-profil
Innovasjon Norge			20 833	Senior, usikret	Lineært fra år tre
Innovasjon Norge	29.01.2010	01.02.2025	30 000	Senior, usikret	Lineært fra år tre
Nordiske Investeringsbanken	14.12.2012	10.12.2025	88 000	Senior, usikret	Lineært fra år tre
Sum andre langsiktige banklån	22.12.2014	22.12.2024	**138 833**		
Sum gjeld til kredittinstitusjoner i Nortura SA			**3 475 833**		
Lansiktig gjeld til kredittinstitusjoner i døtre			31 800		
Langsiktig gjeld til minoritet			2102		
Sum langsiktige rentebærende gjeld i konsernet			**3 509 736**		
KORTSIKTIG GJELD					
Rentebærende innskudd fra medlemmer og ansatte			159 047	Usikret	
Kassekreditt døtre, utenfor konsernkontoordning			9 955	Senior, usikret	
Sum kortsiktig rentebærende gjeld			**169 001**		
Total rentebærende gjeld i konsernet			**3 678 737**		
Fordelt på:					
Nortura SA			3 634 880		
Datterselskaper			43 857		
Sum rentebærende gjeld i konsernet			**3 678 737**		

Ekstern rentebærende gjeld i morselskap og konsern
Nortura har tatt opp syv obligasjonslån, fem med rammer på 750 mill. kr og 2 med ramme på 500 mill. kr.. I tillegg har Nortura tatt opp to subordinerte hybrid oblgasjonslån, ett med ramme på 500 mill. kr. og ett med ramme på 750 mill. kr.. Obligasjonslånene er notert på Oslo Børs Nordic ABM (Alternative Bond Market). På denne markedsplassen er det ikke plikt å avlegge regnskap etter IFRS-standard. Eventuell beholdning av egne obligasjoner som planlegges holdt til forfall nettoføres mot gjelden. Obligasjonslån med gjenværende løpetid kortere enn ett år anses å inngå i sertifikatlånporteføljen. Obligasjonslånene har finansielle covenants basert på minimumskrav til egenkapitalandel.

For å redusere refinansieringsrisikoen er det etablert syndikerte lånerammer med DNB Bank, Danske Bank og Nordea Bank. Disse har gjenværende løpetid på ca. tre måneder (400 mill. kr) og ca. ett år (500 mill. kr). Nortura kan trekke i norske kroner, engelske pund, danske kroner og euro. I tillegg har Nortura en øremerket trekkramme på 200 mill. kr. som kan brukes når Fondet for Kjøtt, som forvaltes av Omsetningsrådet, ikke er tilstrekkelig for å finansiere verdien av reguleringslageret. Denne har gjenvarende løpetid på ca. et halvt år. Denne rammen var trukket opp med 92 mill. kr på balansedato som følge av ekstraordinært høyt storfelager.

Frie likvider i morselskap og konsern	
Nortura SA – konsernkontoordning	46 018
Nortura SA – kortsiktige investeringsfond	200 308
Datterselskaper	136 443
Sum frie likvider i konsern	**382 769**
Netto rentebærende gjeld i konsern	**3 295 968**

Andre markedsbaserte finansielle instrumenter
Nortura SA har plassert kortsiktig overskuddslikviditet i rentefond med lav risiko. Over tid kan vi forvente høyere avkastning enn plassering i bankinnskudd. Totalt plassert i kortsiktige pengemarkedsfond er 200,3 mill. kr pr 31.12.22. Fondet er vurdert til virkelig verdi.

Tilgjengelige lånerammer i morselskap og konsern

Kortsiktige syndikerte lånerammer i NOK	Tatt opp	Forfall	Trukket	Tilgjengelig	Sikkerhets-stillelse	Avdrags-profil
Transje med løpetid tre år fra signering	15.07.2021	23.03.2023	–	400 000	Senior, usikret	Ingen
Transje med løpetid fem år fra signering	15.07.2021	21.12.2023	–	500 000	Senior, usikret	Ingen
Transje med løpetid et år fra signering	15.07.2021	29.06.2023	92000	108 000	Senior, usikret	Ingen
Sum utrukne, kortsiktige syndikerte lånerammer i NOK				**1 008 000**		
Flervaluta kassekredittrammer (denominert/ omregnet til NOK)				450 000	Senior, usikret	
Sum ledige trekkrammer i Nortura SA				**1 458 000**		
Ledige kassekredittrammer datterselskaper				76 597		
Sum ledige trekkrammer i konsern				**1 534 597**		

Som følge av at Nortura utsatte forlengelse av banklånerammene fra desember 2022 til januar 2023 er disse lånerammene kortsiktige ved avslutningen av årsregnskapet. Etter balansedato er disse økt og forlenget, slik at lånevolum/løpetid er 500 mill. kr/2 år og 500 mill. kr/3 år.

Gjennomsnittlig rentesats for innlån i konsernet i 2022 var 4,76 %.

Kortsiktig finansiering morselskap og konsern
Det er etablert flervaluta konsernkontosystem i DNB Bank ASA for Nortura SA med kassekreditt på 450 mill. kr. og for Biosirk Norge AS på 30 mill. kr. Morselskapet Nortura SA er i henhold til avtalene ansvarlig for datterselskapenes samlede trekkdisponering under disse rammene.

Noridane Foods AS (N) og Noridane Foods A/S (Danmark) har en egen kassekreditt på 40 mill. danske kr i Jyske Bank A/S. Morselskapet Nortura SA garanterer for samlede trekkdisponering under denne rammene.

De enkelte datterselskaper i konsernet er finansiert hovedsakelig ved lån fra morselskapet, mens lån fra eksterne motparter er begrenset til 33,9 mill. kr. Finansiering via morselskapet er klassifisert som langsiktig gjeld i datterselskap og langsiktig lån til foretak i samme konsern i morselskapet.

Det er etablert avtale med DNB om fordringskreditt (factoring) med en ramme på 1.385 mill. kr. for salg til flere av Norturas kunder. Pr. 31.12.2022 utgjorde solgte fakturaer under denne rammeavtalen 722 mill. kr.

Krav til finansielle nøkkeltall (covenants) i låneavtalene
Norturas SA sine lånerammer hos forretningsbanker, nedbetalingslån hos Innovasjon Norge og Nordiske Investeringsbanken, samt kassekreditt- og fordringskredittavtale hos DNB, har finansielle krav (covenants) basert på nøkkeltall for soliditet (EK-andel) og gjeldsbetjeningsevne (netto rentebærende gjeld/ driftsresultat før avskrivninger for siste rullerende år). Låneavtalene for senior usikrede obligasjonslån har også krav til EK-andel. Hybride subordinerte obligasjonslån har ingen finansielle covenants.

Kravene til EK-andel er minimum 28% i bankavtalene og 26% i senior usikrede obligasjonslån. For bankavtalene gis subordinerte hybridlån uttelling som egenkapital. For obligasjonsavtalene NO 001 0790363 og NO 001 0709686 gir subordinerte ikke uttelling som egenkapital, mens de i øvrige senior usikrede obligasjonslån gis 50% uttelling som egenkapital.

Kravene til netto rentebærende gjeld / driftsresultat før avskrivinger varierer for de ulike tertialene, med en maksimalgrense på 4,00 for første tertial, 3,75 for andre tertial og 3,50 for tredje tertial. Senior usikrede obligasjonslån gis uttelling som egenkapital ved måling av netto rentebærende gjeld. Driftsresultatet måles på rullerende års basis, og justeres for tilkjøpt/frasolgt virksomhet samt positive og negative engangseffekter innenfor en ramme på 50 millioner kroner.

Overholdelse av covenants rapporteres tertialsvis, og mangel på overholdelse medfører at kreditorene kan erklære mislighold, med mindre det inngås avtale om midlertidig lempning ("waiver").

Per 31.12.2022 hadde Nortura ikke overholdt krav til gjeldsbetjeningsevnen. Det er inngått en avtale om midlertidlig lempning (waiver) for dette tertialet, samt første, andre og tredje tertial for 2023. Dette for å sikre at Nortura unngår å komme i nye brudd med låneavtalenes krav. De midlertidige kravene gjennom 2023 er hhv. 7,75; 6,75; 4,00 for 1. tertial; 2. tertial og 3. tertial. Med utgangspunkt i de forbedringstiltakene Nortura har igangsatt og øvrige forventninger til selskapets utvikling mener styret det er gode utsikter til at de midlertidige kravene kan oppfylles.

NOTE 21 - REGNSKAP FOR ANVENDELSE AV OMSETNINGSAVGIFTEN OG TILSKUDD FRA LANDBRUKSDIREKTORATET FOR MORSELSKAPET

OVERSIKT OVER DISPONERTE MIDLER

	Morselskap	
	2022	2021
Midler til gode/-skyldig pr 1.1.	**-137 664**	**-17 582**
Mottatte midler		
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til reguleringsvirksomhet	-63 833	-47 536
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til opplysningsvirksomhet	-82 700	-75 340
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til faglige tiltak	-104 726	-98 407
Opptak driftskredittlån	-220 000	-37 000
Mottatt tilskudd	-908 192	-1 287 753
Sum mottatte midler	**-1 379 451**	**-1 546 035**
Forbrukte midler		
Markedsregulering	87 727	32 669
Opplysningsvirksomhet	82 821	75 192
Faglige tiltak	104 726	98 407
Nedbetaling driftskredittlån	34 000	122 000
Trukne tilskudd	1 001 510	1 097 686
Sum forbrukte midler	**1 310 784**	**1 425 953**
Midler til til gode/-skyldig pr 31.12.	**-182 006**	**-137 664**
Mellomværende offentlige midler		
Midler til gode-/skyldig vedrørende markedsregulering og opplysningsvirksomhet	88 791	14 574
Til gode/-skyldig for trukne avgifter og tilskudd, samt korreksjoner mot tidligere perioder	-50 797	-118 237
Driftskredittlån	-220 000	-34 000
Mellomværende med Landbruksdirektoratet pr 31.12.	**-182 006**	**-137 664**

Mottatt midler til faglige tiltak blir overført datterselskapet Animalia AS da denne virksomheten er skilt ut til dette selskapet. Motatte midler fra Landbruksdirektoratet knyttet til omsetningsavgiften regnskapsføres netto i resultatregnskapet. Mottatte tilskudd til produsentene regnskapsføres netto i resultatregnskapet. Mottatte tilskudd direkte til Nortura SA blir inntektsført som andre driftsinntekter etter bruttometoden, se note 3 for offentlige tilskudd.

Tallene for 2021 er omarbeidet grunnet feil i tallgrunnlaget som ble rapportert i årsmeldingen for 2021.

NOTE 22 - ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	Konsern 31.12.2022	Konsern 31.12.2021	Morselskap 31.12.2022	Morselskap 31.12.2021
Låneinnskudd ansatte og produsenter	159 047	173 880	159 047	173 880
Mellomværende Landbruksdirektoratet	182 400	138 826	182 006	137 663
Lønnsrelaterte avsetninger	535 009	503 513	467 860	457 460
Annen kortsiktig gjeld	618 368	598 967	495 139	487 992
Kortsiktig gjeld konsernselskaper	0	0	147 759	162 619
Utbytte	13 609	26 589	0	0
Skyldig medlemskapital og renter	0	95 768	0	95 768
Annen kortsiktig gjeld	**1 508 432**	**1 537 543**	**1 451 811**	**1 515 382**

I styret for Nortura SA
Oslo, 8. mars 2023

Trine Hasvang Vaag
Styreleder

Jan Erik Fløtre
Nestleder

Anne Marit Panengstuen
Konsernsjef

Merethe Sund

Linda Gjerde Myren

Hans Amund Braastad

Tone Steinsland

Ole Johs Egeland

Bente Borgen

Tronn Flittie

Kenneth Johansen

Ken Ove Sletthaug

Erlend Rønning

Tove Berit Berg

Ronny Auhan

ALTERNATIVE RESULTATMÅL

Alternative resultatmål (APM) er Norturas finansielle måltall for historiske eller framtidige økonomiske resultater, balanse eller kontantstrøm. Disse vil avvike fra økonomiske måltall som er definert eller spesifisert i regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Nortura benytter følgende alternative resultatmål:

Dokument	Alternative resultatmål	Definisjon/Beregning
Årsmelding Tertialrapport	EBITDA	Driftsresultat pluss avskrivninger og nedskrivninger
Årsmelding Tertialrapport	Justert EBITDA	EBITDA justert for engangseffekter
Årsmelding Tertialrapport	EBIT	Driftsresultat
Årsmelding	Netto rentebærende gjeld (NIBD)	Brutto rentebærende gjeld minus likvider inkludert investeringer i "investment grade" rentefond
Tertialrapport	Justert netto rentebærende gjeld (NIBD)	NIBD fratrukket 50% av Norturas subordinerte hybrid obligasjonslån
Årsmelding Tertialrapport	Totalkapital	Egenkapital pluss total gjeld
Tertialrapport	Justert egenkapital	Egenkapital tillagt 50% av Norturas hybrid obligasjonslån
Årsmelding	Totalkapitalrentabilitet	Driftsresultat pluss finansinntekter delt på gjennomsnittlig totalkapital i %
Årsmelding Tertialrapport	Egenkapitalandel	Egenkapital i % av totalkapital
Årsmelding	Egenkapitalrentabilitet	Resultat før skatt delt på gjennomsnittlig egenkapital i %
Årsmelding	Gjeldsgrad	Total gjeld delt på egenkapital
Årsmelding	Gjeldsbetjeningsevne	Netto rentebærende gjeld delt på EBITDA
Tertialrapport	Justert gjeldsbetjeningsevne	Justert netto rentebærende gjeld delt på justert EBITDA
Tertialrapport	Bruttofortjeneste	Sum driftsinntekter minus varekostnad
Tertialrapport	Bruttomargin	Bruttofortjeneste i % av sum driftsinntekter

REVISJONSBERETNING

Deloitte

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
www.deloitte.no

Til årsmøtet i Nortura SA

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon
Vi har revidert Nortura SAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon
Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret. Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Ledelsens ansvar for årsregnskapet
Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 8. mars 2023
Deloitte AS

Eivind Ungersness
statsautorisert revisor

nortura.no

Kontantstrøm

	Tall i 1000	Konsern	Konsern	Morselskap	Morselskap
	Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter Note	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
	Resultat før skattekostnad	-355 824	169 923	-471 637	131 238
-	Periodens betalte skatter	-36 257	-33 129	-4 858	-5 139
-/+	Gevinst og tap på anleggsmidler 8	-49 787	-16 269	-49 786	-24 879
+	Avskrivinger og nedskrivinger 8	564 285	588 383	431 473	450 658
+/-	Endring i varelager	-687 658	-121 075	-616 442	-74 019
+/-	Endring i kundefordringer	284 043	-367 612	266 932	-253 211
+/-	Endring i leverandørgjeld	146 507	130 119	111 917	92 880
+/-	Resultat ved bruk av egenkapitalmetoden 11	-49 685	-56 917	-50 343	-57 127
+/-	Poster klassifisert som investerings-/finansieringsaktiviteter	0	-163 101	0	-175 903
+/-	Endring i andre tidsavgrensningsposter	-74 770	-18 585	-137 236	-99 005
=	**Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter**	-259 146	111 737	-519 980	-14 507
	Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
+	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler 8	58 736	17 974	58 736	29 348
-	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler 8,9	-798 471	-581 443	-649 879	-482 086
+/-	Endring i langsiktige fordringer	30 690	-13 745	74 686	21 939
+	Innbetalinger ved andre investeringer og utbytte	249 531	261 552	248 732	259 838
-	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-30 378	-103 985	-31 271	-106 485
=	**Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**	-489 892	-419 647	-298 996	-277 446
	Kontantstømmer fra finansieringsaktiviteter				
+	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	10 000	18 165	0	0
-	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-71 540	-163 596	-67 289	-161 196
+/-	Netto inn-/utbetalinger av obligasjonslån 20	704 000	-157 000	704 000	-157 000
+/-	Netto endring i kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	87 624	14 331	92 000	0
+/-	Inn / utbetalinger av egenkapital 15	-8 951	-11 446	-8 951	-11 446
=	**Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter**	721 133	-299 546	719 759	-329 642
=	**Netto endring i kontanter og bankinnskudd**	-27 905	-607 456	-99 217	-621 595
+	Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	209 167	816 623	145 235	766 830
+	Likvider ved fusjon/oppkjøp	1 198	0		
=	**Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt** 20	182 461	209 167	46 018	145 235